

A KULTURA DETEKTIVREGÉNYEI

ARNOLD BENNETT

RAVENGÁR

DETEKTIV-REGÉNY

**FORDITOTTA
SOMLYÓ ZOLTÁN**

BUDAPEST, 1921
A KULTURA KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA R.-T. KIADÁSA

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest: Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2017
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-160-7 (online)
MEK-16690

TARTALOM

A KUPOLA

FÉLTÉKENYSÉG

VACSORA - KETTESBEN

VÁRATLAN LÁTOGATÁS

FANTASZTIKUS TÖRTÉNET

INTERVJU REVOLVERREL

AZ ŐSZHAJU SZERELMES

NARANCSVIRÁG

KI A HALOTT?

A KOPORSÓ

AZ „INCROYABLE-HÁLÓING”

AZ ACÉLKAMRA REJTÉLYE

A SZABADÍTÓ ÓRAINGA

ÖNGYILKOSSÁG

ÉL?... NEM ÉL?...

A LEPECSÉTELT LAKÁSBAN

AZ ÉLETMENTŐ

HÁROM BETÖRŐ

VÉGRENDELET A FONOGRAFÁBAN

„KI OTT?”

TITOKZATOS SAFE-BÉRLŐK

DARCY

A SZEMTELEN SIMON

EGY PISZKOS HÁZ

KLOROFORM

AZ ÁL-ORVOS

A SIRBOLTBAN

FÉRJ ÉS FELESÉG

A KUPOLA

Mély álomból ébredt, amelyben fontos szerepe volt a kalapnak.

- Szeretném azt a kalapot, - mormogta.

Áthatolhatatlan sötétség vette körül, ahogy ott feküdt az ágyban. Különös agyának abszolút sötétségre volt szüksége, hogy kipihenje magát és raffinált módon egyenlítette ki a természetes éccaka hiányait.

Megérintett egy kapcsolót és ágyával szemben nyomban láthatóvá lett mintegy harminc lábnyi távolságban, egy faliórának elefántcsont-számlapja, amelyet egy villanyos lámpa lágy, sárga fénye világított meg. Tizenöt perccel múlt hat óra és ebben a pillanatban kiütötte a negyedét egy harang, finom ezüstös csengéssel, amely harmatszerű könnyedséggel csengett. Az óra körül a sötétben egy széles, türkizkék és arany dekorálású kupola körvonalai váltak ki.

A kapcsoló mellett megnyomott egy gombot, mire kinyílt az ajtó és egy fiatalember jelent meg, egy sovány, sápadt, szőke fiatalember, ki szolgálatkész és alázatos tartással az ágyhoz lépett.

- A teát, Shawn. Huzd el a függönyt és nyisd ki az ablakokat.

- Parancsára nagyságos ur, - szólt Shawn Simon és a következő pillanatban köralaku, pompás butorzatu teremnek bizonyult a szoba, tizenkét ablakkal a kupola alatt köröskörül.

Az ablakokon beáradt a nyári nap szüzsies szellője és a forró juliusi nap, amelynek sugarai rézsut estek be a hat oldalablakon, ujszerű, tarkamintázatu tripoliszi szőnyeget aranyoztak be. Az ablakok közt könyvespolcok álltak, telve pompás és ritka kötésű könyvekkel; felettük a Barbizon-iskola néhány festménye. E képek és könyvek a tulajdonos régmúlt szerelmeinek elegáns emlékei voltak, akinek pillanatnyilag a zene volt a nádparipája. A szoba közepén egy Steinway-zongora állt és az ébenfa műszerhez mechanikus játékszerkezet volt erősítve.

- Szükségem van arra a kalapra.

Elgondolkodva, könyökére támaszkodva, keverte meg a teáját, amelyét az ujsággal együtt Shawn Simon az éjjeli szekrénykéjére helyezett. És a harmadik csésze tea után megismételte, mintegy önmagának, hogy szüksége van arra a kalapra.

Szenvedélyesen szerette a teát. Bár szigorú parancsuk volt szolgálóinak, hogy reggelenként csupán két csészényivel lássák el, ide, minthogy ez az adag bőségesen volt kimérve, többnyire sikerült neki titkos öröme, bölcs takarékossgal az első két adag után még egy harmadikat is kimérnie a kannából.

Miután átnézte az ujságot, gyorsan kiugrott az ágyból, pyjamas-jának pompáját egy redős vattázott tógába burkolta és füttyörészve eltűnt az öltözködő-szobában.

- Shawn, - kiáltotta a fürdőkádból, amikor a teástálca csörgését hallotta.

- Parancsol a nagyságos ur?

- Játssz csak a Chopin-fantáziát. Olyan hangulatban vagyok.

És a fürdővíz loccsanásába belevegyültek a legnagyobb zenei kompozíció hangjai, művészien interpretálva Shawn Simon által egy zseniális találmány segélyével, amely a találmány tulajdonosainak huszezer font reklámköltséget okozott.

- Bravó, Shawn! - szólt Shawn ura, midőn ingujjban kilépett szobájából, miközben egy hatalmas akkord végső hangjai a kupola alatt elhaltak. Elgondolkozva simította végig őszülő szakállát, míg a szolga visszatért a teástálcához.

- És, Shawn...

- Parancsol a nagyságos ur?

- Szükségem van egy kalapra.

- Egy kalapra, nagyságos ur?

- Egy női kalapra.

- Parancsára, nagyságos ur.

- Tedd meg, szaladj el a 42. osztályba; légy rajta és szerezz egy sötétkék szalmából való széleskarimájú női kalapot, amely rózsabimbókkal van körítve.

- Egy sötétkék szalmából való széleskarimájú női kalapot, amely rózsabimbókkal van körítve, nagyságos ur.

- Igen, igen, olyat. - Nesze, megfeledeztél a jegyről.

Azzal lekapcsolt óraláncáról egy arany medaillont és átadta Shawn-nak, aki átvette azt és a tálcával eltűnt.

Röviddel azután, hogy a külső és belső kupola közti lépcsőn felment, teljesen felöltözve, világosszürke nyári öltönyben állt a hatalmas épület legmagasabb pontján, amelynek nyugati frontja a Sloane-Street legfőbb ékessége és a világváros egyik legnagyobb csudája. Fölötte magasan egy óriási lobogó lengette fehér redőit a szélben és a napfényben és fehér alapján hét lányi betűvel ez egyetlen szó: «Hugó.»

A magasból fél Londont áttekinthette. A Sloane-Street nyilegyenes irányban északról délre huzódik és ezen a vonalon végig kis fekete pontok processzióját látta, amelyek egymásfelé vonultak, találkoztak egymással és éppen ő alatta eltűntek. Ezek a fekete pontocskák képezték háromezeröttszáz alkalmazottból álló hadseregének első divízióját.

Mélyen kihajolt a korlát fölött és mohó részegséggel szivta be a tiszta reggeli levegőt. Negyvenhat éves volt, de nem érezte magát annyinak. Mint minden férfi és különösen minden legényember ebben a korban, a negyvenhat évet pusztán jelentéktelen számnak tekintette, futólagos és talán téveteg kronológiai szimbólumnak. Érezte, hogy az idő tévedett, hogy nem tart élete ötödik tizedében, hanem tulajdonképpen kora a harminc körül van.

Ezenkívül szerelmes volt, még hozzá először életében. Mint minden férfi és minden nő, felnőtt kora óta állandóan a másik nemre vonatkozó titkos gondolatokkal, reményekkel, vágyakkal és tervekkel volt tele, de szívének tapasztalatlansága oly alapos volt mégis, hogy megkövetelte a sorsától a boldogságot, pusztán azon a cimen, mert szerelmes lett.

- Örülök, hogy elküldtem a kalapért, - mondta, miközben, lelkével messze járva, végigtekintve a háztetők félmérföldnyi hosszán, az óriáskerék felé mosolygott. Jellemének és pályájának a kulcsa ama tény volt, hogy mindég megvolt benne a bátorság ösztöneinek követésére és, hogy eme ösztönök romantikusok voltak. Különféle utakra vitték, hol nagyszerű eredmény, hol rejtett gyalázat felé. Ám egészben mégis jól vezették. Akkor is az ösztönét követte, amikor a Hugó-épület új emeleit a kupolával megkoronázta és ágyát a kupola alá állította. És az is ösztönös cselekedet volt, hogy a kalapért küldött.

- Nemde, csinos? - szólt Shawn-nak, amikor ez átnyújtotta néki a kecses alkotást és visszaadta néki a jegyet.

- Bámulom, nagyságos ur, - szólt Shawn és távozott.

- Szamár! - morogta magában gazdája. - Nem láttad őt, amint rajta dolgozott. Mintha méltatni tudnád kivételes izlését és fehér ujjainak csodálatos ügyességét! Csupán én értek ehhez.

Azzal felakasztotta a kalapot egy Lajoskorabeli ellenzőre és elragadtatással meredt a nő művére.

- De elővigyázatosnak kell lennem, - mormogta, - elővigyázatosnak kell lennem.

E pillanatban egy irnoka lépett be, magánleveleit hozva. Alig hét óra volt és már ott volt a tizenöt, husz boriték a többi háromezer levéltől elkülönítve, amelyek az első postával érkezni szoktak. Külön megállapodása volt a postahivatallal.

- Végre itt van, - szólt, miközben egy boritékot fölbontott, amelyre piros tintával ez volt írva: «magánügy, bizalmas». Az idősebb Polycarpnak, a «Polycarp» nevű híres ügyvédi iroda főnökének levelét tartalmazta, amely cégnek főfoglalkozása a részvénytársaságok alapítása volt. A levél a nagy férfiú látogatását jelentette be ugyanaz napra, féltizenkettőre.

Miközben az irnoknak utasításokat mondott tollba, Hugó csengetett Shawn-nak.

- Vidd el a kalapot, - már nincs rá szükségem.

- Parancsára, nagyságos ur.

És a kalap eltűnt.

- Jobb, ha diszkrét vagyok, - gondolta Hugó. Ám szívében fényesebben ragyogott föl egy kép, a kalapkészítés művésznőjének képe, mint valaha.

FÉLTÉKENYSÉG

Amikor Hugó hét év előtt megszerezte az építkezéshez szükséges telket, Amerikába és Párisba utazott, hogy megtekintse a «Wanamakerek»-et, a «Bon Marché»-t és a «Magazins du Louvre»-t. Ám nagy utjának eredménye nagy csalódás volt, mert úgy találta, hogy a pénz kamatoztatás céljából való kidobásának művészete még gyerekcipellőkben jár.

Hazautaztában egy angol kikötővárosban tartózkodása alatt egy nagy városházépületet látott, amely festőien állt egy zöld park közepén. A park bejáratánál egy ifjut talált, kinek tekintete elragadtatással nyugodott a házon.

- Szép épület, - mondta Hugó.

- Meghiszem azt, - volt a válasz.

- Tudja ön, hogy ki az építője?

- Én vagyok az, - szólt az ifju, - de kérem, ne fűzzön semmiféle megjegyzést ifjui külsőmhöz, mert ezzel már torkig vagyok.

A közös reggeli alatt Hugó megtudta, hogy az ifju, aki idáig sorházak berendezésének tervezésével foglalkozott, a városháza építésével hirtelen az első díjat nyerte el.

- Egy áruházat akarok építeni, - szólt Hugó, - és ha azt mondom: áruházat, nagy, valóságos áruházra gondolok, amely megérdemli, a Sloane-Street nevet, mintegy száznyolcvanezer láb méretben. Negyedmillióba kerülhet és a világa legszebb üzletének kell lennie.

Az ifju ekkor felugrott és így kiáltott:

- Ugy gondolom, ön tudja, milyennek kell lennie egy üzletnek?!

- Meghiszem, - szólt Hugó, - és olyant akarok.

- Meglesz, - felelt az ifju.

És Hugónak lett is olyan üzlete, ha jelentékenyen nagyobb volt is az ára negyedmilliónál.

A Sloane-streeti főfront ötszáz láb hosszú volt és ez a pompás építkezés felgyújtotta az ifju építész fantáziáját.

- De legalább husz lábnyira hátra kell helyeznünk a homlokzatot, hogy egy széles gyalogjárót nyerjünk.

- Fiatalember, - kiáltott Hugó, - tudja ön, mennyi pénzbe kerül egy lábnyi ebből a területből?

- Nem, - válaszolt az ifju, - egyébként mindegy; de nem látom be, mi célja annak, hogy egy szép épületet emeljünk, ha senkise láthatja.

Erre Hugó engedékeny lett, mivel érezte, hogy nem szabad elrontania ennek a zseninek az örömét. Ám ez az öröm mérhetetlen összegeket nyelt el. Csupán allegorikus szobor-csoportozatokért tizenkétezer fontot fizettek ki fiatal szobrászoknak, a homlokzatot onyx- és márványcillárok egész erdeje diszitette és a belső helyiségek plafonjait olyan művészek festették, akiknek igazság szerint a királyi akadémia tagjainak kellett volna lenniök, a megfelelő díjazással. Az épület közepén tágas udvar állt locsogó szökőkuttal, amelynek egyetlen rendeltetése az volt, hogy gyönyörködtesse a szemet és lenyűgözze a fáradt vándort.

Hugónak az építkezés folyamán gyakran alkalma volt az ifju művész terveit megcsodálni.

Miután már az utolsó állványokat is eltávolították és az óriási gép készen állt a munkásság megkezdésére, Hugó elégtelenül így szólt:

- Jól van így!

Egész London oda volt, nem annyira az egésznek emelkedett szépségétől, amelynek értéklésére csak egyes hozzáértők voltak képesek, mint inkább a mesészerű gazdagságtól, a helypazarlástól és az óriási áruház minden egyes részének tökélyességétől.

Végig lehetett menni a husz lábnyi terrazon, amely a front hosszában huzódott, s amelyen pompásnál pompásabb kapukat nyitottak a még pompásabb kapusok, s ahol semmi sem volt szegényes, vagy hétköznapi, mint talán csupán maga a szemlélő; utközben a hangversenyteremben pihenni lehetett; a szökőkút-udvarban füstöltni; a csöndes írószobában megírni egy levelet és végül bevezettetni az írószer-osztályba, ahol kényelmes párnázott székre ülve, a dekoratív művészetek legujabb alkotásaitól körülvéve, huszonöt pfenningért acéltollat lehetett kapni, amelyet egy két hollófekete lótól vont bolti kocsi hozott be az üzletből...

Az elfogulatlan látogató csudálkozott afölött, miképp fizetődik ki az a kolosszális apparátus. Ám a figyelmes szemlélő tekintetét nem kerülte el az a körülmény, hogy száznál több pénztár volt és hogy az összes pénztárnokok nyakig munkában voltak. A pénztárosok egyesült hadserege egykor jogos önfenntartási ösztönből, magasabb fizetést és a munkaerők szaporítását követelte Hugótól. Hugó mindkét kívánságot azonnal teljesítette, sajnálatát fejezvé ki afölött, hogy a hibákat nem önmagától rendezte el.

Az áruház bevezetett sürgöncime így hangzott: «Tökéletes, London» és ez a szó azt az ideált fejezte ki, amelyet Hugó megvalósított. Az ő királyi palotájában minden kapható volt, csupán adósságot nem lehetett ott csinálni, mivel a «hitel» szócska hiányzott a Hugó lexikonjából.

Hugó vállalkozott rá, hogy a váltakozó élet sokfajta követelményeit kielégítse. Az édesanyád bérmaruhát kaphatott nála, bölcsőt, gyermekkocsit, tejet és játékszereket, bizony még dajkát is bérelhetett Hugónál, számodra. A tanító beszerezhetette nála nádpálca-szükségletét. Hugó tartott mindenféle játékszer, ezenkívül bonbonokat, cigarettát, tollkést, sétatálcát, bajuszkenőcsöt, nyakkendőt és nadrágtartót. Megborotválta arcodat és a legujabb illatszerekkel és szappanokkal szolgált. Utólérhetetlen volt halászó horgokban, automobilonban, Swinburne költeményeiben, gomblyukba való virágcsokrokban, legyezőkben és fényképekben. Éttermében csöndes kis szögletek vártak pici asztalokkal, vörösen fátyolozott lámpásokkal a párokra. Aztán színházjegyek, vasuti- és hajójegyek, nemkülönben tribünjegyek az egyesült királyság és gyarmatok minden lóversenyére. Egyidejűleg minden értékpapír; mert ő bankár is volt és ügynöke az összes biztosítótársaságoknak. Elfogadott hirdetések az összes lapok számára, minden rovatba, és hogyha valaki lakást keresett, vagy házat, vagy jachtot, avagy egy folyamat lazachalászattal, Hugó mindezzel tudott szolgálni. Megtakarított pénzecske megőrzésére tűzálló és betörés ellen biztosított acélkamrái voltak és a nőd bundája számára molymentes nyári szállása. Kaphattál nála szemfényvesztőket, kik vendégeidet mulattatják és ezenkívül mindent leányod menyegzője alkalmára, a menyasszonyi süteménytől és selyemalsóktól egészen a cigány zenekarig. Borpincéje és köszvény elleni szere egyaránt híresek voltak, éppugy hajfestővize... és végül, ha az élet rejtélyét tulságosan komplikálnak találnád, egy jó pisztolyt adott el néked, amelynek segítségével gyorsan és egyszerűen oldhattad meg az egészet. És legvégül el is temetett első, másod, vagy harmadosztályu módon, aszerint, ahogy pénztárcád bírta.

Mindez a sokoldalú üzem négy emeleten és két pincesorban bonyolódott le, míg a felső öt emelet butorozott és butorozatlan szobákat tartalmazott.

- Vajjon akadnak-e majd gazdagok, akik hajlandók üzlethelyiség felett lakni? - kérdezgette önmagától Hugó, miközben palotája kihasználásának lehetőségeit mérlegelte és a következő választ adta önmagának:

- Igen, csak elég nagy legyen maga az üzlet és a bérösszeg elég magas. Az ő lakásai a leg-elegánsabbak s a legdrágábbak voltak egész Londonban és mégsem voltak sohasem üresek. Egy bérlő évenként kétezer fontot fizetett egy butorozott lakásért. De hogyan volt az butorozva! A lakásoknak saját feljártuk volt a keleti frontról, ragyogóan világított hallal és villanyos felvonógépekkel, amelyek éjjel, nappal működtek. És a kilencedik emeleten egy étterem volt olyan árakkal, amelyek megfelelő arányban álltak a bérösszegek magasságával, hozzá függőkert, ahol szép nyári estéken Hugó egyik zenekara játszott. Mind az étterem, mind a függőkert kedvelt rendezvous-helyül szolgáltak a szezon folyamán. A kertből gyönyörű kilátás nyílt a kupolára, amely alatt Hugó lakott. Ám ezt csak kevesen tudták, mert némely cselekedetében nagyon titokzatos volt.

Ezen a tikkasztó nyári reggelen örök bolygásra ítélt kisértetként járkált Hugó házának véget nem érő szobáiban. Dacára a melegnek, amelyet még a legjobb ventilációs készülék sem tudott huszonnégy fok Celsius alá nyomni, a vevők, eladók, járókelők, felügyelők, mindkét nembeli detektívek tömege le-fel hullámozott a termekben és a folyosókon és Hugó közéjük vegyült, átment a központi irodán, ahol kétszáz írógép kopogott és belépett a melléképületbe, amelyben az istállók és kocsiszin voltak elhelyezve és ahol a társzekerek, kerékpárok, gépkocsik és ama elegáns magánfogatok jártak ki és be, amelyeket Hugó előkelő vevőinek díjtalanul bocsátott rendelkezésére.

Eközben valaki felismerte a tömegben és odasugta a szomszédjának:

- Ez Hugó, ott, abban a szürke ruhában.

És otthon elujságolták egymásnak, hogy Hugót ma ott látták magánál, Hugónál.

Elhatározta, hogy nem megy a 42. osztály közelébe, de, még mielőtt észrevehette volna, odavitték a léptei. Épp azon töprengett, mitévő legyen, amikor az egyik igazgató megszólította. Beszélgetés közben lopva végigjártatta tekintetét a helyiségen, míg végre megpillantotta őt, a nőt, egy félig nyitott ajtón keresztül a próbahelyiségek egyikében. A trópusi forróságtól sápadtan és tikkadtan ült a nő, lehunyt szemekkel, szép fejét könnyedén hátraszegve, fáradt kezeit tétlenül fekete kötényén nyugtatva, egy zsámolyon.

Micsoda kegyetlensége a sorsnak ezt a gyengéd, isteni teremtetést ilyen kinzásra ítélni! Lángoló vágyat érzett, hogy tehessen valamit érte, hogy napját, de még az egész nyarát is szabaddá tegye és hogy megduplázza a fizetését. Mindenesetre burkolt formában utasította az igazgatót, hogy amennyire csak lehetséges, könnyítse meg a munkáját.

Most a nő hirtelen felugrott, hogy megszokott mosollyal üdvözljön egy vevőt és az ajtó mögött eltűnt Hugó látköréből, majd egy pillanatra még egyszer feltűnt az alakja, miközben néhány szót mondott egy öreg, fehérbajuszu férfiúnak. Az idősebb Polycarp volt az, az ismert jogtanácsos.

Hugó elpirult és központi irodájába sietett, az igazgatót beszéde közepén a faképnél hagyva. Nem bizott önuralmában. - Mi volt ez, vajjon féltékenység? - Hát már itt tartana?

Mi keresni valója van Polycarpnak, az öreg, kiszáradt özvegyembernek a diszítési osztályon?

Hugó eltökélte, hogy tervszerűen cselekszik és azzal kezdi, hogy a nőnek egy magános szobát ad.

VACSORA - KETTESBEN

- És minő árt szab az ön kliense? - kérde Hugó mosolyogva az idősebb Polycarp urtól.
- Felajánljuk a telek, az épület, a készlet és az évi tiszta nyereség kétszeres értékét. Ezenkívül sulyt helyezünk rá, hogy önt tiz évre vezető igazgatónak szerződtsük, ötezer font fizetéssel és percentuális haszon-részesedéssel.
- Hm, - mosolygott Hugó.
- És ha ön a vételár egy részét részvényekben óhajtaná...
- Ön bizonyára jól körülnézett üzletemben és így fogalmat tud alkotni magának a jövedelméről?
- A klienseim itt jól kiismerik magukat és én is néha be-bepillantgattam, mint például ma reggel is. Meg kell hagyni, jól megy, Hugó ur.
- Mely osztályokban volt? Mert mindegyik osztálynak megvannak a maga jó és rossz üzleti napjai.
- Az anyagárukat, a villamos osztályt és a butorraktárt látogattam meg.
- Arra kedvezőtlen volt a mai nap, tulságos meleg. Egyebet nem látott?
- Nem, - mondta Polycarp.
- Ugy... Nos és milyen összegre becsüli az ön kliense a jövedelmemet?
- Hát, persze, még nem becsültük fel...
- Polycarp ur, - vágott a szavába Hugó, - nyílt akarok lenni önnel szemben. Az elmúlt esztendőben 16000 fontot tett ki a tiszta nyereségem. - Ez meglepi önt?
- Egy kissé.
- Ön többet várt?
- Igen.
- Tudtam és valóban több is lehetne, ha akarnám. De lássa, örömem lelem abban, hogy a mesterségemet előkelően és szabadon üzhessem. Alkalmazottaimnak hetenként ötszáz fonttal többet fizetek a kelleténél és hébe-korba még be is hagyom magamat csapni. Például a ruhaosztályban. Gyönyörű kosztümöket küldök próba céljából és két nap múlva értük küldök és ezek a kedves lányok, akik közben viselték és aztán oly nagy gonddal erősítik vissza a kosztümökre az etiketteket, azt hiszik, hogy becsaptak, pedig csak multságot okoztak nékem. Hadd lássa, mily multságosak a detektivjeim jelentései! És engem örömmel tölt el, ha tudom, hogy egy csinos lánynak lehetővé tettem, hogy még csinosabb legyen.
- Ez erkölcstelen és üzletietlen, Hugó ur.
- Tudom. Szigorubb üzletmenettel könnyen emelhetném fel a nyereséget ötven százalékkal.
- Ebből látszik, hogy mily fényes kilátásai lehetnének egy részvénytársaságnak.
- De minek akarnak engem az ön kliensei mindenáron részvénytársasággá tenni?
- Mivel az ön üzletében jó alapot látnak ama nagy kereskedelmi társas módszerhez, amely Anglia javára oly kedvező befolyással volt.
- Önök persze nyerészkedni akarnának?

- Igen, józan mértékben. Egy kis szindikátus vásárolna öntől és ismét eladná egy nyilvános társaságnak, ahogy az már szokás.

- És hol maradnék én?

- Kedves Hugó uram! Ön készpénzben kapna egy milliót, a fizetését és a tantiémjeit és ezenkívül megszabadulna mostani rizikójától.

- A rizikómtól?

- Igen. Hiszen annak igen nagyra kell lennie, mivel az ön üzlete oly rendkívül gyorsan fejlődött, hogy jövedelme aránytalanul nagyobb az ön tőkéjénél, amely tulajdonképpen főleg épületekbe van fektetve és ezeket értékük arányában nehezen realizálhatná. A mi ajánlatunk révén ön tényleg milliomossá lesz.

- Mindenesetre csábító kilátás, - szólt Hugó, le-fel sétálva a szobában.

- Feltételezhetem tehát, hogy ön hajlandó, tárgyalni velünk? - kérde a jogtanácsos, tekintetét a szökőkút csillogó sugarain át a távolba vetve.

- Polycarp ur, - felelt Hugó, - engedjen meg egy vallomást és utána néhány kérdést.

- Kérem.

- Huszonnyolcadik évemig nem volt célja az életemnek. Oxfordban jogot és teológiát tanultam, de nem tudtam magamat semmiféle hivatásra sem elszánni. Éveken át utazgattam abban a reményben, hogy a sors valamiképpen segítségemre lesz. Összes képességem egy bizonyos szervezési talentum és lassanként rájöttem, hogy egy nagy vállalat élére kell állnom. Így vásároltam meg ezt a házat, - akkoriban szerény butor és diszitő-üzlet volt, - huszonötezer fontért. Majd kitaláltam a hangzatos «Hugó» nevet.

- Így hát Hugó önnek nem valódi neve?

- Nem, tulajdonképpen Owen a nevem. De képzelje el egy lobogón az «Owen» nevet, és azután a «Hugó»-t!

- Hugó mindenesetre jobban hangzik.

- Így fogtam hozzá és az első időben nagy tandíjat kellett fizetnem, minthogy a saját boltomban szolgáltam. De két év alatt belejöttem és tíz év alatt negyedmilliót szereztem. Mindenki ismeri ezt a történetet.

Polycarp bólintott.

- A tizennegyedik évben elhatároztam, hogy megvalósítom gigászi álmomat és meg is valószínűsítem. Az eredmény, ime, ön előtt van. A maga nemében a legkolosszálisabb dolog, ami valaha létezett.

Polycarp ismét bólintott.

- Polycarp ur, - szólt ünnepélyesen Hugó, - ennek az áruháznak a vezetése az életemet jelenti. Ennek a nagyszerű és érdekes szervezetnek az ölében a napnak minden óráját élvezem. Mi jobbat kívánhatnék ennél?

Polycarp fölhumta szemöldökét.

- Vagy azt gondolja talán, hogy heti 2000 font jövedelmem mellett boldogabb lennék, ha egy millióm feküdne a bankban? Vagy vajjon csábítóknak találja-e, hogy abszolút egyeduralmammat egy, többé kevésbé a részvényesektől függő hivatalnok szerepével cseréljem föl?

- Így hát ön nem akarja...

- Barátom, - szakította őt félbe Hugó, - inkább a Bastille sorsára jutva, összezúzva, összedőlve lássam az üzletemet, semhogy társas vállalkozássá tegyék!

Polycarp felemelkedett:

- A klienseim a szivükkel csüngnek ezen a terven.

- Hát kik tulajdonképpen az ön kliensei, Polycarp ur?

- Minthogy ajánlatuk visszautasított, céltalan lenne őket megneveznem.

- Nos hát, én megmondom önnek, hogy ki az, - kiáltotta Hugó. - Az ön kliense - mert csupán egyről van szó - Ravengár Louis. Tudom az ujságokból, hogy 30 millió font alaptőkével 39 részvénytársaságot alapított. De az én skalpomat nem teszi a többi közé.

- Inkább nem nevezem meg klienseimet; de, minthogy ön Ravengár urról beszél, engedje meg, hogy közöljem önnel ama megfigyelésemet, hogy nevezett ur keresztül szokta vinni az akaratát. Nagyon érdekes ama mód, ahogy annakidején a «Szénkereskedelmi részvénytársaságot» az előbbi tulajdonosok minden ellenállása dacára, megalapította.

- Kérem, ne fáradjon tovább, Polycarp ur. Elhatározásom szilárd, tudassa azt Ravengár Louis urral és adja át néki üdvözetemet.

- Hát ismeri őt? - kérdezte csudálkozva a jogtanácsos.

- Igen, régi ismerősök vagyunk, - szólt Hugó.

- Közölni fogom elhatározását kliensemmel.

És miután Polycarp rágyújtott egy szivarra, mellyel Hugó kínálta meg, könnyed meghajlással eltávozott.

Alig lépett ki az ajtón, Hugó egyenest a 42-es osztályba ment és odalépett a kalapművész-nőhöz, aki sápadtan és alázatosan fogadta. A hőség elviselhetetlen volt.

- Önt Paynenak hívják? ugye hiszem, - kezdte Hugó.

- Igen, Hugó ur.

Egyik-másik elárusító kíváncsian a nyakát nyujtogatta.

- Féltizenkettőkor egy őszbajuszu öreg urnak kellett itt járnia. Emlékszik rá?

- Igen, Hugó ur.

- Mit akart?

- Egy kalap után érdeklődött, - válaszolt gyorsan a lány.

- Egy hölgy számára?

- Igen, Hugó ur.

- Jól van. Köszönöm.

És sóhajtván ment a központi irodába. - Tehát végre beszéltem vele - gondolta magában. - Milyen elragadó a hangja!

De Payne kisasszony rémültsége aggodalommal töltötte el. Ha már délben ennyire ki van fáradva, miképpen fogja kibírni zárásig?

- Megvan! - kiáltott föl hirtelen és tollat fogva, írni kezdett: «Hirdetmény. Tudatom a tisztelt vásárlóközönséggel, hogy üzletemet ma két órakor zárom. Hugó.»

Majd csengetett és e szavak kíséretében adta át a hirdetőményt a szolgának:

- Vidd ezt a nyomdába és mondd meg Waugh urnak, hogy félórán belül mindenütt ki kell ragasztani.

És tényleg, két óra után néhány perccel az ajtók felé igyekezett Hugónak háromezeröttszáz hive és elárasztotta a Sloane Street-et. A vásárlók délután érkező százai kénytelenek voltak visszafordulni és Hugó mintegy százötven fontot veszített. De boldog volt.

Este tíz órakor Shawn Simon egy hozzá nagyon hasonló fiatalembert vezetett Hugóhoz a kupolaterembe. Simon fivére volt az, Albert, Hugó magán-detektívje.

- Üljön le, - szólt Hugó. - Nos?

- Ön valószínűleg már hallott róla, hogy miről beszélnek szerte az üzletben, Hugó ur?

- Nem, nos miről?

- Hát mindenki azt meséli, hogy Hugó ur igen nagy érdeklődéssel viseltetik Payne kisasszony iránt.

- Ejnye! - kiáltott föl Hugó tettetett elfogulatlansággal - összevissza egyetlenegyszer beszéltem vele.

- Tudom, Hugó ur.

- Elég. - Mi jelenteni valója van ezen kívül?

- Payne kisasszony két óra után tizenöt perccel távozott az üzletből és a magánlakások bejáratánál liftbe ülve, felment Tudor Francis ur lakására. Ott annak dolgozószobájába vezették, ahol együtt vacsoráztak. A két személyes diner-t telefonon rendelték meg az étteremben, ahonnan azt nyolckor küldték föl.

- Csuda, hogy Tudor ur nem rendelt mindjárt zenét is hozzá, - szólt Hugó bosszusan.

- Meg akartam várni, míg Payne kisasszony eltávozik a lakásból, ezért jöttem ily későn, - folytatta Shawn Albert.

- Nos és mikor távozott?

- Még most is ott van nála, - szólt Shawn Albert.

VÁRATLAN LÁTOGATÁS

Hugó azzal a paranccsal bocsátotta el Albertet, hogy folytassa megfigyeléseit és Simonnak csejgetett.

- Hozzon egy csésze teát, - szolt, amikor az belépett.

Albert értesítései nagyon felizgatták és végtelenül nyomorultnak érezte magát. Szinte testi fájdalmat érzett.

- Tán titokban meg is vannak esküdve? - kérdé önmagától halkán, miközben teáját szürcsölte.

Ez a gondolat megnyugtatta és egyben kizozta is.

Fölkelt, odalépett az egyik nagy tölgyfa-könyvespolchoz és leemelte onnan Boswell «Johnson» című kötetét. Az új oxfordi kiadás volt - az egyetlen, amely könyvkereskedőkhöz méltó - Riviére kötésében. Mint minden bölcs és olvasott ember, Hugó az élet minden krizisében Boswelltől kért tanácsot és ma este Johnsonnak e tételét ütötte föl: «Életem hátralevő részét azzal szeretném tölteni, hogy egy csinos asszonnyal egy postakocsiban utazgassak.»

Hátradólt székében és nevetett.

- Az emberiség egész történetében - mormogta a kupola felé, - csupán két józan férfiú volt. Az egyik Salamon és a másik Johnson.

Miután a könyvet visszatette a helyére, a phonolája elé ült és eljátszatta a Tannhäuser-nyitányt, ezt a nagyszerű művet, amely hasztalanul próbál bennünket meggyőzni a szenvedély örült voltáról. A pompás hegedűszólamok és Vénusz asszony minden sikolya varázslatosan hatottak rá és ama bizonyosságot csejgetették a lelkébe, hogy Payne Camilla kisasszony az övé lesz.

A zarándokok kara közben Simon lépett be és bejelentett egy hölgyet, aki sehogyse hagyja magát elutasítani.

- De hát ki az? - kérdé Hugó. - Nincs kedvem...

Ebben a pillanatban már be is lépett a hölgy. Camilla volt.

Hugó mohón felugrott. Soha életében még nem volt ennyire meglepődve, elragadtatva és magánkívül.

- Payne kisasszony? - szólalt meg végre nagynehezen.

Simon visszavonult.

- Igen, Hugó ur.

- Kérem, foglaljon helyet.

Angolországnak szép nőkben való gazdagsága oly tény, amelyet csak azok tudnak kellően megbecsülni, akik külföldön éltek és ezek azt is tudják, hogy a nők semmilyen más országban nem pazarolják annyira a szépségüket, mint nálunk. Camilla magas volt, jó növésű és bájos. Szép, sötét szemei voltak, gesztenyebarna haja és szabályos vonásai Tennyson nőalakjaira emlékeztettek, de e típus hüvössége nélkül. Ereiben román vér csörgedezett-e vajjon, vagy a természet alkotta megmagyarázhatatlan szeszélyében ilyennek, mindenesetre megvolt benne ama leirhatatlan báj, amely kihívás és odaadás, kérdés és felelet, vallomás és eltitkolás egyben és a román vérű nők legerősebb fegyvere, míg az angol nők rendszerint nélkülözik e vért. «Éva vagyok», mondja a délvidéki nők gunyoros és olvadó tekintete és a Camilla szemei ezt a

nyelvet beszéltek. Nem akadt férfi, aki tekintete alatt nyugodt maradhatott volna és mindama titkok kiderítésén fáradoztak, amelyek e sötét szemekben szunnyadtak.

Hugónak úgy tűnt, hogy még sohasem látta ezt a lányt és ez érthető is volt; mert a fekete alpakaruha helyett, amelyben megismerte, ama egyszerű és bájos toalettek egyikét hordta, amelyeket Hugó «kreált» és szép asszonyoknak adott el, akik az örült férfiakat langyos nyári estéken megigézték. A fehér ruha fölé dus gyöngyszürke estélyi köpeny volt vetve, amely csak félig takarta el a vállak szép vonalait és a pompás hajtenger fölött ugyanaz a bimbókkal diszitett kék kalap trónolt, amely néhány órával azelőtt már megfordult egy izben a kupola-teremben.

Az összbenyomás előre ki volt számítva, hasonlíthatatlan és győzelmes volt.

- Bocsásson meg, ha zavarom, Hugó ur, - szólt Camilla, miközben egy bájos mozdulattal le-bocsátotta köpenyét vállairól, - de szükségem van segítségére.

- Payne kisasszony!... - Hugó képtelen volt e szavaknál többet kinyögni. A nagy szobában oly közel volt hozzá a nő és szép, melodikus hangja, amely rendkívül lágyan csengett, egészen megzavarta.

- Kérem, mondja meg nékem, vajjon összeesküvés középpontjában állok-e és micsoda hálót fonnak körülöm?

- Összeesküvés! - dadogta Hugó, - háló?!

A lány vizsgálódva nyugtatta rajta tekintetét, majd így szólt:

- Önnek jó szive van, az látszik. Kérem, legyen hozzám őszinte. Minden bátorságomat összeszedtem, hogy ma este el tudjak önhöz jönni. Talán az állásomat kockáztatom ezzel. Nem tudom, - e fölött majd ön határoz.

- Payne kisasszony, - szólt Hugó, - kérem, ne beszéljen állásról. Nem tudom, mi birhatta rá, hogy belépjen üzletembe. Talán azért cselekedte meg, hogy megszabaduljon a mendemondák-tól, de nem ért el vele semmit. Mégis szóbeszéd tárgya ön.

- Á, - szólt a lány és féloldalról tekintett végig Hugón.

- Igen, - folytatta amaz, - többezer olyan ember van, aki azt hireszteli, hogy beleszerettem önbe. Gondolja, hogy ez így volna?

- Hogy' tudhatnám én ezt? - szólt halkán a lány.

- Igen, ez igaz, - kiáltotta. - Ez a világ legnagyobb igazsága és ama igazságok egyike, amelyeket az ember nem tart meg önmagának. Ön megkért, hogy legyek őszinte: az voltam. Szeretem önt.

- De hát, - kérdé a lány halkán, - akkor minek figyeltet és üldöztet a detektívjeivel?

Hugó sokáig habozott, mielőtt Shawn Albertet megbizta, hogy figyelje Camillát, de az a vágya, hogy mindent megtudhasson felőle, legyőzte skrupulusait. Megtudta, hogy szüleinek egy kis pipereüzlete van, hogy huszonöt éves és hogy elég jó bizonyítvánnyal lépett egy walham-greeni boltból az üzletének pipereosztályába; hogy Fulhamban lakik és azelőtt gépirónői állása volt.

Nem volt könnyű feladat, a nőnek, akit szeret, megmagyarázni, hogy miért kémkedett utána; de végre is bátran így szólt:

- Nézze, Payne kisasszony, nem tagadhatja, hogy ma este kényes helyzetben volt. Én nem tudom ugyan, minő természetü ama viszony, amely ön és Tudor Francis ur között fennáll, de őt a bona fides szempontjából mindég gyanus szemmel néztem. És ma, ha szabad magamat

igy kifejeznem, őrt állítottam maga mellé, hogy megoltalmazzam. Ha a detektívem otrombán viselkedett, úgy bocsánatot kérek öntől. Remélem, nem kételkedik nagyrabcsülésemben.

Hangjának őszintesége meghatotta és meggyőzte a lányt. Lesütve szemeit, a lábait nézte, amelyek kecses fehér cipellőbe voltak bujtatva.

- Á, - szólt szomorúan, - mért nem kérdi meg tőlem, vajjon abból a heti harminchat shillingből, amelyet önnél keresek, jut-e ilyen toalettekre? Hisz elképzelheti, hogy egy alkalmazott...

- Ebben a pillanatban ön nem alkalmazottam, hanem egy hölgy, aki tanácsért és segítségért fordul hozzám. Mindkettővel örömmel szolgállok és ezzel szemben nem engedek meg magának egyéb gondolatokat, csupán olyanokat, amilyen gondolatai egy férfinak minden nővel szemben lehetnek. - Mit ért összeesküvés alatt? Ha Tudor ur netán.... - nem tudta folytatni.

- Amikor néhány perccel ezelőtt Tudor ur lakásáról távoztam, - szólt Camilla nyugodtan, miközben köpenye redői közül egy revolvert huzott elő, - ezt a tárgyat találtam. Nem tudom, meg van-e töltve.

Hugó kikapta kezéből a fegyvert és egy nagy kínai gongra célzott vele, amely szabadon függött a szoba háttérében. A revolver eldőrdült és a gong megcsendült és himbálózni kezdett.

- Az istenért, - szólt Hugó és letette a fegyvert. - Mi történt magával? Micsoda összeesküvésről beszél? Beszéljen el mindent?

- De el is fogja hinni, amiket mondok? - kérde Camilla.

- Igen, - szólt Hugó kurtán, egyszerűen, érezve, hogy a lány bizalommal van hozzá és hogy még barátokká lehetnek.

FANTASZTIKUS TÖRTÉNET

- Mindenekelőtt meg kell önnek mondanom, - kezdte el Camilla, - hogy Tudor Francis urat mintegy két éve ismerem és hogy mindég nagyon jó volt irányomban. Egyszer, - lehet már egy esztendeje, - házassági ajánlatot tett nékem, amelyet azonban visszautasítottam, minthogy nem szeretem. Azután sokáig nem láttam viszont, míg legutóbb lenn, a ház előtt találkoztam vele. Nem tudtam, hogy az ön lakásainak egyikében lakik. Megszólított, udvarias és tartózkodó volt, szinte félénk, de mégis arra kért, látogatnám őt meg a lakásán és vigyem magammal egy barátnőmet, ha akarom. A meghívást persze visszautasítottam. Azután néhány nap múlva levelet kapok tőle, amelyben bejelenti, hogyha egy héten belül meg nem látogatom, vagy bárhol is, nem vagyok hajlandó találkozni vele, ahol zavartalanul beszélgethetünk, megöli magát. Hozzáfűzte még, hogy a halál kevesebbet jelent néki, semmint gondolnám. Ez a levél meghatott és én hittem néki.

- És elhatározta magát, hogy meglátogatja?

- Igen. Ma délután meglátogattam. Nyilvánvalóan csudálkozott, hogy ily korai órában lát, de megmagyaráztam néki, hogy ön ma valami okból a rendesnél korábban záratta az üzletet. Majd megkínált teával és úgy bánt velem, akár egy hercegnővel. Nagyon izgatottnak látszott és nyugtalanul le-fel szaladgált a szobában, ami egy kissé aggodalomba ejtett. Hirtelen kiöntötte előttem egész szívét; önmagáról való gondolatait és elmondta jövője reményeit és hozzám való szerelmét. Végül megkérdezte: «Akar most a feleségem lenni?» - Hugó észrevette, hogy a szemei tele vannak könnyel.

- És aztán? - kérdé szeliden.

- Aztán - aztán hiszen már elmondtam, - és ezzel keserves zokogásra fakadt.

- Ha nékem azelőtt valaki azt mondta volna, - folytatta a nő, - hogy rám egy férfi szavai ily hatással lehetnek, kinevettem volna. De teljesen sikerült néki, hogy megörjitsen.

- Ön nem mondta el nékem, minő kijelentéseket tett Tudor, - szólt Hugó.

- Ne kérdezzen, - kérlelte a lány, könnyeit letörölve. - Elég annyi, hogy megrohant. Ha ön valóban nem volt benn ebben a complotban, úgy ne kérdezzen. Hisz annyira szégyenlem magamat hiszékenységem miatt. Ön kinevetne, ha mindent elmondanék.

- Ezt képzeled rólam? - kérdé Hugó szomorú mosollyal.

- Tudor ur azután megkért, hogy menjek át házvezetőnőjéhez, Daut asszonyhoz. Ez egy csinos öreg asszony, aki igen barátságos volt hozzám. Megmutatta ezt a szép köpenyt és ezt a kalapot, amely most rajtam van és azt mondta, hogy mindakettő az enyém. Meg voltam lepve, de, minthogy ezek a dolgok annyira tetszettek nékem, mindakettőt felpróbáltam. Meg kell értenie, hogy el voltam vele jegyezve. Egy darabig még csevegtem Daut asszonnyal és amikor aztán a szalónba visszatértem, Tudor urat diner-hez átöltözködve találtam. A ruhára vonatkozó kérdéseimre azt válaszolta, hogy ma reggel vásárolta abban a reményben, hogy ajánlatát részvétből el fogom fogadni. Átmentünk tehát az ebédlőbe és amikor az inasok szervirozni kezdtek, egyikükben ijedten az ön kémjét ismertem fel.

- Shawnt, a detektívemet! - Hugót meglepte, hogy Albert, aki még ujonc volt a pályáján, ennyi ravaszságra képes.

- Nagyon rosszul szervirozott; - jegyezte meg Camilla.

- Nagyon sajnálom, - szólt Hugó, - bizonytalán a legjobb szándékkal volt.

- Amikor az inasok eltávoztak, megkérdeztem Tudor urat, hogy saját emberei-e azok? Habozott a válasszal, de aztán bevallotta, hogy idegen inasok, minthogy a saját inasának ma estére kimenőt adott. - De, csak nem vagyok egyedül önnel a lakásán? - kértem ijedten. - Nem, - válaszolt sietve, - Daut asszony mindenkor a szobájában van. Kérlek, ne félj, drágám. - Ártatlan hangja megnyugtató. Kávé után lefényképezett és azonnal elő akarta hívni a lemezeket. Amíg a sötét kamrában volt, átlopódtam Daut asszony szobájába, hogy elhozzam zsebkendőmet, amelyet otfeledtem. Daut asszony nem volt ott, de a tükörből megláttam, ahogy egy férfi az ajtó mögé buvik. Persze irtózatosan megijedtem, de úgy tettem, mintha mit se vettem volna észre és egy dalt dudolgattam. A korridoron nyitva volt egy ablak. Amikor kitekintettem, még egy embert vettem észre, aki a balkónon őrt állt. Ebben a pillanatban ötlött az eszembe, hogy komplott készül ellenem.

- Megismerte azt a két embert? - kérde Hugó.

- Azt, benn a szobában nem láthattam elég tisztán, de az a másik, az erkélyen, az ön detektívje volt. Láttam is, ahogy ebben az irányban eltűnt.

- Nos, ha bárminő komplott lett légyen is az, Shawn-nak semmiesetre se volt abban része.

- Nem, nem, most már magam sem hiszem. Hanem az a másik, a Daut asszony szobájában?! Ó, istenem, ha ön az esetemet ismerné, jobban megértene. Éreztem, hogy bosszumüvet követnek el ellenem és minden energiámmal azon voltam, hogy nyugodt megfontolással cselekedjem. A kis revolvért az erkély egy kis asztalán találtam. Alig, hogy magamhoz vettem, sietős lépések neszt hallottam a szoba felől. Tudor ur volt, aki nem talált reám, amikor visszajött a sötétkamrából és emiatt nagyon idegesnek látszott.

- Mi történt? - kérde, egészen elsápadva.

- Semmi, - feleltem én, - csupán a zsebkendőmet kerestem meg. - Idegesen nevetett és így szólt:

- Már attól féltam, hogy megbántad elhatározásodat és megszöktél. - Azután megcsókolt és én hagytam, miközben minden erőmmel azon igyekeztem, hogy megszabaduljak. Azt ajánlottam, hogy tegyünk egy sétát a függőkertben és kimentünk. Itt már biztosabban éreztem magamat. Rövid idő múlva azt mondtam, hogy haza kell mennem. Eleinte hallani sem akart erről, de én nem tágitottam és így szóltam:

- Szeretnék még néhány szót váltani Daut asszonnyal. Kérlek, várj meg itten. Öt perc múltán visszajövök.

Lakása bejáratához mentem, de mihelyt eltűntem a szeme elől, ide rohantam; és itt vagyok.

- Maga csudálatos nő, - mormogta Hugó, miközben elmélyedve szemlélte őt.

- Miért? - kérdezte Camilla.

- Mit tudhatom én, miért teremtette ilyenek az ég!

Camilla nevetett és nevetése elbájolta Hugót. Elbeszélése folyamán megfigyelte, hogy a lány a legmindennapiasabb szavakat és formákat kereste, hogy érzéseit elleplezze, amelyek azonban mégis előtűntek önuralmának fátyola alól. A története meglehetősen titokzatos volt és Hugó bizonyos volt benne, hogy a játék mögött valami baj rejlik. De őt csupán annyiban érdekelte az egész, amennyiben az a köztük létesülendő baráti viszony bázisát képezte. Az a körülmény, hogy bizalommal volt és hogy eljött hozzá, segítséget kérni tőle, szerelme legmerészebb álmait is felülmultha és megmámorosodott szerelmének élő közelségétől.

- Jöjjön, - szólt a lányhoz, - és mutassa meg, miképpen találta meg a kupolához vezető utat.

Hugó kinyitotta az ajtót és együtt kiléptek az erkélyre, ahonnan Hugó kis magánkertjén át elláttak a szökőkút udvaráig, amely csak gyenge fényt kapott a kivilágított ház visszfénye

által. Az udvaron innen feküdt a híres függőkert, ahol törpe fák és tarka lámpák girlandjai között elegáns emberek sétálgattak, akik a londoni társaság krémjéhez számítottak. A cigányzene vad hangjai fojtottan szűrődtek a tikkasztó nyári estben a kupola felé. A számtalan kürtő fantasztikus körvonalai tisztán váltak ki a fénylő csillagteli ég alatt és a távolban a Szent-Pál kupola nagyszerű konturjai határolták a horizontot. Camilla megpróbálta leírni azt az utat, amelyen idejött, amikor mindketten hirtelen egy férfit láttak nagysietve közeledni a tető hosszában a kupola felé. Hugó rákiáltott:

- Shawn, itt vagyok!

- Épp önhöz igyekeztem, Hugó ur, - suttogta Albert, miközben a kis kertben, amely a kupola alatt feküdt, felfelé mászott.

Camilla az ablakfüggöny mögé bujt.

- Nos? - kérde Hugó.

- A lány eltűnt, Hugó ur. De vigyen el az ördög, ha tudom, hogy hol van.

- Itt van, - szólt halkán Hugó. - Ugy látszik kedvesem, ön meglehetősen ügyetlenül viselkedett a szervirozásnál. A rossz álca rosszabb a semminél! Mi ujság?

- Visszamentem a lakás erkélybejáratához, - szólt Shawn - és a csipkefüggönyön át láthattam, hogy a szoba üres. Akkor Tudor ur berohant és kétségbeesve kiáltotta:

- Camilla! Camilla!

Semmi válasz. Az asztalon egy fénykép feküdt, amelyet felragadott és csókokkal borította el.

Camilla megmozdult a függöny mögött.

- Majd átment egy másik szobába - folytatta Albert, - és ebben a pillanatban egy férfi lépett elő az ellenző mögül és Tudor ur elé lépett. Egy pillanatra egymásra meredtek, majd Tudor ur így kiáltott: «Louis, hogy jössz te ide?»

- Tudtam, - szólt Camilla hangosan a kupolateremből.

- Mit? - kérde Hugó, feléje fordulva.

- Az a férfi, akit az ajtó mögé bujva észrevettem, Ravengár Louis volt. Biztos vagyok benne, hogy ő volt. - És zokogni kezdett.

- Ravengár! - Hugó határtalanul meglepődött ezt a nevet hallva. Mi dolga lehet Camillának, vagy Tudornak Ravengárral?

- Ezért gondoltam, hogy ön is benne van a játékban, - szólt Camilla.

- Én? - kiáltotta Hugó méltatlankodva. - Semminémü kapcsolatom sincs Ravengár Louis-val. De majd utána járok ennek a dolognak. Az áldóját! Utána fogok járni. (Az ilyen kitélt Hugó csak a legvégső esetben használta.) - Van még valami jelenteni valója, Shawn?

- Nem, Hugó ur. Hirtelen szélroham kerekedett, amely becsapta az erkélyajtót és többé semmit se láthattam.

- Menjen azonnal a Tudor ur lakásának elülső bejáratához, - parancsolta Hugó, - addig magam állok őrt az erkélyen.

- Parancsára, Hugó ur.

Camilla reszketve az ajtófélfához támaszkodott.

- Nincs ok a félelemre, - szólt vigasztalólag Hugó. - Várakozzon itt, amíg visszajövök.

Azzal magához vette a revolvért.

- Nem, - szólt Camilla, kiegyenesedve, - magával megyek.

Együtt megindultak a tető hosszában, végig a függőkert mentében, ahonnan még egyre a cigányzene akkordjai hangzottak és egy második udvarba értek, idenyiltak a Tudor ablakai. Halkan mentek le egy kis öntöttvasból való csigalépcsőn, le az erkélyre, ahonnan a függöny finom csipkéjén keresztül az előkelően berendezett lakószobába láthattak. Hugó a két férfiben tüstént ráismert Tudor Francisra és Ravengár Louisra. Élénken gesztikuláltak és a padlón fekvő empire-szék elárulta, hogy meglehetősen forró volt a levegő. Hugó élesen figyelte őket, már azt várta, hogy egymásra rontanak, amikor hirtelen észrevette, hogy Camilla már nem áll a háta mögött és leirhatatlan csudálkozására a lányt halkan a szobába lépni látta. Kalapját és köpenyét levetette volt és teljes szépségében állt ott, anélkül, hogy a két vitatkozó észrevette volna. Halkan kinyitotta az erkélyajtót és Hugó fülét értelmetlen mormogás ütötte meg.

- Adja ide a revolvért, - suttogta Camilla ellentmondást nem tűrő hangon, kérően és egyben parancsolóan, úgy, hogy Hugó mintegy hipnotizálva átnyújtotta néki az ajtó hasadékán keresztül a revolvért. Azután lehullott a függöny és többé semmit se láthatott. A következő pillanatban egy lövést hallott és utána rögtön a lábai elé hullott a revolver.

- Várjon itt, - sugta Camilla az ajtó hasadékán át. - Majd jelentést küldök önnek. Minden a legnagyobb rendben van.

És az ajtó becsapódott, a függöny lehullott, úgy, hogy Hugó már mit se láthatott. Leirhatatlan izgalomban volt, nem tudott nyugodtan megmaradni a helyén.

- Camillának a hátulsó ajtón kellett bemennie, - így gondolkozott, - különben látnom kellett volna őt.

Odaugrott és megrángatta a zárat, csengetett, kopogtatott és kiáltott, - mindhiába, az ajtó zárva maradt. Majd visszazaladt az erkélyre és majdnem összeütközött Shawnnal, aki éppen onnan jött.

- Elment, Hugó ur, - suttogta. - A liften le, Tudor ur hintójába szállt, amely lent várakozott. Eltűnt, mint a szél.

- És a két férfi?

- Azokat nem láttam; de a hölgy ezt a cédulát adta át az ön számára.

INTERVJU REVOLVERREL

- Nagyságos ur, - szólt másnap reggel Simon Hugóhoz, amikor a teát bevitte hozzá, - odafönt a kupolán egy férfit láttak.

Hugó, aki mozdulatlanul feküdt a hátán és sem Simont, sem a teát észre se vette, nem válaszolt. Ujból és újból elismételte magában ama szavakat, amelyeket már oly jól ismert: «Köszönöm a részvétét. Én jól vagyok. Feledje el sorsomat és engem. Remélem, találok még alkalmat, hogy viszontláthassam és köszönetet mondhassak önnek.» Ez volt a tartalma ama kis cédulának, amelyet Albert utján küldött néki Camilla. És semmi több, se aláírás, még a kezdőbetű se! Ha Camilla nem maga adta volna át Albert Shawn-nak, Hugó kételkedett volna annak valódiságában és megzavarta volna a házi békét és még tán ennél is tovább ment volna, hogy megvédelmezze a nőt és biztonságba helyezze. Ám, nyilvánvalóan nem is szorult az ő segítségére. Ami leginkább visszatetszett néki, az a levél rövidege volt; egyetlen betű sem szólt mindama dolgokról, amelyekre oly kíváncsi volt. Talán megsebesült Tudor, vagy Ravengár? Vagy tán mindketten? És ki lőtt? Amikor a revolvért, amelyet Camilla visszaadott néki, megvizsgálta, kitűnt, hogy két lövést adtak le belőle. - Hogy történhetett, hogy megszabadította magát Tudortól s aztán mégis annak hintóján távozott? Bizonyára csupán valami finom ravaszság által, amely méltó lett volna egy Erzsébet királynéhez! - És fájó, lüktető fejét száz más, megoldhatatlan probléma foglalkoztatta, amelyek valamennyien Camillával, Ravengárral és Tudorral voltak kapcsolatban. Ám ama egyetlen bizonyosságot tisztán látta a határozatlan szavakból, hogy Camilla ma reggel ismét rendesen meg fog jelenni a 42. osztályban. Hisz ez az «alkalom a viszontlátásra», amelyet a levélben említett. És így mindinkább belelovalta magát ama reménységbe, hogy ma viszontlátja őt. Camilla tudja, hogy szereti és el fog jönni. Gondolataiban a nő már élettársaként szerepelt.

Simon udvariasan, de jelentőségteljesen köhögött.

- Mit beszélsz itt? - kérde Hugó és Simon újból elkezdte a mondókáját.

- Ugy? - szólt Hugó; - nos, mindenesetre olyasvalaki, aki érdeklődik a napkelte iránt.

- Azok az emberek, akik a függőkerttet takarítják, két izben látták őt a kis galériában, - tette hozzá Simon.

- Hát ki az tulajdonképpen?

- Mindeddig nem sikerült megállapítani a személyazonosságát.

- Nem tudnád kissé enyhíteni a modorodat, Shawn? - kérde Hugó, miközben önkívületben meredt föl a kupola felé.

- Bocsánatot kérek, nagyságos ur, de a féléjszakát Albert társaságában töltöttem és az ő választékosnak nem nevezhető beszédmodora mindég tuzásokra ragad, - vallotta meg Simon bűnbánóan.

- Albert látta a betörőt?

- Nem, nagyságos ur, ha egyáltalában betörőről lehet szó.

- Nos, ha bárhol is van, mindenesetre a hatalmunkban van. Hiszen csak ezen az egy ajtón jöhet le, - szólt Hugó, miközben egy ajtóra mutatott, amely első tekintetre egy könyvespolc-hoz látszott tartozni és megtévesztően a «Szentek cselekedetei»-nek hat kötetét ábrázolta.

- Igen, nagyságos ur.

- És csak ezen az ajtón mehetett fel is.

- Igen, nagyságos ur.
- Ez tehát annyit jelent, hogy tegnap este nem álltál őrt, fiam.
- Nagyságos ur, - vallotta be Simon, - amikor ön, Albert és az a hölgy oly gyorsan elszaladtak, követtem őket, mert célszerűnek véltem ezt. Ezért tehát elnézését kérem. Ez az ember nyilván távollétem alatt fellopódzott, mert észrevettem, hogy a titkos ajtó csak be volt támasztva, amikor visszatértem; azután becsuktam.
- Ez mindent megmagyaráz, - szólt Hugó. - Látod, barátom, minden bűn megbosszulja magát.
- Igen, nagyságos ur.
- Egyébként, Shawn, ezzel a szegény fickóval összefüggésben a «Fidelio» rabkórusa jut eszembe. Kérlek, játszd el, amíg fürdőt veszek.
- Nincs benn a repertoárban, - szólt Simon, miután utánanézett.
- Nincs benne a...? Lehetetlen!
- Valóban nincs itt, nagyságos ur.
- Nos, akkor játszd el isten nevében a «Lohengrin» nászindulóját.
- Igenis, nagyságos ur.

De Shawn Simonnak ma sehogyse volt szerencséje.

Amikor Hugó felöltözve kilépett a toalett szobából, ama aranyból való jegy volt a kezében, amelynek felmutatója egy egyszerű nyugta ellenében az üzlet mind a százharmincegy osztályának bármely áruját megkapta.

- Intervjuholni akarom a tolvajt, - szólt Hugó, - szaladj le gyorsan és hozz egy pár bilincset.

Tíz perc múlva Simon fulladozva és zavartan tért vissza és azt dadogta:

- Nincsenek raktáron bilincseink.
- Mit???... Nincsenek...? Először azt mondd, hogy Fidelio nincs benn a repertoárban és most elég vakmerő vagy azt mondani, hogy nem volnának bilincseink? Nem tudod, Shawn, hogy ennek a cégnek alapelve, hogy mindenünk van? Ha valaki egy fehér elefántcsordát rendel nálunk...
- Ugy Janerach-al való üzleti összeköttetésünk révén mindenesetre megszerezük, - vágott hirtelen a szavába Simon. - De ugylátszik, hogy a bilincs állami monopóliumot képez.
- E pillanatban ugylátszik, Shawn, hogy nem ismered XIV. Lajos híres mondását.
- Nem, nagyságos ur.
- XIV. Lajos ezt mondta: l'Etat c' est moi. - Hozd ide a katalógust.

Simon egy hatalmas könyvvel tért vissza, amely vörös bőrbe volt kötve és a következő aranyozott felirat diszlett rajta: «Hugó Általános Katalógus.» Kétezer kvartoldalon mintegy hatezer ábrát tartalmazott. Hugó föllapozta a tartalomjegyzéket, amely egymaga hetven sűrűen nyomtatott oldalt tett ki és ujjával követte a sorokat; hangosan olvasta: «Kézicsengők, kézibőröndök, keztyük, törülközők, Hardemann rovarporja, nyulak...»

- Hallatlan, valóban hallatlan! - kiáltott fel Hugó. - Ma reggel meg fogod kérni Basbury urat, hogy valamiképpen szerezzen be bilincseket, hogy azokkal a kutatók felszerelésének osztályát elláthassa.
- Igenis, nagyságos ur.
- Közben felmegyek a kupolára és szembeállok a betörővel anélkül a szükséges eszköz nélkül. Add ide ehelyett a revolvért.

AZ ÓSZHAJU SZERELMES

A kupola tetejét egy galéria vette körül, amelyhez egy vasból való csigalépcső vitt fel. Amikor Hugó az utolsó fokokat mászta, a kupola mögül egy férfi lépett elébe. Mindkét kezével a korlátnak támaszkodva, Hugó szemügyre vette a betörőt, eleinte határtalan csudálkozással, végül a helyzet humora iránti kellő érzéssel. Albert jelentése jutott eszébe, amely arról szólt, hogy előtte való nap este Tudor a látogatójával találkozott, és valami fantasztikus ötlet ama szavakat adta a szájába, amelyekkel Tudor őt megszólította:

- Louis! Hogy kerülsz te ide?

Tényleg Ravengár Louis volt az és zilált állapotában furcsa ellentéte volt Hugónak, aki az éjszakai alvástól, a hideg fürdőtől és az átélvezett zenétől felfrissülve, állt előtte. A nap tündöklően fénylett a kupola arany-ornamensein és Hugó csillogó, szépen fésült haján, de egyuttal kirivóvá tette a Ravengár gallérjának gyürődéseit, foltjait és ruhája rendetlenségét. A betolakodó közepes magas volt, kopasz feje körül vékony, őszes hajkoszoru, míg arca, melynek karakterisztikus vonásait erős állkapcsa, nyomott orra és kicsiny, szürkéskék szemek alkották, teljesen szőrtelen volt. Kora hatvanasnak látszott, bár még alig lehetett ötven. Az első pillanatban valami prédikátornak látszott, aki eltévesztette hivatását, de a második pillanatban már minden skrupulusok ellenségének és megvetőjének, amilyen a valóságban volt.

A két férfi mintegy negyedszázad óta alig látta egymást, még kevésbé beszéltek egymással. De ellenfelek voltak ama leggyűlöletesebb, ördögi és engesztelhetetlen perben, amelyet az antropológiai tudomány «családi széthuzás» néven ismer. És eme perpatvar létezése ama elvitázhatatlan igazságot bizonyította, hogy valamely civódáshoz nem kellenek okvetlen ketten, elég ahhoz egy is, aki jól ért az ürügyekhez. Mert, ha Owen Hugó nem is volt angyal, a bűnös mégis Ravengár volt.

Az ellenségeskedés keletkezése igen egyszerű volt. Amikor Ravengár Louis kilenc éves volt, apja, aki özvegyember volt, egy özvegyasszonyt vett feleségül, aki egy, hatesztendős fiúnak volt az anyja. Ez a gyermek volt Hugó. És a két fiu, akik jellem és vérmérséklet dolgában homlokegyenest különböztek egymástól, - az egyik bus és zárkózott, vidám és nyíltszívű a másik, - és akiket sem a vér, sem a szerelem nem kapcsolt össze, arra volt kényszerítve, hogy egy földél alatt éljen és egy szobában aludjék vele. Mindég együtt voltak és amellet nem állhatták egymást. Louis betolakodóként kezelte a kis Owent és, ahol csak tehette, bántotta. A szerencsétlenség az volt, hogy az évek folyamán Owen mostohaapjának kedvence lett, ami Louis haragját a gyűlöletig fokozta, amely annál veszedelmesebb volt, mivel már nem merte ezt ütések formájában kifejezni, minthogy Owen erőben és növésben jóval felülmulta. Majd Owen anyja elhalt és az idősebb Ravengár ismét megnősült, ezuttal egy ifju leányt véve feleségül, aki a házat tulságosan harciasnak találva, megszökött urától. Egy másik özvegyembernél keresett vigasztalást és rokonszenvet, akinek szintén voltak gyermekei. Ilyen bolondok az asszonyok! Ám javára kell irni a harmadik asszonynak és vigasztalójának, hogy ügyüket felettébb tisztességesen rendezték. Az asszony áthajózott Amerikába és Jovában kétezer dollárért házassága teljes felbontását vivta ki, mire a férfi a legközelebbi hajóval megérkezett és Minneapolisban annak rendje és módja szerint egybekeltek. Eközben a Ravengár-család élete mind lehetetlenebbé vált, míg végül az öreg Ravengár meghalt. Ha szive szerint cselekedhetik, Louist mellőzte volna és Owent tette volna meg általános örökösévé, mivel csak őt tekintette igazi fiának.

Mindez benne volt a végrendeletében, amely egy kissé dagályos hangu volt. A végrendelezőknek, a politikusok módján meg kellene elégedniök egyszerű intézkedésekkel és nem szabadna magyarázkodásokba bocsátkozniuk.

Louis, akire egy olyan vagyonnak a fele maradt, amely szerinte, egészen őt illette volna, méltatlankodva fogadta az indiszkrét végrendelet szövegét és amikor apja temetése napján bucsut vett Owentől, melodramatikus páthosszal bosszút esküdött. Hugó akkor huszonegy esztendő volt - és immár egy negyed évszázad óta várt hiába a bejelentett bosszu megvalósítására.

Most idegenekként találkoztak és vizsgálódva nézték egymást, hogy egyik a másikról kifürkésze, mi dolga Payne Camillával.

- Így hát valóban el vagy rá határozva, Louis, hogy kényszeríts üzletmenek részvénytársasággá való változtatására? - kérde Hugó felületesen.

- Mikről beszélsz te itt? - válaszolt Ravengár nyersen.

- Nos, a Polycarp tegnapi látogatásáról és ajánlatáról.

- Arról mit se tudok, - szólt Ravengár lassan, miközben tekintetével a háztetők felett kalandozott.

- De hát akkor minek vagy itt? - Louis? Megérett végre a bosszúterved?

Ravengár minden erejével uralkodni próbált magán és körültekintett, mintha segítséget várna. Végire meghatottan így szólt Hugóhoz:

- Azért vagyok itt, mert a segítségedre van szükségem. Hagyjuk a multat. Tudom, hogy mindég jószívű voltál és hogy én vagyok a főhibás. Szükségem van a segítségedre egy olyan ügyben, amely reám nézve a legnagyobb fontossággal bír. Tegnap este észrevettem, hogy érdeklődéssel viseltetel a Tudor lakásában lejátszódó dolgok iránt és így ide siettem, hogy lássalak. A kupolatermet üresen találtam, de, amikor szolgád lépteit hallottam, az ajtó mögé bujtam, mert nem akartam, hogy kívülled bárki is tudomást vegyen ittlétemről. Azután ránzárták az ajtót és minden kopogtatásom, kiáltozásom eredménytelen volt. Ekkor felhaladtam a lépcsőkön és itt fent töltöttem az éccakát abban a reményben, hogy reggel fel fogsz jönni. - Ez ittlétem magyarázata.

Hugó bólintott.

- Én is körülbelül így képzeltem. Természetesen segíteni fogok néked, ha tudok. De előbb meséld el, mi történt a Tudor lakásán, miután Payne kisasszony belépett. Payne kisasszony rádlőtt?

- Nem, - szólt Ravengár, - Tudor lőtt. Csak lett volna velem az én revolverem, - de buta fejjel letettem valahova és eltűnt.

- Talán ez az? - kérde Hugó, miközben elővette Camilla fegyverét.

Ravengár meglepődve bólintott igent.

- Gondoltam, - szólt Hugó, és ismét zsebrevágta a kis revolvert. - Megsebesültél?

- Szóra se érdemes! Csak egy karcolás a kezemen. De mentem, mert ő parancsolta. Az erkélyajtón jöttem ki, mig te megpróbáltál a hátsó ajtón behatolni.

- Tudta Tudor, hogy a lakásában voltál elbujva?

- Nem, csudálkozott, amikor megpillantott, mintha az égből pottyantam volna oda. Nem volt könnyű dolog bejutnom; előbb meg kellett egyeznem egy öreg házvezetőnővel.

- Ó, Istenem, - sóhajtott Hugó.

- Mi az?

- Semmi. De mondd meg, hogy tulajdonképpen miért akartál bejutni a lakásba? Mi van közted és Tudor közt?

- Hogy mi van köztünk? Ellopta tőlem Camillát. Gépíró volt nálam és beleszerettem. El voltunk jegyezve.

- Eljegyezve? Te is? De te nyilván nem tudod, hogy Tudorral is el van jegyezve?

- Mondom néked, hogy el voltunk jegyezve.

- Néked igent mondott?

- Miért ne? Én jót akartam vele.

- És aztán eltűnt?- kérde Hugó irónikusan.

- Honnan tudod ezt?

- Ó, csak feltételezem.

- Igen, hirtelen eltűnt. És a legelső, amit róla hallok, hogy a te üzletedben dolgozik és azután Tudor karjai közt találom. A gazember! - Habozott és aztán lágy hangon mondta: - Owen, kérlek, mondd meg nékem, miért figyelted meg tegnap? Ez életkérdés rám nézve.

Hugó, aki a Ravengár szavainak felét se hitte el, átlátta helyzetének nehéz voltát és résen volt.

- Azért figyeltem, mert Payne kisasszony veszélyben érezte magát, - szólt. - Ugy jött hozzám, mint te, hogy segítségemet kérje és nem akarom eltitkolni előtted, hogy említést tett nékem Tudor ajánlatáról, amelyet azonban el is fogadott.

- Nem fog hozzá feleségül menni! - kiáltotta Ravengár vadul.

- Nem, igazad van, nem szabad hozzá mennie. De még kérdés, vajjon tényleg feleségül akarta-e venni?

- A gazember! Éveken át üzleti összeköttetésben álltunk, amíg kiderítettem, hogy kicsoda. Te persze tudod.

- Nem, ha nem Tudor Francis.

- Épp annyi joga van ehhez a névhez, mint néked a Hugó névhez, - gunyolódott Ravengár. - Annak az embernek a fia, aki meggyalázta atyám nevét, amennyiben annak megszökött feleségét Minneapolisban feleségül vette.

Hugó füttyentett.

- Nem is sejtettem, hogy oly sok pénzről van szó.

- Két év előtt huszezer fontot örökölt és azóta egyetlen pfenninget se keresett.

- És mégis úgy él, mint akinek évente legalább ötezer fontja van.

- Ez rávall. - De semmiesetre sincs joga ahhoz, hogy ellopja a menyasszonyomat. Owen! - kiáltotta hirtelen dühösen, - a feleségemmé kell lennie, hallod, kell? És néked egész befolyásodat érvényesítened kell...

- Hova gondolsz? - szólt Hugó. - Semmi befolyással sem bírok nála. Ugy beszélsz, mintha megőrültél volna.

- Nem is vagyok már teljesen beszámítható. Gondold csak el, teljes bizalmammal ajándékoztam meg ezt a leányt. Ismeri a titkaimat!

- Micsoda titkaid vannak? - kérdezte Hugó gyanakodva.

- Természetesen üzleti titkok. Mi egyéb volna?

- Az én fantáziám tulságosan élénken dolgozik, - szólt Hugó, - és néha tulsap. E pillanatban éppen az angol törvény ama furcsa rendelkezése jut eszembe, hogy a feleség nem tanuskodhatik a férje ellen. És mégis vannak titkok...

- Talán arra akarsz célozni, hogy Payneval való házasságommal meg akarom őt akadályozni...

- Semmire se akarok célozni. Nem ismersz tréfát? - szólt Hugó.

- Ilyen tréfát nem.

- A humor iránti érzék sohasem volt meg benned.

Volt valami Hugó hangjában, ami ingerelte Ravengárt, de erőt vett magán és így szólt:

- Kérlek, ne akard, hogy ismét viszálykodásba kezdjünk, Owen. A segítségedet kérem. Ha segítségemre leszel, esküszöm, hogy üzletileg sohasem állok utadba.

- Így hát természetesen mégis csak te bujtattad fel Polycarpot?

Ravengár bólintott.

- Tönkre akartalak tenni, hogy megbosszuljalak a multért. Látod, hogy őszinte vagyok. De esküszöm, hogy soha többé semmit se követek el ellened, ha segítségemre leszel abban, hogy Camilla az enyém legyen.

Hugó zsebredugta a kezeit és a cipője hegyét nézegette. Részvétfélét érzett mostohafivére iránt, miközben így szólt:

- Nem, Louis, nem lehetek a segítségedre.

- Mert gyűlölsz?

- A legkevésbé sem.

- Hát öregnek tartasz a nőüléshez, vagy mi egyéb okod van?

- Az egyetlen okom, hogy magam is feleségül akarom venni Payne Camillát.

- Te is?

- Igen, el vagyok rá határozva. És ha én valamire elhatározom magamat, az annyi, mintha már meg is történt volna.

- Hát ezért örködtél felette tegnap este oly hüen! Jó, nagyon jól van! De jegyezd meg magadnak, Owen, ha Payne Camilla máshoz megy feleségül, úgy abból gyilkosság lesz és nem közönséges gyilkosság!

Hugó körülment a galérián és őszinte részvétet érzett az őszhaju férfi iránt, akinek izgatottsága ily balga fenyegetés formájában nyilatkozott meg.

- Louis, - szólt hozzá, - a sors mindkettőnkre haragszik, tönkretette ifjuságunkat és most ismét egymás ellen akar bennünket lázítani. Ne próbáljuk a dolgot inkább filozofikusan nézni? Nem kísérelhetnénk meg...

- Elég! - kiáltotta Ravengár. - Mindég ilyen átkozott hülyeségeket fecsegtél. Ha nem jelented ki határozattan, hogy lemondasz Camilláról, ugyanannyi, mintha befognád a szád.

- Jó, - szólt Hugó, - akkor befogom a számat.

- Ez az utolsó szavad?

- Igen.

- Akkor hát távozhatom. Remélhetőleg nem akarsz ama jogoddal élni, hogy betörőként bánj velem.
- Kérlek, itt a lépcső. Shawn Simon ugyan harapósnak látszik, de azért nem fog felfalni.
- Köszönöm.
- És ez az az ember, aki tönkre akart tenni, - mormogna Hugó, miközben a korlát fölé hajolt, hogy lássa, mint indulnak az aznapi harcba a légiói.

NARANCSVIRÁG

Hugó néhány óra múlva ama közös helyiségek egyikében tartózkodott, amelyek az alkalmazottaknak a tétlenség óráiban való szórakoztatására szolgáltak. A nagy, világos, könyvespolcokkal, hintaszékekkel és a grafikus művészet legujabb alkotásaival ellátott terem, ama hölgyek külön birodalma volt, akik a 30-45-ig terjedő osztályokban működtek és egy ezek által választott bizottság felügyelete alatt állt. Köröskörül a falakon a képek közt feltűnő betűkkel ez a felirat volt olvasható: «Tedd meg azonnal». Különféle értesítések függtek Hugónak tegnapi, az üzlet korai zárására vonatkozó hirdetménye mellett, mint: közös kirándulás a Man-szigetre, és a legközelebbi vasárnap alkalmából az autók használatára vonatkozó sorsolás és Hugó éppen azzal volt elfoglalva, hogy a kandalló felett függő nagy tükörrre a következő tartalmu cédulát ragassza ki:

«Érdekes. A múlt évben a gyermekcipőosztály bevételei 558 fonttal múlták felül a női cipőosztály bevételeit. Ezzel szemben ez évben a hölgyosztályban 25 font többletet ért el az árusítás, amiért az elárusítónőknek meleg elismerés jár. De vajjon ennyiben fogják ezt hagyni a gyermekcipőosztály alkalmazottai? Ez a kérdés, amelynek megoldását feszült kíváncsisággal várja Hugó ur.

Az igazgatók kollégiuma. Julius 10.»

Hugó áruházát oly módon szervezte, hogy nem volt meghatározott munkaköre, ama alapelvből indulva ki, hogy egy jól vezetett üzlet akkor megy a legjobban, ha a vezető semmibe se avatkozik bele, és hogy a főnök egyetlen és legfőbb kötelessége, hogy nélkülözhetővé váljék. Így tökéletesen szabad volt és tetszése szerint választhatta meg tevékenységét. Ma reggel csupán néhány fiatal lány volt ott, akik furcsa munkáját megcsudálhatták, mert már csak két perc hiányzott a kilenc órához és kilenckor mindenkinek a helyén kellett lennie. Három lány, aki sietve itta a reggeli tejt, udvariasságból úgy tett, mintha nem látná őt és egy negyedik lány, aki fuldokolva rohant be, úgy tett, mintha mindennapi látvány lenne, amit Hugó művel. Hugó a tükörben szemügyre vette a legutóbb érkezett leányt és csalódottan felsóhajtott.

Ravengár Louis-sal folytatott beszélgetése nem nyugtalanította és hajlandó volt, annak ingerült kérését és fenyegetéseit az átvirrasztott éjszaka számlájára írni. Abban sem kételkedett, hogy Louis-nak őszinte szándéka Camillát feleségül venni és a Tudorral való házasságkötés mindenáron való megakadályozását tökéletesen helyeselte. Azt nem hitte el, hogy Camilla valaha el volt jegyezve Ravengárral, de nem tartotta lehetetlennek, hogy Ravengár valami bünt követett el, amelyről Camilla tud. Mindenképpen elég erősnek érezte magát, hogy száz Ravengár ellen is megvédje a lányt.

Minden óvatosságot elvetve, háromnegyed kilenckor lement a 42. osztályba, hogy lássa Camillát, de a lány még nem jött be. Erre átment a közös terembe, amelyen az összes alkalmazottaknak keresztül kellett menniük, mielőtt az üzlet különböző osztályaiban elfoglalták helyüket. Nem volt még példa a Hugó-féle üzlet annaleszeiben, hogy valaha plakátokat ragasztottak volna valamely tükörrre és e pillanatban is nagyon alkalmatlannak találta ezt a helyet, de azért választotta éppen a tükröt, mivel így feltűnés nélkül figyelhette meg a terembe lépőket.

A kandallón álló óra kiütötte a kilencet. Már az utolsó elárusítónők is munkájuk után láttak, és Hugó egyedül találta magát a rózsaszín kötőjű felügyelőnövel, aki a tejes poharakat szedte össze.

- Bejött ma reggel Payne kisasszony? - kérdezte a lánytól és egy művész elégedettségével simitotta végig a plakátot.

Veszedelemes kérdés volt és Hugó tudta, hogy egy félórán belül az egész osztály tájékozva lesz eme kérdése felől. De mit törődött ő most az osztállyal?

- Ki, Hugó ur?

- Payne kisasszony, a pipereosztályból.

- Egy magas fiatal hölgy, Hugó ur?

- Igen.

- Barna hajjal?

- Azt nem tudom, - hazudta Hugó.

- Már gondolom, hogy ki az, de úgy hiszem, ez a hölgy ma nem jött be.

- Köszönöm.

Amikor kiment a teremből, Shawn Albert lépett be a másik ajtón és, minthogy egyedül érezte magát a felügyelőnővel, szivélyes csókot nyomott arcára, amelyet épp olyan szivélyes csók követett a nő részéről.

Hugót rémes gyanu fogta el. Attól félt, hogy Camilla tévedett, amikor kételkedett Tudor becsületességében és hogy visszatértek szándékainak őszinteségéről akarta őt meggyőzni.

Mit tehetett ez esetben Hugó?

Még egyszer a 42. osztály felé irányította lépteit, hogy bizonyosságot szerezzen, vajjon tényleg nincs-e a helyén Camilla.

Utközben megszólította az egyik igazgató:

- Hugó ur!

- Nos, Basbury?

- A bilincs-ügyben a rendőrségi központba telefonáltam, de minden felvilágosítást megtagadtak. Tehát a legközelebbi rendőrőrszobából hozattam egy párat és megbiztam a lakatosurakat, hogy készítsen utána egy tucatot. A jövő hónapban már benne lesznek a katalógusban.

- Fogadja szerencsekívánataimat az eredményhez, Basbury!

A lányt nem lelte a helyén és céltalanul tovább bandukolt, amíg a virágcsarnokba jutott, ahol elkapott egy szót, amely meghökkentette.

- Mit mondott? - kérdezte a fehérruhás elárusítót.

- Narancsvirágot rendeltek, egyetlen ágat csupán. Furcsa rendelés, Hugó ur.

- Ki a rendelő?

Az elárusító megnézett egy cédulát, amely előtte feküdt és így szólt: - Tudor ur, 7-es szám itt a házban.

- Ugy, - szólt Hugó és azt gondolta: most már mindennek vége.

Vajjon micsoda hatalom az, amellyel Tudor rá tudta beszélni Camillát, hogy hozzámenjen, akit nem szeret?

És vajjon a Ravengár fenyegetései mégis komolyak?

KI A HALOTT?

- Ha én valamire elhatároztam magamat, annyi, mintha már meg is tettem volna. - Ezek a büszke szavak, amelyeket Hugó az oly ember arroganciájával mondott Ravengárnak, akinek a sors még egyetlen lépését se kerestezte, a következő hetek folyamán gyakran eszébe jutottak. Elhatározta, hogy megnyeri Camillát; tehát olybá vehette, hogy már meg is nyerte! Ehelyett azonban Camilla ugyanazon a reggelen, amikor Hugó ezt a kijelentést tette, az anyakönyvi hivatalban megesküdt Tudor Francissal. Ezen a mennyegzőn nem a narancsvirág volt az egyetlen figyelemreméltó mozzanat, amelynek előkészületeit a vőlegény sokkal előbb elrendezte, semmint a menyasszony beleegyezését megadta.

Shawn Albertnek minden órában jelentést kellett tennie Hugó számára.

Házasságkötés után az ifju pár visszament Tudor lakására, ahol az idősebb Polycarp rövid látogatást tett.

Majd Hugó egy levelet kapott, amelyben Tudor sajnálkozását fejezi ki afölött, hogy felesége ily hirtelen és felmondás nélkül volt kénytelen állásától megválni. Mellékelve egy csekk Camilla havifizetése összegével.

Két óra tizenöt perckor Tudor ur és neje Charing-Cross-pályaudvarról Folkstone-Boulogne-on át Párisba utaztak, a lakásukat lezárva.

Shawn Albert tiszteletteljesen megkérdezte, vajjon ebben az ügyben folytassa-e tevékenységét, lévén az az ő számára még sokkal titokzatosabb, mint Hugó számára.

- Nem, - felelt Hugó kurtán.

Vajjon nem az a Hugó volt-e, akinek a legrendkívülibb segélyforrások is a kezeügyében vannak és akinek a földön széltében-hosszában mindenütt vannak összeköttetései? Á, be kellett látnia, hogy a világ minden összeköttetése nem ér fel az anyakönyvi hivatal tíz percével, ha arról van szó, hogy az ember meg akar nyerni egy nőt!

Nem maradt más hátra, mint beletörödni sorsába és meggyászolni mindazt a szépséget és azt a sok szellemességet, amely örökre elveszett a számára.

Egy hónapon át úgy dolgozott, ahogy még sohase látták dolgozni. Háromezeröttszáz alkalmazottja jól tudta, hogy miért. Majd lassanként belátta, hogy a Sloane-Streetben sohasem lesz képes fájdalmát feledni és elhatározta, hogy bánatát egy dartmoori pisztrángtó hüvös hullámaiba fojtja. Bár jól tudta, hogy az irtózatos forróságban és szárazságban ott sincs több kilátása rá, hogy pisztrángot foghasson, mint a Themse-parton, London közepén; de távozni akart onnan és az igazgatóktól kezdve egészen az ablaktisztítóig az egész személyzettel közölte elutazását. A megkönnyebbülés titkos sóhajával nézték, amikor villanytól hajtott hintója előállt és felrakták rá úgy az ő, mint Shawn Simon podgyaszát. Simon a sofőrrel fecsegett és türelmetlenül tekintgetett órájára. Hugót tudniillik a liftből való kiszálláskor megszólította egyik igazgatója s így megvárakoztatta a hintót. Amikor végre megjelent, gyorsan beugrott, miközben Simonnak, aki a hintó ajtaját becsapta, odakiáltott:

- Alig van néhány percünk.

Abban a pillanatban, amikor az automobil elindult, Shawn Albert, aki rohanva érkezett oda, jelt adott a sofőrnek a megállásra. Majd, miközben az ajtón át a nyitott ablakba hajolt, suttogva mondta:

- Hugó ur, talán hallotta már? Ma reggel észrevették őket a lakásban.

- Kit?
- Ezt nem tudják bizonyosan. Vagy a nőt, vagy a férfit. És egy temetési rendelés érkezett.
- Temetés? Nálunk?
- Igen, Hugó ur, de kérdés, hogy kinek a temetése.
- Férfi, vagy nő?
- Azt nem tudom.
- De hiszen a rendelésnél bizonyosan....
- Koporsót nem rendeltek, Hugó ur, csupán egy elsőosztályú gyászkisérteket. Az uraságok közvetlen a kromptoni temetőintézőséggel tárgyaltak.
- Hát a portások nem látták, ki ment ma reggel a lakásba?
- Senki se tud bizonyosat.
- Nos, - szólt Hugó, - nem valószínű, hogy a temetés koporsó nélkül végbemegy, és egy portás se olyan vak, hogy ne vegyen észre egy koporsót, amelyet a lépcsőn át felvisznek.
- Nem láttak koporsót.
- És ez minden, amit tud?
- Idáig ez, - szólt Albert, - de mihelyt egyéb hireim lesznek, sürgönyözni fogok.

Hugó rátekintett az órára, amely a hintó elülső falába volt illesztve és dühös hangon szólt Albertnek:

- Nos, ön miatt lekéstem a vonatról.
- Sajnálom, Hugó ur. - Simon! Hugó ur nem utazik.

Simon lemászott a bakról és testvérgyilkos tekintetet vetett Albertre.

- Hozasd fel a koffereimet, - parancsolta Hugó.

És aztán két végtelen órán át szinte mozdulatlanul ült a kupolateremben.

Kilenckor belépett Albert és jelentette:

- A koporsó épp most érkezett meg, Hugó ur, egyenesen a pályaudvarról.

Ennél többet nem tudott.

Hugó ágyába feküdt, habár tudta, hogy kerülni fogja az álom. Gondolatait Ravengár fenyegetései foglalkoztatták és a kérdés, hogy: a nő, vagy a férfi?... és nem hagyták nyugodni. Végre egy órakor felkelt és kezébe vette a nagy katalógust, amely Florio «Montaigne» című 1603-ból való értékes példánya mellett feküdt. Fellapozta a «Temetés» című fejezetet, amely negyven, sírkövekről és emlékművekről készült fényképfőlvételt tartalmazott és olvasni kezdte: «Temetkezések elvállalása városban és falun... hullahamvasztás és bebalzsamozás... különösen nagy súly helyeztetik az alkalmazottak méltó külsejére és szomorú kötelességük közben való kegyeletteljes viselkedésére... koporsóbetétek atlással körülszegezve, halotti ingek stb... Nyitott vagy csukott hullakocsi négy lóval, négy gyászkocsi két-két lóval, kocsis és sirásó mély gyászban, fekete keztyűvel.... Halotthamvasztás megállapodás szerinti áron... Csonka márványoszlop 70 font Sterling; ugyanaz kevesebb szobrászmunkával 48 font Sterling.» És így tovább. És minden oldal fölött e szavak: «Hugó, Sloane-Street, London. Sürgöncyim: Tökéletes, London. - Hugó, Sloane-Street, London...»

Vajjon kit fog, ő, Hugó, a vállalkozó, garantált kegyeletteljes sirásóival holnap a sirhoz kísélni?

Sóhajtott és azon gondolkozott, ne tegyen-e egy sétát a tetőn, amely talán megnyugtatóná.

Vagy okosabb dolog lenne, valami altatót bevenni?

Fölkapta a Montaigne-t és tekintete erre a passzusra esett: «A bölcsességet is lehet túlozni és az épp úgy mérsékelendő, mint az őrület.»

És felöltözködött és távozott a lakásból.

A KOPORSÓ

Hugó abban a lelkiállapotban volt, amelyet mindnyájan ismerünk, amikor a lélek önmagával vitatkozik és mégis elejétől fogva meg vagyunk róla győződve, hogy a küzdelem el van vesztve, még mielőtt elkezdődött volna. Végigment a tetőn, egészen az étterem kertjéig, ahol kezének egyetlen nyomására az összes izzólámpák kigyultak, és leült egy magányos asztalhoz egy üres söröspohár elé, amelyet a pincér otffelejtett. Majd újból lecsavarta a villanyt, visszament a kupolához és felmászott a galériára, ahonnan a Páltemplom mögött a holdat feljönni látta. Arra gondolt, hogy újból ágybafekszik, de jól tudta, hogy ezt nem fogja tenni. Megesküdött rá, hogy ellentáll a hatalmas kísértésnek és tisztán érezte, hogy ez nem fog sikerülni. Átkozódott, ahogy' az ember csak önmagára átkozódhatik, míg végül megkönnyebbülve feladta a haragot és egyenest a 7-es számú lakás erkélybejárata felé tartott. Most tudta, hogy be fog hatolni a lakásba, mindegy, hogy jogos, vagy jogtalan módon és megelégedetten vette észre, hogy az erkélyajtó csak be van támasztva, nincsen bezárva. De a függöny le van bocsátva, amelyen át csak egy árva fény szürödése volt látható. A korlát fölé hajolt és miközben tekintetével átölelte az éjszakai sötétségbe borult házat, olyan gondolatai támadtak, aminőek a poszton álló őrt szokták elfogni, aki alvó seregek fölött örködik, vagy aminők a szabad tengeren járó hajóst ragadják hatalmukba. Az örök megfejtethetlen kérdés foglalkoztatta, amelytől nem tudott szabadulni. Szinte testileg érezte, hogy planétánk hogy vetődik öröktől-örökig a tér végtelen ürjében. Mi az élet, a szerelem, a becsvágy, a fájdalom és a halál? Mi a napok örök köreiben az apró eleven pontocskák értéke, amelyek kétségbeesetten kapaszkodnak a kis földhöz?

Hirtelen úgy érezte, mintha a szobából a háta mögül hangot hallana és ebben a pillanatban szétrepültek transcendentális gondolatai: a világ titka a Tudor Francis szobájában összpontosult most az ő számára.

Egy férfi hangját hallotta egész világosan, amely hangosan, tisztán és lassan beszélt, de tulságosan messzi ahhoz, hogy a szavakat tisztán kivehette volna. A hang hosszadalmasan és egyforma tagoltsággal ért a füléhez, mint valamely falusi papnak prédikációja egy üres templomban. A hang most hirtelen elnémult és léptek nesze hangzott fel, amelyek az erkélyajtó felé közeledtek és aztán ismét eltűntek. A szobában levő fény megmozdult, ám anélkül, hogy valami emberi árnyék is látható lett volna. Azután újból mozdulatlan lett a világosság és Hugó furcsa hangokat hallott, amelyeket nem tudott magának megmagyarázni - kurta szabályos hangokat, amelyeket hébe-korba zörgés szakított meg, mintha valami ércből való szerszám hullana a padlóra. Majd újra lépések, könnyü gyors lépések, amelyek ide-oda szaladgálnak - Hugónak úgy tetszett, hogy sohasem lesz vége. Végre valami súlyos hullik a földre, mely sóhajástól kísérve (vagy talán valami fáradt panasz?) amelytől Hugónak megdermedt a vére. Azután csönd. Reménytelen, irtózatoss csönd.

Megnyomta a kilincset és ott állt a pompás szoba közepén, még mielőtt tisztában lehetett volna azzal, hogy mit cselekszik. Majd körültekintett, mint aki valami borzalmas látványra van elkészülve.

Balról a kandalló fölött egy tükör volt elhelyezve, amelynek konzolján villamos lámpa égett. Mellette egy csavarhajtó feküdt. Pontosan a lámpa alatt. Két padon egy szilfából való koporsó állt. A szoba másik végében még egy kandalló, fekete tükör, úgy, hogy Hugó a visszfényben a koporsók és halottas lámpák egész sorát látta, amelyek lassan, lassan egy bizonytalan rezgésben veszték el és mindegyik lámpa mellett egy-egy csavarhajtó hevert.

Hugó mozdulatlanul állt és hallgatódzott. Halotti csönd. A koporsó, fölötté a vakító fényvel uralta a szobát, úgy, hogy a berendezés művészi pompája egész elenyészett, a látvány szinte delejesen hatott rá és nesztelenül a kandalló mellé lopódzott a vastag szőnyegen a koporsó fejéhez. Meglátta önmagát a tükörben és ezt kérdezte önmagától:

- Miért vagyok itt?

És ismét feszülten hallgatódzott. Hangtalan csönd.

- Ugy kell tennem. Nem tehetek egyebet, - gondolta.

És azután ötven kéz ötven csavarhajtót ragadott föl és a koporsó födelének fölfeszítéséhez látott. Majd ötven deszka emelkedett fel és egy pillanat múlva, amely örökkévalóságnak tetszett, Hugó végre bele mert tekinteni a koporsóba.

Igen, Kamilla volt. Hugó előre tudta, hogy ő lesz.

A halott sápadt nyugalma csak emelte a csukott szemü fej büszke szépségét, a száj körül édes mosolyt körülövezve a barna haj dus hullámaival. Itt feküdt az, ami ebben az édes terem-
tésben halandó volt és ami után három férfi vágyott, de csak egy nyerte el néhány rövid óra boldogságra. Itt feküdt az asszony, minden báj és gyönyörűség örök eszményképe - önnön szépségének áldozata! Mert ha nem lett volna ilyen szép, gondolta Hugó, akkor most egy özvegyel, egy gyilkossal és egy megtört szívvvel kevesebb volna a világon.

Amikor eszébe jutottak a Ravengár fenyegetései, nem kételkedett benne, hogy a nő gyilkosság áldozata. S mégis nem érzett haragot, csupán mély, néma alázatot. Halkan rátette kezét a nő homlokára és önkénytelen borzadályal érezte a halott szigorú hidegét.

Mintegy megkövülve meredt a tiszta, csöndes vonásokra és hirtelen cseppeket látott hullani a szemfödélre, - a saját könnyeit. De nem tudta, hogy sir.

Szeliden visszahelyezte a födelet a koporsóra és ismét lecsavarta azt.

Aztán, szinte összetörve, egy végtelen ideges feszültség sulya alatt, aminőt még sohase érzett, lopva el akarta hagyni a lakást, amidőn ösztönszerűleg vonzódást érzett a nehéz bársony függöny felé, amely az ajtót eltakarta. Görcsös mozdulattal félrerántotta. Lábai előtt egy férfi kinyult teste feküdt.

- Tudor, - kiáltott letérdelve, hogy megismerje az arcot.

Ebben a pillanatban valaki közeledett a folyosó hosszában, turista-öltöny volt rajta, világos szakálla és haja, hosszú, sovány kezei.

- Mit jelent ez? - kérde nyugodtan az idegen, - ki ön?

- A nevem Hugó, - válaszolta ez egyszerűen. - Éjszakai sétát tettem a tetők fölött és minthogy ebből a lakásból furcsa neszt hallatszott és az erkélyajtó csupán be volt támasztva, beléptem és ezt találtam. - A lábai előtt fekvő testre mutatott. - Ön Tudor ur barátja?

Amaz lehajolt az élettelen test fölé és így szólt:

- A barátja voltam. Most már nincsenek barátai.

- Azt akarja ezzel mondani, hogy halott?

- A legutolsó negyedórában kellett meghalnia.

- És nincs mit tenni?

- A halállal szemben tehetetlenek vagyunk.

- Ön nyilván orvos? - kérde Hugó.

- Darcy a nevem, - válaszolt a másik. - Nemcsak barátja voltam Tudornak, hanem az orvosa is. Szívbeteg volt és én korai és hirtelen halált jósoltam neki, amelyet valami rendkívüli esemény csak siettetet.

- Szegény fiu, - szólt Hugó.

A halott oly fiatalon, természetesen és békésen feküdt ott.

- Miért «szegény»? - kérde Darcy élesen. - Vajjon nem a hirtelen halál a legjobb, amit önmagának és barátainak kívánhat?

- Igen, - szólt Hugó; - de ha az ember halott, akkor már halott, vége; erre gondoltam.

- Lenne szives, segíteni? - kérdezte Darcy, a halottra mutatva.

- Szivesen, - szólt Hugó. - Hivjam a cselédeket?

- Minek? Hisz csupán egy öreg házvezetőnő van itt, akit inkább hagyjunk aludni, ma már elég bajon ment keresztül. Holnap még elég időnk lesz a formalitásokhoz, amiket a civilizáció talált ki, hogy megvédelmezze magát; az éccakát, amely a halálnak van áldozva, ne szentség-telenítsük meg vele.

- Ahogy akarja, - mondá Hugó.

- És most, - kezdé Darcy, miután a halottat a szoba egyik pamlagjára fektették, ahol a koporsó állt, - jöjjön velem a Tudor dolgozószobájába. Képtelen lennék aludni és bizonyára ön is. Őszintén szólva, jobb szeretnék most nem lenni egyedül, mert az embernek mindenféle bölcselmi teória juthat eszébe a halálról, amelyekkel aztán mégsem tudja magát az ember azonosítani.

Hugó észrevette, hogy Darcy szinte jeges nyugalma alatt felettébb ideges, érzékeny vérmérsékletet rejteget.

- Ön nem is érdeklődik e... e koporsó iránt? - szólt Darcy, miután cigarettára gyújtottak.

- Hogyan halt meg Camilla? - kérde Hugó kurtán.

- Tifuszból, amelyet Párisból hozott magával, ahol e betegség mindég többé-kevésbé epidémius. Egészen egyszerű eset volt, persze magas lázzal. De a tifusznál nem a láz a veszedelmes, hanem a komplikációk. Hirtelen vérzést kapott és végelgyengülésben halt meg.

- Azt hittem, - szólt halkán Hugó, - hogy a tifusz foltokat hagy a beteg arcán.

- Nem mindég. De miért...

- Csupán ama reményemnek akartam kifejezést adni, hogy az arca nem lett volna eltorzulva.

- Nem, oly szép volt az a halálban, mint életében volt. Tudor Angliába akarta szállítani a hullát és arra kért, kísérjem el, amit persze vissza nem utasíthattam.

- És ime, már ő is halott! Vajjon sejtette-e?

- Ki tudhatja, micsoda sejtelmek voltak! - szólt Darcy, miközben új cigarettára gyújtott.

- Amikor az erkélyen álltam, beszélgetést hallottam. Ön beszélgetett nyilván Tudorral?

- Nem, - szólt az orvos, - itt foglalatoskodtam az íróasztalnál és még azt se hallottam, amikor a padlóra zuhant. Ugy látszik, önmagával beszélgetett, ami érthető, tekintettel akkori ideges állapotára. Borzasztóan szomorú dolog! Ki tudhatja, micsoda szerencsétlenségtől szabadultak meg - mindketten? Nem. Alapjában irigylem őt.

- De a nőt csak nem; a nő halálát csak sajnálja talán?

- Ne kérdezzen, - szólt kis szünet mulva a filozófus.

Hugó fölkel és szorosán Darcy elé lépett.

- Ismer ön egy Ravengár nevű embert?

- Ezt a nevet Tudortól hallottam, de nem ismerem őt személyesen.

- A lelkemre: elhiszem önnek! - kiáltotta Hugó. - És mégis....

- És mégis... mit?

Darcy, Hugó hirtelen szenvedélyes kitörésétől ijedten felugrott.

- Ó semmi, semmi, - mormogta Hugó, nagynehezen erőt véve magán.

Az ablakhoz lépett, amely egy oldalutca nyílt. A keleti égen most gyult ki a hajnal első sugara és a holdfény elsápadt. - Már nappalodik, - szólt, - és nekem most mennem kell. Kérem, jöjjön velem a lakásba.

Együtt a koporsó elé léptek és Hugó így szólt halkán:

- Szerette ön valaha?

- Igen, - szólt Darcy.

- Ugy megért engem, ha azt mondom önnek, hogy szerettem *őt*.

Még egyszer megsimogatta a koporsó sima oldalát és oly léptekkel távozott, mint aki valami nehéz terhet cipel.

Néhány nap mulva az idősebb Polycarp felkereste Hugót központi irodájában.

Közben a vizsgálat beigazolta Darcy diagnózisának helyességét és Tudor Francist feleségével egyidejűleg temették el.

Hugó gondolatait állandóan az utóbbi napok borzasztó eseményei foglalkoztatták. Vajjon bizhatik-e Polycarpban? Azt hitte: igen, mert az orvos bizalmat keltett benne és mindenesetre bizonyos volt, hogy Párisban kiterjedt praxsisa volt és jóhirben állt a brit követségen. Így hát Camilla a nászuton tifuszban meghalt és Ravengár nem valósíthatta meg gyilkos terveit. Hugó a lelkében fel-feltámadó Ravengár elleni gyanuját csitíttatni próbálta és igyekezett fájdalomába beletörödni.

Majd Polycarp látogatta meg.

- Elhalt kliensem: Tudor ur ügyében jövök, - szólt a jogtanácsos. - Párisi utazása előtt végrendeletet írt, amely különös rendelkezést tartalmaz a lakására vonatkozólag. Három évre szóló szerződése volt önnel, amely három évből a múlt hónappal kettő letelt.

- Ugy van, - szólt Hugó. - Ha ön fölbontani óhajtja a szerződést, hajlandó vagyok...

- Nem, - szólt Polycarp, - ellenkezőleg, meg akarom azt ujítani. A végrendelet megállapítja, hogy, amennyiben a végrendelező a végrendelet keltétől számított két hónapon belül elhalálozna, én, mint a végrendelet végrehajtója, köteles vagyok a lakást egy esztendőre lezárni, lepecsételni és később ama utmutatások értelmében cselekedni, amelyek ama safe-ban találtnak, amelyet öntől Tudor ur megbízásából béreltem.

- De...

- A lakás ablakait és ajtóit már le is pecsételtem.

- Ez teljességgel lehetetlen, Polycarp ur.

- Egyáltalában nem lehetetlen; tényleg megtörtént.
 - De mi okból?
 - Az okot épp annyira nem ismerem, mint ön. Csupán a végrendelet utasításait teljesítettem és önnel közöltem azt, amit, mint háziurral közölnöm, kötelességemnek tartottam.
 - Mint háziur, tiltakozom ez ellen.
 - Minő joggal?
 - Ama rendelkezés jogán, amely minden bérleti szerződésben bennfoglaltatik, hogy a háziur a lakásokat bizonyos időközökben megtekintheti.
 - Ebben kételkedem. És attól félek, hogy önnek ebben a perben nem volna szerencséje, mivel minden törvényszék ama álláspontra fog helyezkedni, hogy az angol polgár lakása az ő vára, tekintet nélkül arra, hogy a saját házában, vagy bérletben lakik-e.
 - És szabadna tudnom, miért tagadja meg tőlem a lakásba való belépést?
 - Én az ellenkező kérdést tehetném fel: miért óhajt ön oda belépni? Én csupán kötelességemet teljesítem és arra kérem önt, hogy tisztelje a halott kívánságát.
 - Nem akarom ezt a titkot egy esztendőn át tünni a házamban.
 - Micsoda titkot? - kérde Polycarp szeliden.
- E beszélgetés folyamán Hugó gyanuja hirtelen ismét föltámadt. Vajjon nem volt-e különös, hogy Polycarp úgy a Ravengár, mint a Tudor érdekeit is képviselte?... És Darcy? Az angol orvos, aki előnyösebbnek találta a Párisban való praktizálást?... És a vérzés... És végül a lakásnak titokzatos lepecsételése?...
- Már érezte, mint izgatják fel idegeit ama üres, lepecsételt szobák, amelyek talán egy borzalmas titkot rejtegetnek. És ezt tünnie kelljen egy álló évig?!
- Nemde, Hugó ur, - szólt Polycarp, - számíthatok rá, hogy nem tesz semmiféle lépést...
 - Még nem tudom, - válaszolt Hugó röviden.
-

AZ „INCROYABLE-HÁLÓING”

Londonban néha furcsa dolgok történnek.

Az újév reggelén, öt perccel kilenc előtt, a Hugó üzletének hét bejárata előtt ugyanannyi sűrűn szorongó asszonycsoport állt, akik azzal akarták elkezdni az újévet, hogy semmiért valamit kapjanak. Hideg, ködös reggel volt és a mozaik-flaszter feketén csillogott a nedvességtől.

Ám az időjárás nem zavarta a hét asszonycsoportot, ezek némán, mintegy elnyomott lázban álltak ott és várták, mintahogy a megszállók a rohamra hívó kürtjelet várják.

A kirakatok hosszú sora meg volt töltve mindennel, ami az embereket boldogítani képes és az ablakok mögött látható volt az elárusítók tömege, akik izgatott várakozással futkostak ide-oda a villanylámpák alatt, amelyek a ködben vörösen és homályosan világítottak. Minden bejárat fölött vörös cédula függött ezzel a felirással: «Őrizkedjék mindkét nembeli zsebtolvajoktól.» Ám a legjobb akarattal sem lehetett egyetlen férfit is látni a szoknyák csoportjaiban, talán azok is női ruhába bujtak. A hét csoport mind szorosabban szorult össze és minden pillantás nyugtalanul, de némán meredt az ajtó felé, míg Hugó nagy órája a kupola alatt végre a vágyva vágyott pillanatot jelezte. Most hat szárnyasajtó egyszerre felpattant és hat pár aransujtásos kapus szaladt elő; a hat csoport elszánt és energikus asszony, mint valami porosz lovasság, elárasztotta az üzlet belsejét.

De a hetedik csoportnak, amely a legnépesebb volt, kint kellett maradnia, mért a hetedik ajtót nem nyitották ki. Ez a csoport eleinte nyugtalan lett, majd dühöngeni kezdett; és ha pillanattal ölni lehetne, akkor a természetes kapusok ott a vastag kristályajtók mögött holtan estek volna össze. Kiabálni kezdtek, hogy nincs már igazságérzés Angliában. Mert hát nem egyszerre kellene igazság szerint mind a hét ajtót felnyitani? Egyesek panaszt emeltek az üzletvitel hanyagságai miatt és hirtelen sok olyan visszaélésre emlékeztek, amelyek a legutóbbi időben történtek; mások szótlanul, de erélyesen áttörtek a tömegben a többi bejárat felé, ami ismét felbőszítette a helyükön nyugodtan várakozókat. A rendetlenség mind nagyobb lett és bizonyára valami szerencsétlenség történik, ha nem siet oda egy ur, libegő szárnyu kabátban, aki erélyesen rászólt a kapusokra, mire az ajtó szárnyai szétnyíltak és azt a szegény urat köszönetből közbelépéséért egy márványpillérhez nyomta a betóduló tömeg.

Míg az új áradat a női szoknyák hullámszerűségét előzönlötte, egy kocsi ért a főbejárat elé. A kocsiból egy csinos, ifjú nő ugrott le, odadobott egy shillinget a kocsisnak, aki azt végtelen megvetéssel fogadta és a tömeg közé vegyült.

Az üzlet tele volt és az ajtókat be kellett csukni.

A legutolsó három napon az összes lapokat elárasztotta Hugó a hirdetéseivel, amelyekben kiméletes módon tudatta a közönséggel, hogy az ezévi kiárusítás újév napján kezdődik és január 3-ig tart. Az ő kiárusítása volt Londonban a legnagyobb, a legérdekesebb, a legszenzációsabb, amennyiben a legerősebb emberi ösztönt izgatta fel: hogy egy tárgy, amely három shillinget ér, két és fél shillingen volt nála kapható.

Régebben hihetetlen tékozlással intézte Hugó kiárusításait, minden haszonra való igyekvés nélkül, csupán a maga mulatságára. Árukat fecsért és ajándékozott és emellett még így is képtelen volt veszíteni, mert minél többet nyújtott a közönségnek, annál többet vásároltak.

Ebben az évben, az eddigieknél is csudálatosabbnak kellett lennie a kiárusításnak; itt voltak például az ezüstróka-stólák, valódi farkkal, tizenkilenc shilling árban. Minden asszony, aki meg tudja különböztetni az ezüstrókát a kakastoll-boától, mérlegelni tudja eme árszabás roppant jelentőségét, és emellett kétezer darab volt belőle raktáron, nem is szólva a hozzájuk

való karmantyukról, amelyek megfelelő áron voltak kaphatók. Másokat meg az «Incroyablekorzett» csudás előnyei csábították, amely fehér coutil-ból készült, csipkével körülszegve, oldalvást összecsatolható volt, amely előnyökből látható, hogy tizennyolc shilling a legalacsonyabb ár, amelybe egy «Incroyablekorzett» kerülhet és Hugó tizenkét shillingért árusította!

A csinos, fiatal teremtes, amennyire a hullámzó tömegben lehetséges volt, biztos léptekkel sietett a szőrmeosztály felé. Egész szívével egy valódi farku, ezüstróka-stólán függött és az ura megengedte néki, sőt megparancsolta néki, hogy vásároljon egyet. Utjában összetalálkozott Shawn Simonnal és egy hirtelen emberáradatba jutva, kénytelen volt épp előtte megállni. Egy pillanatra összenéztek, majd Simon lesütötte a szemét. Látszott, hogy jól ismerik egymást, de el akarják kerülni a szóbeli érintkezést és hallgatásuk egy családi drámát álcázott, amely ama egyszerű tényből keletkezett, hogy a detektívek is meg szoktak házasodni.

Az olvasó még emlékezni fog reá, hogy egy bizonyos juliusi napon, miután Hugó egy felügyelő jelenlétében, aki rózsaszínű kötenyt viselt, egy cédulát ragasztott a tükörre, Shawn Albert lépett be és megcsókolta a felügyelőt. Minthogy Albert, amennyiben tőle függött, egy lányt, akit egyszer megcsókolt, feleségül is vett, megesküdött a rózsaszínű felügyelővel és ez a csinos teremtes a felügyelő volt, Simon magánkívül volt-e mesalliance miatt. Hogy vehetett el feleségül egy leendő detektív egy pincéernőt, aki boltilányokat szolgált ki! Ez volt a dráma okozója. Hugó ugyan kényelmi szempontból eltiltotta a fivéreket minden nyílt ellenségeskedéstől, ám nem akadályozhatta meg a Simon és Lily, - így hívták a fiatal asszonyt - közti civódást. Most találkoztak ezek ketten első ízben a lakodalom óta és könnyen elképzelhető Lily viselkedése. Keresztülnézett rajta, mintha levegő volna és amennyire a tolongásban lehetett, elsietett mellette. Vajjon nem Shawn Albertné asszony-e ő, zsebében egy ötfontos bankjeggyel és mindenféle titkos megbízása van az urától? Aki kifocamított lábbal fekszik otthon, úgy, hogy Hugó e fontos napon lemondani kénytelen a szolgálatairól. Lily egy igazolvány birtokában, amely a legszentebb helyiségekbe való belépésre jogosította, igen jelentékenynek érezte magát és büszke volt a férje bizalmára, amelyet azzal hálált meg néki, hogy minden indiszkrét kérdéstől tartózkodott. Mert házasságuk rövid folyamán megtanulta, hogy egy detektív feleségének le kell mondania a kíváncsiságról.

Bátran a szőrmeosztály egyik asztala felé irányította lépteit.

- A tizenkilenc shillinges stólák? - kérde a felügyelők egyikétől.

- Mit kíván a nagyságos kisasszony?

- Asszony, - javította ki Lily, - azokból az ezüstrókákból akarok egyet, amelyek tizenkilenc shillingre vannak kiírva.

- Azt valószínűleg odaát találja meg, - szólt a felügyelő és a tuloldal felé mutatott.

- Nem tudja bizonyosan? Nem szeretnék hiába odaerőszakoskodni, hogy aztán elutasítsanak.

A felügyelő hátat fordított.

- Micsoda szemtelenség, - gondolta magában az asszony és megesküdött rá, hogy Albertnek ezért bosszút kell állnia. Majd ismét a tolongók közé vegyült, akik a tuloldalra lóditották.

- Minden kiárusítva, - ez volt a kurta válasz, amit kérdésére kapott.

- Hisz ez lehetetlen, - szólt Lily. - Alig van tíz óra és csak ez az első nap. Hisz úgy volt, hogy kétezer darab kerül kiárusításra.

- Sajnálom, valamennyi elfogyott.

- Panaszt fogok emelni magánál, Hugó urnál. Maga valószínűleg nem tudja, hogy ki vagyok. Az uram...

A második felügyelő is hátat fordított néki.

Hogyan lehetséges, hogy ez a Hugó alkalmazottai közt megtörténhessék, akik közmondásosan türelmesek és udvariasak szoktak lenni? Hogyan alacsonyodhatott le Hugó a kiskereskedők eme üzleti fogásáig, akik olyan cikket hirdetnek, amely nincs is raktáron! Ha Lily nem bizott volna annyira magában, azt hihette volna, hogy álmodik. De, ime, egész tucat méltatlankodó, csalódott asszonyt látott maga körül, akik mind a rossz kiszolgálás és különösen az ezüstróka hiánya miatt panaszkodtak. Egy hölgy tanukkal erősítette, hogy kilenc óra után öt perccel kért egy ezüstrókat és elutasították. Körüle gyülekeztek a többiek, nagyon sokan, akiknek száma állandóan növekedett, elannyira, hogy a szőrmeosztály már-már forradalom színhelyévé lett. Már egy ujságíró is került valahonnan és noteszébe jegyeztetett.

Lily úgy vélte, hogy Albert szellemében cselekszik, ha Hugót azonnal tudatja minderről, de a szíve az «Incroyablekorzettek» felé vonta, amelyekből egyet kapott is a megállapított áron.

- Hazaküldhetjük, nagyságos kisasszony?

- Asszony, - szólt Lily büszkén, - nem, elviszem magam.

- Ahogy nagyságos asszony parancsolja.

A pénztárnál (56. szám.) sokáig kellett várakoznia, amíg rákerült a sor. Végre odanyújtotta a pénztárnoknak az ötfontos bankjegyét, hogy abból visszakapjon.

De amaz a Lily mögött álló nőnek odakiáltotta:

- Kérem tovább!

Erre Lily dühbe jött és így szólt:

- A pénzemre várok.

- Már visszaadtam önnek, - hangzott a válasz.

- Nekem visszaadott? Ne csináljon rossz vicceket, fiatalember! Tudja, ki vagyok? Shawn Albertné vagyok.

- Randall ur! - kiáltotta a pénztáros hidegen és egy izmos felügyelő jelent meg, aki nem ismerte Shawn Albertet és megmagyarázta Lilynek, hogy a tudakozódó irodába, (földszint, I. a. osztály) kell mennie, ha valami panasza van.

Ez már sok volt, világos nappal meglopta a Hugó boltjában annak egyik hivatalnoka! Legszívesebben sirva fakadt volna, de még kellő időben eszébe jutott a rangja és az igazolvány, amely egész Hugóig minden ajtót megnyit előtte és fejét büszkén hátraszegve, megindult a tolongásban.

Itt egy csoporton akadt meg a szeme, amely egy rendőr köré sereglett. A rendőr mellett kövér hölgy állt, aki zsebtolvajlás miatt volt letartóztatásban. Az egyik felügyelő vádolta meg, és a hölgy hiába erősítette, hogy ő lady Brice, született Kentucky-Webster, az ismert amerikai filantróp neje és a kocsija odakünn várakozik rá. A rendőr és a felügyelő mosolyogtak: hisz oly könnyű egy ismert filantróp nejének lenni és minden nagy zsebtolvajnak az a szokása, hogy künn hagyja a kocsiját.

- Ezt a hölgyet ismerem látásból, - szólt Lily. - Hugó ur legutóbb végigvezette itt az üzletben, hogy megmutassa néki a jóléti berendezést és lady Bricenek szólitotta. Magánkívül lesz, ha megtudja...

- És ki ön, asszonyom? - kérdé gyanakvón a rendőr.

- Én...

De mindez hiábavaló volt. Lady Brice-t méltatlankodása ellenére elhurcolták és Lily boldog volt, hogy bántalmatlanul szabadulhatott.

Hagyta, hogy az emberáradat magával sodorja, míg egy szárnyasajtónál megakadt, amelyet az orra előtt csaptak be. Az okát könnyű volt kitalálni, mert Lily látta az üvegablakon keresztül, hogy a blúzosztály egyetlen vad tengere a dühös vásárolni akaróknak, amelyben a felügyelők világítótornyokként álltak, míg az elárusítónők az elárusítópultok mögött attól féltek, hogy a tengerbe zuhannak. Fegyelem és rend megszűntek uralkodni a Hugó-féle áruházban.

Lily visszafordult, hogy más utat keressen, de már falként álltak mögötte mások, és nem tudott visszafelé indulni. Lassan-lassan annyira megdagadt a blúzvásárló-jelöltek száma, hogy az egész galéria megtelt és se jobbra, se balra nem lehetett megmozdulni. Valaki levegő után kapkodott és egy hang azt rikácsolta válaszul, hogy a tulsó oldalon is zárva van az ajtó.

Eközben Lily felbontotta csomagját, hogy még egyszer megtekintse az «Incroyablekorzett»-ot, de ahelyett egy egész értéktelen utánzatot lelt ott. Az az ember, aki becsomagolta, nyilván tudatosan cserélte el.

Lilynek nem volt ideje méltatlankodását szavakba foglalni, mert a tulzsufolt helyiségben tart-hatatlaná vált a levegő, itt-ott összeesett egy asszony, mások az ajtók felé rohantak, kopogtak és kiáltoztak, anélkül, hogy kétségbeesésüket a blúzosztályban csak tudomásul is vették volna. Lily a homlokán hideg verejtéket érzett és mind erősebben szoritották neki a falnak. A csomagja a padlóra hullt és Lily elhalón mormogta:

- Alb... - majd hirtelen csudálatosakat álmodott és szemei előtt tarka fények táncoltak. Végül egy nagy durranással engedett a feszültség, Lily előrebukott és a lovak egész ezredei el-taposták. Végül nagy csend következett, míg végre ez is megszűnt és mindennek vége volt.

Igy végződött a Lily kalandjainak első felvonása a Hugó áldatlan kiárusítása alkalmával.

Amikor ismét eszméletre tért, a kupola alatt találta magát, egy pamlagon végigdőlve és Shawn Simon oly részvétteljesen hajolt fölébe, ahogy a legigényteljesebb sógornőt is kielégíthette, annyira, hogy e jelentőségteles pillanatban vége szakadt a családi viszálykodásnak.

Lily csakhamar visszaemlékezett a történetekre és elmesélte kalandját Simonnak, ami csak annak megállapítása volt, amit ő maga is megfigyelt. Mindkettejükre nehéz teherként sulyo-sodott ama tudat, hogy a Hugó üzlete felett valamely titokzatos végzet lebeg és tudták, hogy csak egy ember van, aki a bajt elháríthatja.

- Miért nem tudatja Hugó urat? - kérde Lily.

- Hiába kerestem mindenütt! Egy órával ezelőtt express-levelet kapott és azonnal eltávozott.

- Hol az a levél?

- Valószínűleg íróasztala fiókjában, ahol magánleveleit őrizni szokta.

- Be van zárva?

- Nem.

- Akkor hát nyissa föl.

- Az magánfiók és sohasem merném...

- Bolond beszéd! - kiáltá Lily, felnyitotta a fiókot és kivette belőle a levelet, amely legfelül feküdt. Így hangzott:

«Tisztelt uram, épp az imént ment el Polycarp ur és itthagyta az acélkamra kulcsát, amely az elhalt Tudor ur Safe-jét is tartalmazza. Várom az ön parancsait, mik a teendőim ebben a különös esetben.

Tisztelettel
Brown H.,
az acélkamrák igazgatója.»

- Hát Brown egészen elvesztette a fejét? - szólt elcsudálkozva Simon. - Nem küldhetett volna ide valakit, ahelyett, hogy Hugó urat zavarja?

- Mindenesetre szaladjon, ahogy csak tud, Simon, az acélkamrákhoz, szaladjon!

Ugy volt, hogy egyetlen percnyi késedelem veszélyt okozhat; mert vajjon ki tudhatja, micsoda események készülődnek a gazdátlan áruraktárakban!

AZ ACÉLKAMRA REJTÉLYE

A Hugó acélkamrái talán az egész üzlet legtokéletesebb osztályát alkották. Azok létesítése előtt nem volt a világon az értéktárgyak megőrzése számára szolgáló abszolút biztos hely. Dakotában egy safe-t, amelyet elpusztíthatatlannak tartottak, ravasz tolvajok kifosztottak és Angliában is felnyitottak egyet egy egyszerű álkulcs segítségével. Ilyen meglepetésekkel szemben a Hugó tűz- és vízmentes acélkamrái teljesen védve voltak; ugyszólván az erény kimondott győzelmét jelentették a bűn fölött.

Az acélkamrákhoz vezető ut egy láthatatlan ajtón vezetett keresztül és miután az ember beirta egy könyvbe a nevét, liftbe kellett szállnia, amely negyven lábnyira sülyedt le a föld alá, ahol a hőmérséklet sohasem szállt 18 fok Celsius alá. A liftből való kiszálláskor átadták a napi jelszót, át kellett menni egy folyosón, míg a boltozatokkal szemben az egyetlen bejárat elé lehetett érkezni. Itt ismét be kellett irni a nevet, mire az ajtó őrzője három bonyolult és teljesen elrejtett lakatot nyitott ki a masszív acélajtóban és beengedte az illetőt, feltéve azonban, hogy kilenc és hat óra közt járt az idő. Mert más órákban, valamint vasárnap és szombaton délután lehetetlen volt az acélkamrák záraiban bármelyik kulcsot is megforgatni. Maga Hugó sem tudott volna bejutni, még ha magáról a haza megmentéséről is lett volna szó, mielőtt az óra reggeli kilencet nem mutatott.

Egy villannyal világított, merő acélból való világ volt az; a falak, a padlók, a tetőzet - minden ugyanegy csillogó acél. Mindenik folyosót acélrács választotta el a szomszéd folyosótól és óriástermetű egyenruhás felügyelők járkáltak szabályos távolságokban közönyös és vakmerő arckifejezéssel. Az ember inkvizíciós cellában érezhette magát, de mindenesetre jobb őrizetben volt az ember, mint ott; mert a boltozatok köröskörül három láb vastag acélfallal voltak burkolva és földalatti uton ide tolvaj be nem hatolhatott anélkül, hogy előbb szét ne szedné a földalatti vasutat és az egész londoni csatornarendszert.

Amikor Shawn Simon kilépett a liftből, nagy csudálkozására nyitva találta a nagy acélajtót és a borszék, amelyben az ő szokott ülni, üres volt. Gondolkodás nélkül belépett és az első patrouille-nak, amely a középső folyosón elébe jött, így szólt:

- Senki se volt az ajtónál. Azonnal beszélnem kell Hugó urral, akinek itt kell lennie.

- Igen, Shawn ur - hangzott az udvarias válasz, - magam láttam körülbelül egy órával ezelőtt Hugó urat. Parancsoljon belépni a várószobába. Azonnal hívom Brown urat.

A várószoba acélfalai művészi gobelinekkel voltak beaggatva és a tarka márványasztalokon a safe-tulajdonosok kirakhatták és megtekinthették értéktárgyaikat. Rövid idő múlva megjelent a felügyelő, és jelentette, hogy Brown ur nincs az irodájában.

- Hol látta Hugó urat? - kérde Simon izgatottan.

- Itt, - mondta a felügyelő, az egyik oldalfolyosóra mutatva, amelynek rácsajtaja nyitva állt. - Brown urral beszélt és a boltozat ajtaja nyitva volt.

- A Polycarp ur boltozatának kell lennie, - jegyezte meg Simon. Majd hirtelen megrázkódott és az ajtóra illesztette a fülét.

- Csönd, - szólt a felügyelőnek. - Nem hallja?

Amaz hallgatózni kezdett.

- Ugy rémlik, mintha egész gyenge kopogást hallanék - de most már ismét csönd van.

- Ottbenn van? - szólt Simon.

- Ki?

- Hugó ur.

- Isten mentsen ettől! - kiáltotta megdöbbenve a felügyelő. - Nincs ember, aki odabent sokáig kibírná, mivel oda nem jut be a levegő. Telefonáljunk gyorsan Polycarp urnak. A második kulcsot a kulcsszekrényben fogom megtalálni. De hogy lehet Hugó ur odabent? A boltozatot csak Polycarp ur és Brown ur együttesen zárhatják be, egyidejűleg, és Polycarp ur ma reggel nem is volt itt.

- Nem volt... itt?

- Nem. És ez nem is az ő boltozata. Ő a 37. számot beszélte, míg ez a 39. szám és már hetek óta üresen áll.

- Ugy hát mindkét kulcs önnél van?

- Nem, különösképpen csupán az egyik függ a kulcsszekrényben és pedig a bérlőé.

- Akkor tehát Brown urnál lesz a másik?

- Feltételezem, bár ez szabályellenes. Tudom, hogy reggelizik, rögtön odameneszték egy küldöncöt.

Simon újból hallgatózott az ajtón. A kopogás, amely egy ideig szünetelt, újból felhangzott, de az előbbinél halkabban.

- És ha nem találja meg Brown urat?

- Akkor nem lehet a boltozatot kinyitni. De legyenek csak nyugodtan, öt perc múlva itt lesz - szólt a felügyelő és elsietett.

Simonnak a várakozás magányos percei egy végtelenségnek tündek és agyában egymást kergették a legborzasztóbb képek.

Most belépett egy safe-bérlő és a harmadik oldalfolyosón levő safe-jét akarta kinyitani, de a baloldali harmadik oldalfolyosó felügyelője nem tudta felnyitni az ajtót, amely ezt a közép-sőtől elválasztotta. Az illető ur nagyon türelmetlen volt és nem akarva várakozni, méltatlankodva elment.

Lassan-lassan a többi patrouille is észrevette, hogy mind fogva van acéltömlőcében: egyetlen kulcs se volt a zárokban megforgatható.

A felügyelő visszajött, anélkül, hogy megtalálta volna Brown urat. Az ajtóór is eltűnt.

Kiderült, hogy a nagy bejárat zárai mind be vannak csattantva, míg az ajtó nyitva volt.

Simonnak ekkor egy ötlete támadt.

- Az óra! - kiáltott fel. - Valaki megállította.

És a felügyelővel a folyosó másik végébe ment, ahol egy villanylámpa alatt ott világított az óra számlapja.

A patrouille-ok fogoly oroszlanokként dühöngtek fénylő tömlőceikben.

Simonnak igaza volt: az óra reggeli 9 órára volt állítva, aminek következtében az összes zárok zárva voltak másnap reggel 9 óráig.

- Minden csukva van, - konstataálta a felügyelő. - Ha Hugó ur tényleg benn ül a Safe-ban, látni fogja mily jól működik a gépezet.

Rövid csend következett, majd így szólt Simon:

- Telefonálnunk kell a rendőrségre. A várószobában van telefon, nemde?

A felügyelő igenlő választ adott, de kijelentette, hogy nem sokat vár a rendőrségtől. Némán állt ott, amíg Simon a rendőrséggel közölte a történeteket.

- Várjon egy pillanatig, - így szólt a telefon, majd egy kis idő múlva: - Még itt van? Itt Winter rendőrelenőr.

- Ez a bankbetörések speciálistája - szólt a felügyelő.

- Galpin Jack ur véletlenül itt van, - hangzott a telefonból.

- Ez az ember éppen tizennyolc hónapot ült egy Lombard-streeti betörési kísérletért, - magyarázta a felügyelő.

- Azonnal odajövök vele Hugóhoz, pont! - hangzott a telefonból.

Amikor Simon visszatért a 39. számú boltozat ajtajához, hiába hallgatódzott, hogy valami hangot halljon belülről. Majd tollkésével megkopogtatta a fényezett acélt és a kopogást rögtön gyenge, szabálytalan nesz viszonzta. De Simonnak úgy rémlett, mintha e szabálytalanságban bizonyos ütemszerűség volna és ebben a pillanatban ráismert a Cavalleria Rusticana intermezzójának ritmusára, amelyet ma reggel játszott el urának.

E pillanatban egy kifutófiu érkezett és Brown urtól kis fehér csomagot hozott a felügyelőnek, amely a 39. számú boltozat kulcsát tartalmazta. A fiu Brown urat odakünn egy kocsiba látta felszállani és nagyon beteges külsejűnek találta.

- Ezzel a kulccsal semmit se érünk holnap reggel 9 óráig, - szólt a felügyelő - és addig....

A SZABADÍTÓ ÓRAINGA

Amikor Simon és a felügyelő Galpin Jack urnak a végzetes szituációt elmagyarázták, ez a márványasztalok egyikéhez támaszkodott és a hasát fogta a nevetéstől.

- Nos, - mondta, - mindenesetre nem hiába építette az acélkamráit.

És ismét nevetni kezdett.

- De közben meghal odabent lassu halállal! - kiáltott fel Simon, az izgatottságtól sápadtan.

- Hisz éppen ez a mulatságos, - szólt Galpin. - De hát kicsoda ön fiatalember?

- Hugó ur inasa vagyok.

- Van szerencsém.

Galpin Winter ellenőrrel érkezett volt, aki akként mutatta be őt, hogy Anglia és talán Európának is összes safe-jeit teljesen ismeri. Winter azután eltávozott.

Galpin mintegy negyven éves volt és olyan külsejű, mint valami kereskedelmi utazó. Senkinek se jutott volna eszébe, feltételezni róla, hogy a legutóbbi másfél évet máshol töltötte, mint valami elsőrangú hotelben. Kezei fehérek és ápoltak voltak és a nagyon rövid haja, - nos, sok ember hordja nagyon rövidre nyírva a haját.

Ugy látszott, hogy Winter ellenőrnek nagyon is lekötelezettje és örömmel lett volna szolgálatára, mint ahogy a nagy betörők és nagy detektívek közti viszony igen hasonlít két művész közti viszonyhoz, akik feltétlen tisztelettel viseltetnek egymás iránt.

Galpinnál egy barna bőrtáska volt.

- Nézzen ide, az óra ugy van beállítva, hogy... - kezdte a felügyelő.

- Köszönöm, - szólt kurtán Galpin. - Mindezt tudom. Birtokomban van ugyanis az összes londoni safe-ek pontos tervrajza és régóta tudom, hogy ez sokkal is erősebb, semhogy lehetne ellene valamit tenni.

- Nem lehetne a boltozat ajtaját durrogógázzal, vagy valami hasonlóval keresztülszétvágni?

- Igen, - szólt Galpin, - ezt lehetne. Csakhogy az acél vastagságát tekintve, ez holnap reggelig is eltartana. Két pillanat alatt az egészet is a levegőbe lehet repíteni puskaporral, de minthogy Hugó ur velerepülne, ez az ajánlat valószínűleg nem fog önnek megfelelni.

Egy gassenhauert zümmögött maga elé és az óra felé tartott, hogy közelről szemügyre vehesse.

- Nem lehetne az órát fölrobbantani? - ajánlotta a felügyelő.

- Ön nálamnál is jobban tudja, hogy az órával semmit se lehet tenni anélkül, hogy az egész gépezet csöndben álljon és hogy az összes emeltyük, amelyeket az óra hajt, be ne legyenek csattantva, ami annyit jelentene, hogy többé egyetlen zárat se lehetne kinyitni az egész boltozat beszakítása nélkül. És derekas cégnek kellene lennie, amelyik ezt tizennégy nap alatt elvégezné. Nem, az órával mit se lehet kezdeni, ha nem lehet elérni, hogy mielőbb lejárjon.

- Tehát nincs mit tenni, - dadogta Simon könnyek között.

Galpin a fiatalemberre tekintett.

- Ha megcsinálom a dolgot, mi lenne az ára?

- Mennyit akar?

- Száz font.

- Jó.

- Kézpénzben?

- Igen, szavamra. Ime, itt a takarékkönyvem zálogul, ha kívánja.

- Van ugyanis egy ötletem. Ha az óráról el lehetne az ingát távolítani, anélkül, hogy a szerkezet megálljon, olyannyira lehetne siettetni a járását, hogy a legrövidebb idő múlva elérné a reggeli 9 órát. - Adja csak ide a táskámat, - mondá a felügyelőnek, majd így szólt Simonhoz: - Megjegyzem, hogy ezt a tervet néhány hete találtam ki a magam mulattatására. Különös egy világ, nemde?

- Itt a táska, - szólt a felügyelő.

- Nos, legyenek olyan szivesek és menjenek mindketten a várószobába, amíg elkészülök és hívni fogom önöket. Értik? És kérem, igyekezzenek rábírni ezeket a vadállatokat, hogy csöndesen viselkedjenek, mert nyugalomra van szükségem a dolgomhoz és szeretném, ha nem zavarnának. Tehát száz font, nemde?

Pontosan husz perc múlva Galpin kilépett a várószobába.

- Látják, - szólt, egy ingát mutatva fel, - ez az. Most bejöhetnek és megnézhetik a dolgot. Csak nem akartam magam körül közönséget az olvasztó munka közben.

Az órának tíz centiméternyi acélhüvelyén át két lyukat égetett és fogorvosi fogószzerű szerkezettel lecsipte az ingát, anélkül, hogy megállította volna az órát. Az meseszerű gyorsasággal ketyegett és a mutatók szemlátomást forogtak.

Galpin egy vakítóan fehér kézelőre néhány számot karcolt, majd így szólt:

- Háromnegyed óra múlva lejár az óra, azután minden ajtót kinyithatnak, amelyhez kulcsuk van. Holnap reggel eljövök a száz fontért; fiatalember. A címem: Waterloo Road 205. - Ezzel elment.

Simon visszaszaladt a boltozatba, hogy a foglyot további kopogtatással bátorítsa. Eközben visszaérkezett a kifutófiu, akit az elfogott patrouille-oknak való ételért küldtek el és az ebéddel együtt elhozta az «Evening Herald» friss számát is, amelynek utolsó oldala tele volt a Hugó hirdetéseivel. De az első oldalát is Hugó töltötte meg. Vastag betűkből ilyen címet tartalmazott: „Borzalmas jelenetek egy kiárusításon a Sloane Street-en.» - «Több asszony megsebesült.» - «Botránys rendetlenség.» - «Az acélkamrák hirtelen bezárultak.» - «Hugó ur eltűnésének hire.» - «Vajjon megőrült?»

Amikor a végtelennek tetsző háromnegyed óra elmúlt, Simon reszkető kézzel forgatta meg a zárban a kulcsot, mire a nehéz ajtó felpattant. Hugó sápadtan és legyengülve támolygott ki, de még élve és a Simon vállára támaszkodott.

- Vigy el innen gyorsan - suttogta.

És minden kérdezősködés nélkül, elhagyta a borzalmas tömlöcöt, inasának karjába fogózva.

ÖNGYILKOSSÁG

Amikor Hugó és Simon a lifthez menet elhaladtak az étterem mellett, Hugó hirtelen magához térni látszott kábulatából és ezt mormogta:

- Teát! De azonnal szeretném!

A frissítőket kínáló helyiségben még zavarosabb volt a helyzet, mint az elárusító csarnokokban. Az első kiárusítási nap általános anarkiával végződött és itt az étteremben nyilvánult meg természetesen a legkomiszabb formában a tömeg durva ösztöne.

Az óriási, nyolcvan láb hosszú diófabüffét kiéhezettek hordája, (leginkább asszonyok) - lepte el, amely még a legprimitívebb társasági formákkal se törődött. Teljességgel tagadhatatlan, hogy jól öltözött hölgyeknek, akik a nagy zavarban nem jutottak ebédhez és minden önuralmukat elvesztették, egyenesen harcolniuk kellett az ennivalóért. A büffélányok ugyan bátran kitarítottak a helyükön, de gyengéknek bizonyultak az óriási tömeggel szemben.

Hébe-korba eltörött poharak és porcellánok zaja harsogta túl a felizgatott emberáradat monoton zugását, és néhányan protestálni kezdtek.

Néhány pincérlány izgatottan és céltalanul szaladgált az asztalok körül, amelyek körül elkeseredett és kiéhezett népség ült. Sokan nemcsak a büfféből, hanem szomszédaiktól is ellopkodtak, amit csak lehetett.

Ama szöglet közelében levő asztalkánál, ahol Hugó kimerülten egy székre telepedett, egy tekintélyes külsejű öregember ült, ki egy nyugalmazott indiai bíró külsejével birt és valahogyan egy csésze teát szerzett magának.

Hirtelen egy csinos fiatalasszony lopódzott hozzá és példátlan ügyességgel elcsente tőle a teát, anélkül, hogy annak egyetlen cseppjét is kiöntötte volna.

A meglopott ember dühösen ugrott fel, a száján egy átok durrant el és föllökte az asztalkát.

- Vajjon mindenütt ilyen viszonyok uralkodnak? - kérde Hugó elhaló hangon Shawntól.

Simon bólintással felelt.

- Megpróbálok teát szerezni önnek, nagyságos ur, - mondta ezután.

- Nem, ne hagyj magamra, - kérlelte Hugó, mint valami beteg gyermek.

- Csak egy pillanatra, nagyságos ur, - szólt Simon és távozott.

Hugó közel érezte magát az ájuláshoz. Kimondhatatlan kinjai voltak és erői már teljesen felmondták a szolgálatot. Ekkor észrevette, hogy az a csinos fiatalasszony, aki az indiai bíró teáját elvette, feléje tart, egyik kezében a teával, a másikban egy tányéron vajaskenyérral.

- Igyék, Hugó ur, - suttogta, miközben föléje hajolt és a vonakodónak ajkai közé öntötte a csésze tartalmát. - Igyék, mert különben leöntöm a teával.

Hugó engedelmes kortyokkal itta a teát.

- Nemde jó? - kérde az asszony.

Hugó máris jobban érezte magát és feltekintett rá.

- Nagyon jó, - szólt meggyőződéssel. - És most kérek egy kis vajaskenyéret.

Valóban, a tea elsőrangú minősége tagadhatatlan volt és Hugó e pillanatban elégedettséggel gondolt saját ceyloni teaültetvényeire.

- Szabad tudnom, ki ön? - kérdezte megmentőjét.

- Albert felesége vagyok, Hugó ur.

- Á, igen, Shawnné asszony. Nem ismertem meg.

- Hisz egy hálószobaberendezést ajándékozott nekünk, Hugó ur.

- Persze. De mondja csak: hol van Albert?

- Kificamította a lábát és nem tud járni. Ön már nem olyan sápadt, mint azelőtt, Hugó ur; kérem, egyék még ebből a vajaskenyérből.

A bátortalanul, üres kezekkel visszatérő Simont Lily olyan pillantással fogadta, amely elárulta, hogy mi a véleménye a férfiaknak kritikus helyzetekben való értékéről.

Hugó gyorsan összeszedte magát és így szólt Simonhoz fordulva:

- Jer, jobban vagyok.

Már ismét a régi Hugó volt, Simon azonban semmi egyéb, mint az inasa, Lily pedig egy volt pincérnő, aki jó partit csinált. Tőle nagy hálálkodással vett Hugó bucsut és meghagyta néki, hogy urát is oly jól ápolja, ahogyan ápolta őt.

A kupolához érve, megmutatta néki Simon az «Evening Herald»-ot. Hugó végigszaladt a sorokon, ajkába harapott és maga elé meredt. Majd, miután ivott a pezsgőből, amelyet Simon nagy gondoskodva hozott néki, egymásután felbontotta a sárga boritékokat, amelyek egy rakáson az íróasztalán heverték. Magándetektívjeinek jelentéseit tartalmazták, amelyek a nap folyamán érkeztek.

- Hozz egy iv papírt és ird, amit diktálok, - szólt Simonnak.

«Tisztelt uram, birtokában vagyok oly értesüléseknek, amelyek közlik Tudor Camilla tartózkodási helyét, akit a múlt év júliusában a kromptoni temetőben állítólag eltemettek. Okom lévén feltételezni, hogy önt ez az ügy érdekelni fogja, arra kérem, kövesse e küldöncöt lakásomra, ahol megnevezem magam.

Tisztelettel...»

- Irj alá egy akármilyen betűt és címezd meg a levelet Ravengár Louis urnak. Azután eredj le az automobilremizbe és továbbítsd a levelet egy megbízható soffőr és egy küldönc útján. Ha magukkal hozzák Ravengárt, vigyék a Blairstreet 7. száma alá és onnan a hidfolyosón át ide. A sötétben sejteni se fogja, hova viszik, de a legrosszabb esetben erőszakkal kell idehozni. Gondoskodj róla, hogy két vagy három megbízható ember rendelkezésükre álljon. Ha jól csinálják a dolgukat, nem kevéssé lesz meglepve, ha észreveszi, hogy a folyosó a szobámban végződik! Mihelyt mindent elintéztél, jöjj vissza.

- Parancsára, nagyságos ur, - szólt Simon, aki teljesen a sötétben tapogatódzott, de mégis örült, hogy a gazdáját ismét a réginek látja.

Tíz perc múlva már visszatért és be akart számolni az eseményekről, amelyek vele odalent történtek.

- Kimélj meg a haszontalan részletektől, - szólt Hugó. - Hisz ma este már semmit se tehetek, hogy megakadályozzam a bajt, de a holnapi napról gondoskodni kell. Mindenekelőtt kerítsd elő Bentley urat, a kosztüm-osztály főnökét.

- Már meg is találták, nagyságos ur. A Pimlico Road-on levő lakásán agyonlőtte magát.

Hugó összerezett, majd kurtán így szólt:

- Jó. És Brown?

- Róla semmit sem tudni; eltűnt.

- Telefonálj a sajtóosztályba, hogy Aked urat még hét óra előtt idevárom, és hogy addig az összes lapokban féoldalt foglaljon le.

- Parancsára, nagyságos ur.

- És zárás után az egész személyzet gyűljön össze, a férfiak a szőnyegtermekben, a lányok pedig a központi étteremben, vagy annak romjain. Beszélhivatalom van velük.

- Parancsára, nagyságos ur.

- És küldd ide a szőrmeosztály összes bevásárlóit. Még ma este össze kell vásárolniok a Londonban található összes ezüstróka-stólákat, teljesen mindegy, hogy mely áron.

- Persze, nagyságos ur.

- És telefonálj Y. Z.-nek, hogy milyen gyorsan csak tehetem, lejövök.

Y. Z. volt a detektivek magánszobájának titkos jele.

Simon mindebből tudomásul vette, hogy gazdájának kezében van a mai nap megmagyarázhatatlan és végzetes eseményeinek kulcsa és hogy mindenre, amit e pillanatban még homály fed, világosságot fog deríteni.

ÉL?... NEM ÉL?...

- Ravengár, vén bolond vagy!

A kupolát sötétség vette körül, de, miközben Hugó a szavakat kiejtette, felcsavarta a villanyt és elébe ment a jövevénynek. El volt rá szánva, hogy megöli Ravengárt és romantikus ösztöneinek megfelelően ezt a teatrális módot választotta, hogy áldozatát fogadja.

- A fene egye meg! - mormogta Ravengár, borzasztó meglepetésében, amikor a kupolateremben, Hugóval szemben látta magát.

Egy ugrással az ajtónál termett, amelyen belépett volt.

- Micsoda bolond vagy, ilyen naiv csapdába pottyanni, Louis! Kiméld meg magad a fáradtságtól, az ajtó zárva van. Ezenkívül szükség esetére itt van a revolverem, meg egy pár jó bilincs.

Ravengár egy székre rogyott és hosszú hallgatás után, nyugodtságot erőltetve magára, így szólt:

- Szeretném tudni...

- Miképp lehetséges az, hogy elevenen állok előtted, ahelyett, hogy lent a safe-boltozatban megfulladtam volna. Az az ötleted, hogy elcsábíts a Tudor titkával, nagyon finoman ki volt fundálva és fel is ültem annak. Kész voltam szerződésszegővé lenni, csak, hogy kielégítsem kíváncsiságomat. De alig csukta be Brown, ez a gazember, mögöttem az ajtót, észrevettem, hogy egyáltalában nem a Tudor boltozatában vagyok és tudtam, hogy összeesküvést szőttél ellenem. Mily könnyű lett volna, Brownt eltüntetni és az egészet egy szerencsétlen véletlen számlájára írni. Tisztában voltam vele, hogy meg akartál ölni. Bár nem egy szolgámat vesztetted meg, mégsem sikerült a terved és ez az oka annak, hogy most itt állok előtted. De hogy miképpen szabadultam ki, azt sohasem fogod megtudni.

Ravengár zsebredugta a kezét.

- Csak arra gondolhatok, Owen, hogy megőrültél, ez az egyetlen magyarázata csudálatos viselkedésednek.

- Jól játszod a szerepedet, - szólt Hugó, leülve és végigmérve Ravengárt; - De hisz az előbb már elárultad magadat, amikor átkozódtál. Ha kettőnk közül valaki örült, te vagy az, mert a te terveid árulják el a zsenialitás és meglepő butaság ama keverékét, amely csalhatatlan jele az örületnek.

- Legalább elárulnád nekem is, hogy mik az én terveim? - kérde Ravengár gunyosan.

Hugó nevetett.

- Te már régóta előkészíthetted a mai nap munkáját, te, ifjuságom társa és minden pénzemberek gyöngye és be kell vallanom, hogy ez részben tényleg zseniális volt. Így például az az ötlet, hogy a zsebtolvajok egész seregét árasztottad rám, pénztárnokaimat ígéretekkel tisztességtelenségekre csábítottad és embereidet felügyelőkké maszkiroztad, hogy általuk a közönséget orruknál fogva vezesd. De azt se butául cselekedted, a legelőkelőbb vevőim egyikének a letartóztatását, meg hogy a galériát telezsufoltattad asszonyokkal. A legjobb cikkeimet éjszakán át eltávolítottad, valamint az étteremből is az élelmiszerkészletet. Egyáltalában kitünően sikerült az üzletet egy valóságos káosszá változtatnod. De, amit a leginkább csodálok, ama titokzatosság, amelynek segítségével minden előkészület rejtve maradt előlem. Ma estig azt se tudtam, hogy az «Evening Herald» egy részének megvásárlása csupán kiegészítője volt óriási tervednek.

- Valóban, Owen...

- Ne pazarold erődet tagadásra. Átlátok műveden. És mégis, milyen balga voltál, Ravengár! Megpróbáltam helyedbe képzelni magamat és helyetted gondolkodni. Te gyülsz, mert azt hiszed, hogy elraboltam vagyodat és segédkeztem elrabolni az asszonyodat. Meg akartad vásárolni üzletemet, hogy ama híres társaságaid egyikévé változtasd, és mert terveddel felsültél, gyűlöleted nőtt és magányos, szűk életed keretein belül monomániává fajult. A te véleményed szerint mi ketten nem férünk el e világon. Tönkre akartad tenni az üzletemet és meggyilkolni engem, hogy aztán halálom után azt olcsón megszerezd. De ha egész a megsemmisitésemig sikerült volna fantasztikus terved, azontul azonban elszámítottad magadat.

- Nem értem ugyan, amit itt beszélsz, Owen, de úgy nézel ki, mintha azt várnád, hogy megkérdem, miért? Nos tehát, hogy kedvedre cselekedjem: miért?

- Az okot megtudhattad volna, ha elég hosszú életet élhettél volna ahhoz, hogy elolvashasd végrendeletem parancsait.

- Értem, - szólt Ravengár.

- Igen, *te* érted, *te* hallod, *te* látsz és lélekezelsz, Bentley azonban nem, mert halott. (Ravengár összereszt.) Az ő vére a te lelkiismeretedet nyomja, mert *te* vitted őt kísértésbe. Elbukott, de megbánta bűnét.

Ravengár megfontoltan nevetett. Most Hugót dühroham fogta el, rárohant és így kiáltott:

- Megtánítottál gyűlölni és én gyűlöllek! Valld be, hogy tönkre akartál tenni és meg akartál ölni, vagy esküszöm! még előbb végzek veled, mint szándékom volt!

Nem volt fegyver a kezeügyében, mert az a revolver, amellyel az imént Ravengár megfenyegette, még a szekrényben volt és Ravengár mégis meghátrált a Hugó fenyegető mozdulata előtt.

- Nézd, Owen...

- Valld be, vagy...

- Jó, bevallom, - mormogta Ravengár.

Hugó dühe alábbszállt és lassan visszatért a székéhez.

- Aljas kutya, - mormogta, - félsz tőlem. Azt hiszem, még elnéztem volna néked a gyilkos kísérletet, ha egyuttal nem támadtad volna meg a becsületemet is. A gyilkosság lehet nagyszerű cselekedet is és én be fogom néked bizonyítani, hogy azt nem tekintem minden körülmények között való bűnnek. De valakit megbecsteleníteni, azután pedig eltenni láb alól, hogy nem is tud védekezni, erre csak egy Ravengár képes.

Ravengár ásított és az órára tekintett.

Hugó egy megismélt dührohamában rájaugrott, a földhöz vágta és végigtaposott rajta. Vad rombolási vágy fogta el.

- Számár, - szólt azután, - még most se tudod, mi a szándékom?

- Nem, - dadogta Ravengár.

- Hát akkor megmondom neked kurtán. Ugyanazon halálnemhez akarlak segíteni, amelyre engem akartál kényszeríteni. Mert lásd, fiam, minek is élnél te tovább? Vajjon boldoggá teszel te valakit, vagy akár csak önmagadat is? Nem követek el tehát egy józan és jó cselekedetet, amikor véget vetek haszontalan életednek?

- Ez tehát a te teóriád, - szólt Ravengár. - De nem gondolod, hogy halálom kitudódik és felelősségre vonnak?

- Ó nem, mert valamivel több körültekintéssel intéztem a jövőre vonatkozó rendelkezéseimet, mint te. Kivülem senki sem fogja látni, amikor belépsz a boltozatba, amely, ha bezárult mögötted, úgy életem végéig ki nem nyílik az többé, még akkor sem, ha huszonnégy óra múlva kopogtatásod hallanám, ami, tapasztalatom szerint, nem valószínű. A világ számára egyszerűen el fogsz tűnni. Megesik hébe-korba, hogy emberek megmagyarázhatatlan módon eltűnnek.

Az óra hatot ütött.

- És a lelkiismereted? - mormogta Ravengár.

- Köszönöm, az jó ellenőrzés alatt van és emellett még az a nemes tudatom is megvan, hogy jó szolgálatot tettem az emberiségnek.

Ravengár fölkel és Hugó felé tartott.

- Látom, hogy el vagy szánva a megölésekre és talán igazad is van. Mert minek is élnék tovább? - Mondd meg, mikor kell meghalnom.

- Nehány perc múlva, - szólt hűvösen Hugó.

- Akkor még megkérdezhetem tőled, miképpen jöttél rá, hogy Tudor Camilla még él?

- Már nem él, - szólt Hugó. - Az csupán ürügy volt arra, hogy idecsaljalak.

- Én azt mondom néked, hogy él, - szólt Ravengár - és megkönnyíti számomra a halált. Mert egyetlen szava elég lett volna, hogy még sokkal rutabb halálra legyek ítélve.

Hugó csudálkozni kezdett Ravengár fölött és szinte lágy hangon szólt:

- Tévedsz. Camilla halott. Magam szegeztem le a koporsóját.

Ezek a szavak kísértetiesen hangzottak.

- Tehát magad is benne voltál abban a komplottnban, hogy elhitessétek velem a Camilla halálát. Bah! Többet tudok, semmint hinnéd. Így például tudom, hogy nem fekszik abban a koporsóban, a kromptoni temetőben, hanem él és tartózkodási helyét is ismerem.

- Nem fekszik a koporsóban? - suttogta Hugó. Egész testében reszketett, mint a lázas beteg és szívének dobogása harcra ösztökélte az elméjét.

A LEPECSÉTELT LAKÁSBAN

Amikor Hugó ugyanaz nap estéjén szerszámokkal és egy villanyos zseblámpával ellátva, a Tudor Francis lepecsételt lakásának erkélyén állott, arra gondolt, mily furcsa, logikátlan és szeszélyes holmi is az emberi szív.

Tudta, hogy Camilla halott és hogy a Ravengár föltevéseinek nincsen alapja és mégis bizonytalanság vett rajta erőt. Ha értelmét nem is, de szívének nyugalmát mindenesetre megrendítették, a Tudor és Camilla közti viszony iránt való érdeklődését, amely már hónapok óta szunnyadozott, ismét életre keltették a Ravengár szavai és cselekvésre ösztökélték Hugót.

De ez még nem minden.

Camilla minden bizonnyal halott. De, ha valamely hihetetlen véletlen következtében (ó, te logikátlan szív!) mégsem volna halott, vajjon megölheti ő akkor Ravengárt? Ez a kérdés merült fel lelkében, amíg a Ravengár állításait hallgatta. És ama alaptalan és nevetséges reménység, hogy Camilla még él, megingatta elhatározását. Megkísérelte ugyan gyűlöletének lángját újból fellobbantani, ám az már kiégett és kihunyt és képtelennek érezte már magát arra, hogy hidegvérüen végrehajthassa a halálos ítéletet. És így nemcsak, hogy szabadon bocsátotta, hanem még el is kísérte az ajtóig udvariasan.

Az éjszaka nyirkos volt és hideg, mint a nappal és Hugó reszketett a hidegtől és a várokozástól. Azért választotta az erkélyajtót, mert annak nagy ablaktáblái voltak és sikerült néki az egyiket zajtalanul benyomni s így a lakásba hatolni a pecsétek megsértése nélkül. Ily könnyű dolog tehát, egy halott utolsó kívánságát és végrendelete végrehajtójának pecsétjeit megkerülni. Az ablakot még napkelte előtt pótolni fogja s ezzel meg lesz semmisítve éjszakai betörésének egyetlen nyoma.

Ugyanabban a szobában volt, amelyből legutoljára oly szomorú körülmények között távozott. A butorok szürke vászonnal burkolva, a zseblámpa homályos világánál kísérteteknek látszottak. A kandallón még ott állt a lámpa és mellette a csavarhajtó.

Hirtelen félelem ragadta meg. Mit keres itt és mit fog találni? Miért intézkedett Tudor Francis akként, hogy pecsételjék le a lakást? Okának kellett lennie.

Majd azzal nyugtatta meg lelkiismeretét, hogy tulajdonképpen gyilkosságra készült és hogy minden oka megvan köszönetet mondani a sorsnak, hogy egyszerű betöréssel is beéri.

Igy lopódzott el lassan a szürke kísértetek között rézsut a szőnyegen át a bejárat felé, melyet az erkélyről nyíló ajtó takart el. A parketten lábnyomokat lelt a porban, széles férficipők nyomait és köztük keskeny, asszonyra, vagy gyermeklábra valló nyomokat. Valószínűleg ama napokból eredtek, amelyek a Tudor halála és a lakás lepecsételése közé esnek, amikor nem igen takarították a szobákat. Mióta a lakást lezárták, kevés por szállhatott. Boldog volt, hogy ilyen magyarázatot talált, mert ez megnyugtatólag hatott rá.

De mégsem mert tovább menni, mert a második kandalló konzolján egy óra állt és, amíg ő a lábnyomokra meredt, úgy rémlett, mintha ketyegést hallana. Bizonyára fantáziájának a műve lesz, egyszerű csalódás, de miközben a szemközti tükörben a mutatókat figyelte, hirtelen megrezzen: az óra csengő hangon kiütötte a hármat. Odaszaladt, hogy jár-e. Hiába - az óra állt. A mutatók is mozdulatlanok voltak.

Érezte, mint fut át egész testén a hideg borzongás. Letörülte homlokáról a jeges verejtéket és sietve a bejárat felé indult és kinyitotta azt egy karjával. Még egyszer visszafordult és megvilágította az óra számlapját, hogy megnézzze, vajjon az óra nem indult-e meg a háta mögött. Az óra állt.

Ismerte ezt a Lajos-korabeli órát, ő maga vásárolta azt és tudta, hogy egy hétig jár el csupán. Fel kellett tehát azt valakinek...

Betette maga mögött az ajtót és künn állt a korridoron. A szobából egyelőre elég volt, nagyon is megfeszültek az idegei.

Szemközt egy ajtó volt, amelyről tudta, hogy a hálószobába visz és jobbra tőle egy nehéz ajtó, amely a korridorát a bejárattól elválasztotta.

Mig afölött csudálkozott, hogy vajjon miért nem távolították el a függönyöket, úgy rémlett neki, hogy az ajtófüggöny ráncai megmozdultak. De most a hálószoba felé fordult, mert azt hitte, hogy ott megtalálja a rejtély nyitját. Eközben még nem érte el az ajtót, amikor rövid, éles durranást hallott és látta, hogy az ajtóköz fája szétporzik. És mintha gyenge sikolyt is hallott volna.

Revolverlövés volt!

Valakinek kell tehát a lakásban lennie, valami titokzatos erőnek, amely meg akarja akadályozni, hogy a hálószobába lépjen. Mitévő legyen? Nem volt nála fegyver és elhatározta, hogy visszavonul. De alig tett egy lépést, amikor ismét lövés dördült el. A szoba nagy függönye megrezsent és mögüle ropogás hallatszott.

- Ki van itt? - mormogta Hugó gyengén és eloltotta lámpáját. Fel akart kiáltani, de csudálkozására csupán rekedt hang jött a torkából.

Semmi válasz. Köröskörül gyilkos csönd.

Most kezdte érezni, mi a félelem és megértette, hogy az élet a legdrágább kincs és ama ösztön, hogy életünket megtartsuk, minden ösztönök legerősebbike. Lassanként belátta, hogy a menekülés legelkeseredettebb módja egyuttal a legbiztosabb is és bátorsága végül is legyőzte félelmét.

Halkan a térdeire ereszkedett és zajtalanul kigyóyszerűen a nagy függönyhöz mászott, fogai közt az eloltott lámpával. Amikor a függönnyel a kezeivel megérintette, talpraugrott, hogy az ismeretlenre vesse magát, akit a függöny mögött képzelt. De nem talált ott senkit. Egyedül állt a korridor ajtajában. Jobbra volt a folyosó, amely azt a szobát a toalett-szobával összeköti, amelyet Camilla eljegyzése napján használt. Szemben a szolgaszemélyzet szobáiba vezető ajtó.

Visszafojtott lélekzettel tekintett körül.

AZ ÉLETMENTŐ

Azután halk kapargálást hallott a bejárat felől és a kerek ablakon át láthatta, hogy a lépcsőház ki van világítva, mint egyébkor.

Ezt gondolta: valaki azzal van elfoglalva, hogy letörje a pecsétet az ajtóról, hozzá még nyilvánosan, a fényesen megvilágított lépcsőházban. Tehát csak olyanvalaki lehet, akinek joga van hozzá.

Nos, azonban csak egyetlen ilyen ember van és ez az egy Tudor végrendeletének végrehajtója: az idősebb Polycarp.

Ebben a pillanatban megfordult egy kulcs a zárban.

Hugó a függöny mögé bujt. Ekkor vette észre, amit a világosságban nem láthatott, hogy a cselédekhez vezető félig nyitott ajtón beesett egy fénysugár.

Az ajtó kinyílt és léptek nesze hallatszott a korridorról; a jövevény szemlátomást a fénysugár felé tartott.

- Jöjjön elő innen!

Polycarp nyugodt, parancsoló hangja volt.

Polycarp lassan visszalépett a korridorra, mögötte egy nagy, feketehaju férfi, kezében közönséges gyertyával.

Mindketten megálltak. Polycarp az idegen és az ajtó között állt.

- Engedjen keresztül, - szólt az idegen.

Polycarp gunyosan mosolygott.

- Adja meg magát. Ön Hawkes ügynökeinek egyike.

- Ördög és pokol! - átkozódott az idegen.

- Feleljen a kérdésemre.

- Nos és ha úgy volna? - morgott a másik.

- Öt perc múlva a rendőrség kezei közt lesz. Ne tagadjon. Tegnap mindenről tudomást szereztem. Tudom, hogy Ravengár ur számára dolgozik, aki eddig az én kliensem volt. De a mai nappal vége ennek. Nem tudom ugyan, mi keresnivalója van ebben a lakásban, de annyit biztosan tudok, hogy maga, barátom, a legközelebbi három évet a börtönben fogja tölteni.

- Engedjen, - kiáltotta az idegen, - vagy lövök!

És elővett egy revolvért.

- Ó nem, - szólt Polycarp, - ezt ön nem fogja tenni. Nem vagyunk sem Texasban, sem a színpadon és ön nem tartozik Bret Hart vakmerő fickói közé, hanem egy magántudakozó iroda gaz kreatúrája. Rendszerint azzal töltik idejüket, hogy a válások útját egyengessék, de most veszélyesebb munkát választott. De ehhez több bátorság kell, mint amennyi önben van, barátom. Ezért azt tanácsolom, hogy nyugodtan engedelmeskedjék.

Polycarp kimenő öltönyben volt, kezében fehér keztyűvel és Hugó nem győzött felette eléggé csodálkozni, ahogy ott előkelően és leereszkedően a revolveres ember előtt állt.

Emez így szólt:

- Hagyjon nyugodtan elmennem, mert szeretném kerülni a botrányt. Ebben a lakásban sokkal több furcsaság van, semmint gondoltam.

- Adja ide a revolverét, - szólt Polycarp nyugodtan és udvariasan.

- Az ördögbe! - kiáltotta az idegen, - talán azt hiszi, hogy tréfát üzhet belőlem? Kezeket föl, vén hülye!

És felemelte revolverét.

- Nem fogom felemelni a kezeimet.

- Most ötig számolok, és ha addig nem...

- Számoljon!

- Egy!... kettő!... három!... Nem látja, hogy komoly a dolog?

Hugó világosan látta az idegennek hideg gyilkoló tekintetét és tudta, hogy a gyilkolási vágy rohamában minden egyéb szempontot elhomályosít a gyilkolás ösztöne.

- Négy! - gunyolódott Polycarp.

Hugó ebben a pillanatban előugrott rejtekéből és kiütötte a revolvert az idegen kezéből.

- Önről megfeledkeztem, - mormogta amaz, miközben dühös pillantással mérte végig Hugót. A következő pillanatban belevágta az égő gyertyát Polycarp arcába és oly erővel lökte őt Hugónak, hogy mindketten támolyogva a padlóra buktak. Az idegen azonban egy ugrással kiugrott az ajtón - és hatalmas rugással becsapta azt.

Hugó és Polycarp nagynehezen lábra álltak és egymásra tekintettek. Meglehetősen kinos szituáció.

- Legalább meg van mentve az élete, - szólalt meg végre Hugó.

- Azt hiszi, hogy veszélyben volt? - szólt Polycarp, kihívóan felhuzva szemöldökét.

- Bizony úgy hiszem.

- Ön valószínűleg előre látta a veszélyt, amely fenyegetett, - jegyezte meg Polycarp hűvös iróniával, - és azzal a szándékkal jött ebbe a lakásba, hogy megvédjen. Szabad kérdezni, miképpen jött be?

- Az erkélyajtón keresztül, - szólt Hugó, - de egyetlen pecséthez sem nyultam.

- Ön tudja, hogy cselekedete a törvénybe ütközik?

- Igen.

- És hogy nékem, mint Tudor végrendelete végrehajtójának kötelességemet teljesítenem kell, még ha úgy önnök, mint nékem kellemetlen is?

- Persze.

- Mit akar itt? Gentleman-hez méltónak tartja eljárását?

Hugó letette a lámpát az asztalra és zsebredugta a kezét.

- Ebben a pillanatban, - szólt, - nem vagyok gentleman, hanem egyszerűen ember és semmi több, egy ember, aki önhöz fordul, mint embertársához. Nem kell önnök mondanom, hogy semmi közöm a Hawkes-céghez és felettébb meglep, hogy az a cég itt dolgozik. Azt sem tudtam, hogy Ravengár is benne volt a játékban. Ő az ön kliense...

- Volt.

- Öntől hallottam az imént. Ön mindenesetre eléggé ismeri őt ahhoz, hogy nem tisztességes ember, rólam pedig ismeretségünk rövid ideje után az lesz a benyomása, hogy aránylag tisztességes ember vagyok. Láthatja, hogy nincs bennem álszerénység.

Polycarp bólintott.

- Nos, - folytatta Hugó elgondolkozva, - akkor arról is meg lesz győződve, hogy a Ravengár és köztem fölmerült vitában az én részem van az igazság. A vele való kapcsolatmról inkább hallgatok, mivel az magánügy és nem tartozik ide. De annyit mondok, hogy ez a lakás egykor életem álmát foglalta magába és hogy az életem, vagy legalább annak az a része, amely drága volt nékem, hónapokkal ezelőtt itt fejeződött be. Ama esetet fátyol borítja, amelyet ma el akarok távolítani - minden áron.

- De mit akar tőlem? Csak nem kívánja tőlem, hogy kötelességem ellen cselekedjem?

- De azt, - szólt Hugó, - éppen erre akartam kérni. Hagyjon most magamra. Felejtse el egy pillanatra a hivatalos aktákat és a társasági konvenciókat és gondoljon arra, hogy egy embertársának nagy szolgálatot tehet ezzel. Hát nem látja, mennyire szenvedek? Hagyjon hát magamra itt isten nevében. Jó?

- Igen, - szólt Polycarp kis szünet mulva.

- Köszönöm.

- Igazán nem tudom, miért engedem meg, - mondta Polycarp, -, minthogy a hivatalos becsület ellen cselekszem. De itthagynom. Cselekedjék aszerint, amint felelnie kell majd érte.

- Ön tudja, hogy nagylelkűségéből semmiféle tisztességtelen előnyt sem szerzek. Az én kezemben tökéletes biztonságban van a lakás és mindaz, ami benne van. És ha ön jónak látja, hogy magamra vállaljam cselekedeteim következményeit, nem fogok ez ellen szabadkozni. Csak hagyjon most magamra.

Polycarp kinyitotta az ajtót.

- Jóéjt, - mondá. - Talán megmentette az életemet, de ne gondolja, hogy ezért...

- Nem, - szólt Hugó, - tudtam, hogy kivel állok szemben. Jóéjt. Köszönöm.

- Bezárom az ajtót, - kiáltotta Polycarp már kívülről és bundáját vakító fehér plasztrónja fölött összegombolva, lassan lehaladt a lépcsőn.

HÁROM BETÖRŐ

Hugó belülről elreteszelte az ajtót, újból meggyújtotta a gyertyát és a korridor közepén álló asztalra helyezte. Azután egy kis oldalajtón át, amelyet nyilván Hawkes ügynök tört fel, kilépett az erkélyre, hogy a hűvös éjjeli levegőn visszanyerje nyugalma és hidegvérének. Egyszerre száz kérdés tolt az agyára, de mindet elhárította és jóleső álmodozásba merült, melynek Camilla volt a tárgya, amikor hirtelen egy ajtó becsukódására lett figyelmessé.

- Polycarp visszajött, - ez volt az első gondolata, de aztán eszébe jutott, hogy sajátkezüleg reteszelte el a bejáratot. Ismét eszébe jutottak a lábnyomok és az órával való kalandja és visszament a szobába, hogy kifürkéssze a zaj okát. A korridoron csendesen égett a gyertya.

Hugó hallgatódzott. Semmi nesz!

Majd elszántan, revolverrel a kezében, a hálószoza ajtaja felé indult, megragadta a kilincset, amely előbb engedett a keze alatt, de aztán valami belső erő visszanyomta.

A gyertyát egy székre állította és várt.

Ekkor a bezárt szobából női hangot hallott:

- Most kinyitom, Albert, még ha megölnél is! Egész mindegy nékem, ki az, de nem akarom, hogy itt elvérezz!

Az ajtót azután felrántották és Hugó Shawn Albert feleségének karcsu alakjával állt szemközt.

- Ó Alb... - kiáltotta a nő, - Hugó ur az! Most már semmise ejt csudálatba.

Ez a rettenetes idegfeszültség teljesen felemésztette Hugó önuralmát, harsány kacajra fakadt. Tulságosan hangos és görcsös kacagás volt, de mélyről szakadt fel és jól esett.

Lily keményen kiegyenesedett.

- Hugó ur valószínűleg nem tudja, - szólt élesen, - hogy majdnem agyonlőtte az uramat. A lövés átfuródott az ajtón és a karján találta, miközben azzal volt elfoglalva, hogy kiürítse a pénzszekrényt.

Hugó Albertet bekötött karral, az ágyon fekve lelte és a sarokban, az ajtó mellett egy nyitott pénzszekrény, amelynek tartalma a földön feküdt egymásra rakva.

- Jöjjön csak be, Hugó ur, - szólt Albert. - Még nem vagyok egészen oda. Nem tudtam, hogy ön is ezt a nyomot követi és azt reméltem, hogy holnap kellemes meglepetéssel szolgálhatok önnek.

- Micsoda nyomot? - kérde Hugó, a szobába lépve.

- A titok nyomát, - válaszolt Albert.

- A maga feleségének ugyan joga van ahhoz, hogy önért aggódjon, Shawn, de valóban nem nézem haldoklónak. Ezért magyarázza meg, kérem, mióta és miért üzi a betörő-mesterséget? Hiszen mégis csak furcsa, hogy ma este itt három betörő is járt, maga, én és...

- Nem mondtam neked? - kiáltott fel Lily. - Hisz én hallottam a zajt, mintha valami összekapás lett volna.

- Nagyon helyes, - szólt Hugó, - ez köztem és a 3. szám között játszódtott le és a revolverből a 3. számú lött és nem én, amiről megnyugtathatom önt, Shawnné asszony.

- Akkor a 3. szám csak a Ravengár megbizásából járhatott itt, Hugó ur, - szólt Albert.

- Ugy van. De honnan tudja ezt?

- Még nősülésem előtt értesültem róla, hogy a Hawkes tudakozódó ügynökség itt kereskedik és ezért összebarátkoztam egyik emberével. Ez elárulta nékem, hogy a Tudor lakásában fonográfhengerek után kell kutatnia.

- Fonográfhengerek után? - ismételte Hugó, tépelődve.

- Igen, Hugó ur, és meg akartam őket előzni.

- Miért nem mondtad meg ezt nékem ezelőtt?

- Ön ideadta nékem Gaboriau könyvét, hogy elolvassam, Hugó ur és abból sokat tanultam; a többek közt, azt is, hogy egy csinyben ketten sohase vegyenek részt, mivel ahhoz egy is elég. És minthogy, azt gondoltam, hogy önnek érdeke, hogy a hengereket megszerezze, meg akartam azokat szerezni.

- Ugy? - szólt Hugó.

- Igen, és hogy rövid legyek; okom volt feltételezni, hogy az első kiárusítási napot ismeretlenek meg fogják zavarni, de nem volt időm törődni ezzel, minthogy egész figyelmem erre az esetre irányult. Az ismeretlenek csapdát állítottak nekem egy nyitott pinceajtó alakjában és minthogy észrevettem a dolgot, megtettem nekik a szivességet és beleestem.

- Azt mondta, hogy kifecamította a lábát és nem tud járni. Még bennem se bizott, Hugó ur! - szólt Lily.

- Gaboriau, - magyarázta meg a dolgot kurtán Albert. - Tudtam, hogy figyelnek és megkértem Lilyt, mondja meg a tejesnek, hogy kifecamítottam a lábamat. Ilymódon nyolc órára már az egész Radipole Road értesülve volt a dologról. Ám, amíg az ismeretlenek a pamlaghoz kötve képzeltek engem, Lilyt a kiárusításra küldve, a hátulsó ajtón belopóztam és abban a reményben jöttem ide, hogy a Hawkes ügynökét huszonnégy órával megelőztem. Lilyt magammal hoztam, mert ő is elolvasta Gaboriaut és általában igen ügyes és használható.

- Ezt tudom, - mondta Hugó.

- Az erkély oldalsó ajtaján jöttünk be és a Hawkes ügynökének mintegy félóra múlva kellett utánunk ugyanezen az uton bejönnie.

- Ön a lakószobában volt? - kérdezte Hugó.

- Csak keresztülmentünk rajta.

- És hozzányult az órához?

- Megráztam, hogy lássam, járna-e? - vallotta be Lily.

- Nyilván kidobta a Hawkes ügynökét? Hugó ur, - kérdé Albert.

- Igen, - szólt Hugó. - De micsoda fonográfhengerek azok, amikről beszél?

- Ezt magam se tudom, Hugó ur; csak annyit tudok, hogy Ravengár mindent elkövetett a megszerzésükre. És Tudor urnak nagy fonográf-kedvelőnek kellett lennie, mint amilyen én is vagyok, Hugó ur.

- Igen, erősítette Lily, - a nagybátyám csudás fonográfot ajándékozott nekünk az esküvőnk alkalmával és Albert az egész napot azzal tölti.

Eközben Shawn egész sereg hengert halmozott föl és megmutatta azokat Hugónak.

- Ki lehet itt ezeket hallgatni? - kérdezte türelmetlenül emez.

- Persze, Hugó ur. Itt a gép, csak meg kell nyomni ezt a gombot és...

Az árva termekben furcsa csengéssel hangzott fel a «Komm Karline, Komm Karline» című ismert gassenhauer.

Majd a következő két hengert helyezték a gépbe, amelyek a «Vig özvegy» és a «Dollárkirálynő» ismert melódiáit interpretálták.

Azután egy összekötött hengercsomagot bontott föl Hugó és a legfelsőt beillesztette a gépbe. Érthetően, tisztán hangzottak a következő szavak: «Ha meghalnék, mielőtt...»

Hugó megakasztotta a szerkezetet.

- Menjenek, - szólt Albertnek és feleségének. - Meg kell igazítania az ura karján a kötést, Shawnné. Nem látja, mennyire vérzik?

- De...

- Menjenek, - szólt Hugó türelmetlenül.

Amikor magára maradt, működésbe hozta a fonográfot és a Tudor Francis elhagyott lakásában a fülébe csendült annak különös története önnönszájából. Hugó emlékezett még a hosszadalmas, egyhangú beszédmodorra, amelyet a Tudor halála napján hallott és egyszeribe tisztán állt előtte ama tény, hogy Tudor volt az, aki akkor a fonográfba beszélt.

VÉGRENDELET A FONOGRAFÁBAN

«- Arra az esetre, ha meghalnék, mielőtt időm lett volna a jövőre vonatkozólag rendelkezni, (szólt a fonográf a Tudor Francis hangján,) rövid fonográf-tudósítást hagyok hátra az egész ügyről. A napi munka és izgalom kimerített és kevésbé fárasztónak vélem a beszédet, mint azt, hogy irni üljek le, az orvos is azt ajánlotta, hogy kerüljek minden felesleges megerőltetést. Ha a legközelebbi napokban úgy esnék, hogy meghalok, - még előttem van a temetés ügyében való intézkedés, - oly körülmények állanának be, amelyek tervem egy részét tönkretethetnék, ha nem kerül az egész ügyről szóló világos tudósítás olyan férfi kezébe, akiben megbízhatok. Ezért jogtanácsosomhoz, Polycarp urhoz fordulok és röviden elmondom néki a tényeket.

Amikor Payne Camillát megismertem, Ravengár Louisnak magántitkárnöje volt. Az ő irodájában láttam meg őt, anélkül, hogy akkor nagyobb hatást gyakorolt volna rám. (Egyébként meg kell bocsátania, Polycarp, ha a magam módján beszélem el a dolgot. Ön tudja, hogy foglalkoztam mindenféle művészetekkel, az íróit is beleértve, és így nem hagyhatom ki az elbeszélésem érdekes részleteit, csupán azért, mert ön ügyvéd, aki gyűlöli a haszontalan, szentimentális intermezzókat.)

Tehát: Camilla az első pillanatban nem gyakorolt reám hatást, de azután gondolnom kellett rá, és pedig, mindég többet, úgy, hogy rövid idő múlva, másodizben már csupán avégből kerestem fel Ravengárt, hogy Camillát újra láthassam. Akkoriban meglehetősen eredménnyel foglalkoztam börzespekulációkkal és üzletileg volt dolgom Ravengárral. Nem tudta, hogy annak az embernek vagyok a fia, aki az ő apjának feleségét megszöktette és azt sem mondtam meg néki, hogy nevemet megváltoztattam, minthogy a gyalázat, amelyet Ravengár és apja rákentek, lehetetlenné tették, hogy azt tovább viseljem. Minthogy azonban szükségem volt Ravengárra, nem hagytam magam egy oktalan harag által visszatartani a vele való tárgyalástól, mert ő jól értett a dolgához, bár gazember volt. Azért merek így nyilatkozni egyik klienséről, mert az már halott lesz, amikor ön ezt meghallja Polycarp; legalább azt remélem.

Amikor másodizben léptem be a Ravengár irodájába, Camilla nem volt ott. Otthagytá állását és eltűnt. Ravengár emiatt nagyon izgatottnak látszott és még izgatottabbnak ama öngyilkosság miatt, amely röviddel azelőtt az irodájában történt. A lány távolléte bánatot okozott nekem, de az édes arcra való visszaemlékezés csudálatosan megvigasztalt a lelki depresszió ama idején.

Aztán Párisba mentem, ahol sokat voltam együtt barátommal, Darcy doktorral. Egyik este a Café Americain fölött lévő barátságos dolgozószobájában ültünk, amikor hirtelen így szólt hozzám:

- Rádbiznék valamit, öreg fiu, ami nagyon ellenkezik hivatásom szokásaival, de amiről felteszem, hogy meg fogod köszönni.

- Nos? - kérdeztem kíváncsian. Így felelt:

- Száz eset közül kilencvenkilencben örültség, vagy bűn lenne beszélni, de...

- Beszélj kérlek, - sürgettem, - hogy megköszönöm-e, kiderül azután.

Azután azt mondta, hogy szivbajom van, amely minden pillanatban megölhet és legjobb esetben is mindössze néhány évet élhetek csak. Majd hozzátette: - Azt hittem, jó ezt tudnod, hogy eszerint rendezhesd be életedet.

És én köszönetet mondtam néki, mert az igazi, legőszintébb barátság bátorsága kellett ahhoz, hogy ezt közölje velem.

Rövidesen megszoktam a gondolatot, hogy halálra vagyok ítélve, legalább is ott tartottam, hogy ez a tudat nem zavarta az álmomat. Sirhelyet vásároltam a kromptoni temetőben és kibéreltem ezt a lakást, hogy napjaimat harmónikus környezetben élhessem le. Az volt az alapelvem, hogy napjaimat megkönnyítsem és megszépítsem.

Ekkor viszontláttam Payne Camillát, aki kalaposlány volt Hugónál. Igyekeztem közeledni hozzá, de hiába. Talán tulságosan gazdag voltam néki és pöffeszkedő, és a híremről is hallhatott valamit. - Hisz ön ismeri a multamat, Polycarp. Rövid idő múlva már istenitettem és mindent elkövettem, hogy hódolatomat bebizonyítsam. Meghívtam csónakkirándulásra, diner-re és lunch-re és arra kértem, hozza magával barátnőit, de minden hasztalan; mindent visszautasított és bizonyára igaza is volt; mert hogyan tudhatta volna, hogy más vagyok-e, mint a többi, vagy amilyen azelőtt voltam?

Végre irtam neki, hogy agyonlövöm magamat, ha nem jön el hozzám. Közben kevés reményem volt arra, hogy eljön és a halálra készülődtem. Mit törődtem én azzal, hogy egy évvel több, vagy kevesebb?

Sokan és talán ön is, Polycarp, azt hinnék, hogy a halálraitéltnek nincs joga szerelemből kapni nőt. De mi megengedett és mi meg nem engedett dolog a szerelemben? Aki szeret, az nem gondolkodik, hanem *akar*.

De meglepődésemre mégis eljött és izgalmamban alig tudtam beszélni, amikor szemben ültem vele. Olyan volt... le se tudom írni... senkise tudná leírni azt a nőt. Olyan egyszerű volt, olyan természetes és azt mondta, azért jött el, mert a levelem meghatotta; és mit akarok tőle. Képtelen voltam felelni és hogy a pillanat izgalmát leplezzem, teával kínáltam meg. Maga öntötte be és amikor később az inas leszedte a csészéket és ismét egyedül voltunk, nekibátorkodtam és megszólaltam:

- Payne kisasszony... - de még sejtelmem se volt arról, hogy mit fogok mondani. Ekkor az a gondolatom támadt, hogy egyszerűen megismertetem vele a tényállást és mindent elmondtam néki, amit Darcy mondott. Elmondtam néki, hogy már nem sokáig élhetek és hogy körülöttem minden üres és sötét, ha az ő jelenléte nem melegít. Megmondtam, mennyire szeretem és tudom, hogy nem szeret viszont; de remélem, hogy idővel meg fog szeretni. - Kérem, legyen a feleségem, - szoltam és szépítse meg azt a rövid időt, ami még hátra van a számomra. Tudja, hogy gazdag vagyok és hogy halálom után gondtalan életet élhet, de nem akarom, hogy a pénzem miatt jöjjön hozzám, hanem sajnálatból. A nőnek az a hivatása, hogy jóságot és irgalmat gyakoroljon és halálom után meglesz az a tudata, hogy egy embernek utolsó napjait pokolból mennyországgá változtatta. Tudom, hogy ez furcsa kívánság, de nem tehetek egyebet. Beleegyeznek?

Camilla válaszolni akart, de én szavába vágтам:

- Nem akarom fenyegetésekkel kényszeríteni és becsületszavamat adom, hogy nem követek el magam ellen semmit, ha nemet mond is.

Láttam, hogy meghatódott és kis szünet után így szólt:

- Mindig szívelni tudtam önt, de nem szeretem. De dacára ennek hajlandó vagyok önhöz menni. Talán helytelen, sőt igazságtalan, hogy megteszem - nem tudom. De megteszem és ígérem, hogy jó feleség leszek.

Ami ezután következett, az nem érdekelné önt, Polycarp. Azt mondtam néki a meggyőződés hangján, hogy idővel meg fog szeretni és ő édesen mosolygott. Majd egyedül akartam vele maradni és elküldtem az inasokat. Csupán Daut asszony maradt ott a Camilla szolgálatára. A fogásokat az étteremből hozattuk és vidámak voltunk, akárcsak valami pikniknél. Diner után lefotografáltam Camillát és nyomban a sötét kamrába mentem, hogy előhívjam a képet.

Amikor a szobába visszatértem, Camilla már nem volt ott és én már arra a borzasztó lehetőségre gondoltam, hogy elszökött, amikor Daut asszony szobájából kijönni láttam. Igen sápadt volt és bár igyekezett vidámnak látszani, mégis észrevettem, hogy valami bántja. Kimentünk a tetőre és nemsokára haza kívánczozott; Daut asszony szobájába ment, hogy felöltözzék. Amikor néhány perc múlva utánamentem, már nem volt itt és ki írta le csudálkozásomat, amikor helyette Ravengár Louis-t találtam a szobában! Magánkívül volt dühében és azt kiáltotta, hogy Camilla az övé, ne raboljam el tőle. Némán elővettem revolveremet és szemtől szembe álltunk, mint akik készek gyilkolni. Nem tudom, meddig tarthatott ez, de hirtelen észrevettem, hogy tekintete lesiklik rólam és az ajtóra mered. Camilla lépett be s én annyira meglepődtem, hogy lebozsátottam a fegyvert. Majd Camilla röviden és szigorúan megparancsolta néki, hogy távozzék és Ravengár egy pillanatnyi belső tusa után elhaladt mellette az ajtó felé, fogai közt sziszegve:

- Meg foglak ölni. Ugyis csak egyszer akaszthatnak föl.

Az izgalomtól magamonkívül, megkérdeztem Camillát, mit jelentsen mindez, mire elmondta, hogy véletlenül tanuja volt egy bünténynek, amelyet Ravengár követett el. Részleteket nem volt hajlandó mondani, de az volt a benyomásom, hogy gyilkosságról van szó. Utána Ravengár rá akarta beszélni, hogy menjen hozzá feleségül, nagy összeget kínált néki és megígérte, hogy megelégszik egy látszólagos házassággal is, - de a nő visszautasította. Azt mondta, hogy bár nagyon szerelmes, de feleségévé csak azért akarja őt tenni, hogy ne vallhasson ellene.

Megkérdeztem, miért nem tett jelentést a rendőrségen az esetről, de azt válaszolta, hogy erre semmiért sem volna hajlandó.

- De nem biztos tőle az életed, - mondtam én.

- Tudom, - válaszolta Camilla, oly ünnepiesen, hogy megbotránkoztam. Ismertem Ravengárt; utolsó szavai még a fülemben csengtek és minél többet gondolkoztam fölöttük, annál inkább éreztem, hogy a menyasszonyom élete veszélyben forog.

Ujból és újból sürgettem, hogy tegyen jelentést a rendőrségen, de hallani sem akart róla.

- Akkor egy nap meg fog téged ölni.

Szemeit tágra meresztve, szólt:

- Nem tudnál valami módot, ami által egy évig biztonságban lennék tőle?

- Miért éppen egy évig?

- Mert Ravengár az év folyamán meg fog halni, - szólt Camilla, de nem volt rávehető, hogy bővebb magyarázatot adjon.

Ezenközben agyamban kalandos terv született meg és azt mondtam néki, tudok egy módot, amelynek segítségével megszabadulhat Ravengártól.

- Mindenekelőtt, - szóltam, - holnap meg kell esküdnünk; a diszpenzáció már a zsebemben van. Megajándékoztál a bizalmaddal: eljegyezted magadat velem; bizzál bennem továbbra is és megmentelek.

Másnap reggel aztán megesketett bennünket az anyakönyvvezető; Camilla egyetlen menyasszonyi ékszere egy friss narancsvirág volt, amelyet a keblén viselt.

Emlékezni fog, Polycarp, hogy akkor önt hívtam, hogy elkészíttessem végrendeletemet és aztán együtt mentünk az ön safe-jéhez, hogy néhány külön írásos rendelkezésemet ott deponáljuk.

Camillával Párisba utaztam, ahol egy magánszállodába mentünk, amelyet Darcy a nászutasok paradicsomának mondott. Ott oly biztonságban éreztük magunkat, hogy alig is gondoltunk Ravengárra, amíg egy napon megjelenik előttem a Rue St. Augustin-ban. Nem szóltam róla Camillának, ám érte való aggodásom elrabolta nyugalmamat és elhatároztam, hogy megvalósítom kalandos tervemet. Ehhez Darcy segítségére volt szükségem és egy este meglátogattam, hogy felkérjem őt. Előbb a fejét csóválta, hogy a mai korban, London közepén nem lehet ily fantasztikus tervet keresztülvinni, de aztán elgondolkozott és így szólt:

- Miért ne kísérelnök meg itt Párisban és pedig azonnal? - A hatóságok kevesebb nehézséget támasztanak, mint Angliában és orvos, aki minden okiratot hajlandó pénzért aláírni, valamint szobrász, aki a legfurcsább megbízást minden skrupulózis nélkül elvállal, itt éppen elég van.

És valóban találtunk mindkettőt.

A szállóban elhíreszteltük, hogy Camilla megbetegedett és hogy a tünetek tifuszra engednek következtetni. Persze a szobát kellett őriznie és így elég ideje volt az ifju amerikai szobrásznak gipszmaszkot készíteni róla.

Másnap a tifuszeset hivatalosan is megállapított és nemsokára az egész Rue St. Augustin tudta, hogy a szép fiatal asszony a nászuton tifuszba megbetegedett.

A betegség normális lefolyású volt; jöttek jobb és rosszabb napok, míg végre beállt a szomorú fordulat: a beteg vérzést kapott és néhány óra múlva meghalt.

Az egész utca meggyászolta, az eset belekerült a napilapokba, amelyek a gyászeset kapcsán erősen kifakadtak a párisi ivóvíz tisztátalansága miatt.

A gyászoló férj maga vezette a hullának Londonba való szállítását és Darcy dr. elkísérte őt. A kis halottas menet elhagyta a Rue St. Augustint, a szállodát fertőtlenítették, ami egymagában ezer fontba került. További kétezret kellett fizetnem az orvosnak, aki a halotti bizonyítványt kiállította, ugyanennyit kapott a szobrász.

De boldog voltam, mert Camilla persze nem feküdt a koporsóban. Épp oly kevéssé feküdt tifuszban, vagy bármely más betegségben. Ezzel szemben egy éjjel titokban távozott a hotelből és amíg állítólag földi maradványai utban voltak hazafelé, ő biztonságban és vigan ült egy gőzösön, a Földközi tengeren. A koporsóban pedig ott feküdt az ő csudálatos mása, amelyet az amerikai szobrász egy masszából gyurt, amely főként viaszból való volt.

Zseniális egy terv, nemde, Polycarp? Aztán elföldeljük a viaszképet a kromptoni temetőben és Ravengár fellélekzik, hogy a tifusz megszabadította egy rettenetes lidércnyomástól. Camilla meg van mentve és a vigasztalhatatlan özvegy, akinek szórakozásra, utazgatásra van szüksége, egy hét múlva folytatni fogja fiatal házasesetét a Földközi tenger egyik legszebb villájában.

Holnap új végrendeletet készítek, amely a lakás lepecsételését fölöslegessé teszi. A titokzatos rendelkezéseket ma este pénzszekrényembe csukom, hogy holnap az ön safe-jében deponáljam Polycarp. Ha meghaltam, megtudja, hogy e rendelkezések önt felhatalmazzák egész vagyonom eladására és a pénz deponálására, míg egy fiatal özvegy, Pounds Catharine egy levelemmel érkezik önhöz. Egész vagyonomat át fogja adni néki, vagy képviselőjének, minden kérdezősködés nélkül. Talán fel fog önnök tűnni e hölgynek elhalt feleségemhez való hasonlatossága, Polycarp és ahogy önt ismerem, nem fog nyugodni, amíg ezt a feltűnő ténytet ki nem fürkészte s így talán ki fog deríteni oly dolgokat, amelyeknek örökre homályban kellene maradniuk. És ezért közlöm önnel mindezt fonográf utján. Ama levélhez, amelyet Pounds Catharine fog önnök átnyújtani, egy írást mellékelek az ön számára, amelyben arra kérem, hogy hallgassa meg ezt a fonográftudósítást, amelyet pénzszekrényemben deponálok,

amennyiben bárminő aggály merülne fel önben aziránt, hogy rendelkezéseim szerint cselekedjék. Ellen esetben arra kérem, semmisítse meg a fonográf-hengert.

Vajjon nem látszom boldognak, Polycarp? Legalább is annak kellene lennem, minthogy a tervem sikerült: Ravengárt kijátszottam és megmentettem tőle Camillát. Egy, - talán nagyon is rövid - idyll van még előttem, a Földközi tenger mellett, a legszebb villák egyikében. És mégis szomorú vagyok, oka ennek a koporsó szomorú társasága, amely immár két napja kísér és szomorúvá tesz. Amikor az imént éppen ott láttam felállítva a lakószobában, nem tudtam legyőzni egy mély borzongást és nem tudok szabadulni ama gondolattól, mi történik majd az itéletnapján az eltemetett viaszszoborral. Valamelyik sietős, tudolgozott szolga bizonyára így fog felkiáltani:

- Halt, itt tévedés történt!

Hallom, Polycarp, ahogy mondja: «Tudor Francis megőrült, hisz sohasem volt valami nagyon normális.» Ám tiszta öntudatomnak teljes birtokában vagyok, csupán a fantáziám van kissé túlingerelve a nagy munkától.

Bátorságot igyekszem meríteni és örülni a Földközi-tengeri idyllnek, de ez sehogyse akar sikerülni és az a gondolat, hogy minden pillanatban holtan eshetem össze, nem nagyon alkalmas arra, hogy felvidítson. Még egyszer bemegyek, hogy megnézzem a koporsót.»

Itt a fonográf befejezte. Vége volt a beszédnek. Tudor valószínűleg közvetlen ezután halt meg, hogy a fonográf-hengert becsukta a pénzszekrénybe.

- Camilla él! - ez volt Hugó első gondolata és a második: - Ravengár is él és valószínűleg tudja Camilla hollétét. De én nem tudom. És Ravengár szabad, én magam ajándékoztam meg őt a szabadsággal!

Míg szívében a legrózsásabb reménykedés a bénító aggodalommal viaskodott, Hugó fölkelt és halkán azon az uton, amelyen bejött, kilopózkodott a lakásból. Még napkelte előtt új ablaküveget vágatott az erkélyajtóba és a feltört oldalajtót is bezárta.

„KI OTT?”

Másnap reggel a telefoncsengő szólt bele Hugó álmába és annyira megzavarta, hogy félálomban megátkozta az álmát.

Amikor visszatért a Tudor lakásából, egyetlen vágya volt, hogy jól kialhassa magát és ehhez megtett minden előkészületet. Azok után, amiket átélt, teljesen elgyengültnek érezte magát. Egyetlen nap folyamán kétszer is életveszélyben forgott; aztán át kellett élnie a kiárusítása alkalmával ama áldatlan eseményeket, amelyek kockára tették üzletének hírnevét. Hatalmában volt Ravengár és futni hagyta őt és végezetül meghallgatta a fonográf előadását.

Mielőtt az éccakai vállalkozásba fogott, magához hívatta a tizek, tulajdonképpen kilencek, mert Bentley, a tizedik, halott volt,) tanácsát, beszédet tartott összes embereihez, három felügyelőt, tiz pénztárnokot és negyvenkét egyéb alkalmazottat hűtlenség miatt elbocsátott és megindította lady Brice (született Kentucky-Webster) ügyében a rehabilitálási eljárást. Az ellopott ezüstróák nyoma ki volt derítve és az összes londoni ujságoknak helyreigazításokat küldtek.

És végül megérte életének legnagyobb örömét: Camilla él! E tény boldogító öröme a nap összes szenvedéseinél jobban zavarta az álmát és három trionálport vett be és Simon számára egy cédulát tett ajtaja elé, e szavakkal: «Ne keltsenek fel reggel tiz óra előtt. H.» Majd ágyba feküdt és Camillával álmodott, míg a durva telefoncsengés kegyetlenül tulharsogta a nő édes hangját. Szakadatlanul csengetett és lidércnyomásként feküdt rá, míg minden akarata megfeszítésével végre felébredt, és most tisztában volt vele, hogy a telefoncsengés egyáltalában nem tartozik az álmához, hanem a józan valóságot tölti meg lármájával.

- Nos, - mormogta, - nyolc órán át mélyen aludtam, ez már valami. - És hirtelen újból erőt vett rajta a végtelen öröm, úgy, hogy teljesen felébredt, egy ugrással kint volt az ágyból és a telefonhoz lépett.

- Itt van? - suttogta egy gyenge hang.

- Igen, - kiáltotta a készülékbe, - de hát ki ön?

- Ön Hugó ur? - kérdezte a hang.

- Ami még megmaradt belőle, - válaszolta ásitva, mert a trionálpor hatása még nem múlt el egészen. - De hát ki az? Hisz meg kell örülni ettől a borzasztó csengetéstől.

- Istenhozzádot akartam néked mondani, - kiáltotta a hang a telefonból.

- Mit?

Hugó meghökkent és körülnézett a szobában, amely az óra megvilágított számlapja kivételével teljes homályban volt.

- Itt vagy? - kérdezte a hang ismét, türelmesen.

- Csak talán nem te vagy, Louis?

- De igen.

- De hát hol vagy? - kérdezte Hugó.

- Nem messze tőled, - válaszolta a titokzatos hang, amely nyilván a Ravengaré volt, de ujszerű csengése volt, amelyet a rezignált reménytelenség okozott. Hol lehet? - A telefon titokteljes varázsa, amely ezt a szomorú hangot hozzávezette, anélkül, hogy elárulná, honnan, öntudatra segitette Hugót.

- Itt vagy? - kérdezte a hang.

- Igen.

Hugó reszketett, de vajjon a hidegtől-e - csupán a pyjamas-ja volt rajta, - vagy a félelemtől, nem tudta.

- Istenhozzádot mondok néked, - szólt a hang, - mert félek, hogy reámszítod a rendőrséget. Akkor már inkább eltűnök. De előbb még meg akartam néked mondani, hogy nagyon sokat gondolkoztam tegnap esti beszélgetésünk fölött. Teljesen igazad van, Owen, a legjobb, ha végezek.

- De mivel?

- Az életemmel. Hisz senkit se teszek boldoggá, legkevesebbé önmagamat. De itt akarom néked hagyni az ő címét.

- Kinek a címét?

- Camilláét. De előbb ígérd meg, hogy telefonbeszélgetésünkről senkinek sem szólsz.

- Megigérem.

- Tehát: 17, Place St. Etienne, Brügge, Belgium.

- 17, Place St. Etienne, Brügge, Belgium. Köszönöm, nem fogom elfelejteni. De, Louis, miért nem mész Amerikába? Igazán nem értem, miért akarsz végezni?

Egészen nagylelkűnek érezte magát Ravengárral szemben és ezzel egyidejűleg megállapította magában, hogy hat óra alatt Brüggeben lehet.

- Az a gondolat, hogy a safe-ben, kloroformtól haljak meg, nem is olyan megvetendő. Senki se jönne rá, azon az emberen kívül, aki rám zárna az ajtót.

- Nos, mondd meg végre, hogy hol vagy, - kiáltott Hugó türelmetlenül, - vagy lecsengetek.

- Csak egy pillanatra, - szólt amaz türelmesen, - ha a Callear nevet hallanád...

- Micsoda nevet?

- Callear, C-a-l-l-e-a-r.

- Nos?

- Akkor emlékezz arra, hogy hallgatást ígértél. Isten veled.

- De ha legalább megmondanád, hol vagy?

- Tőled nem messze, - szólt a hang, - és a jövőben is a közeledben leszek. Ha Camillát megtaláltad és idehoztad - és itt metszően hideggé vált a hang - mindenesetre kellemes érzés lesz néked, hogy egészen a közeledben, talán csak száz méternyire alattad rohadok. Nemde?

- Mit mondasz?

- Hogy rohadok. Adieu.

És a beszélgetésnek vége volt. Ravengár Louis befejezte bucsubeszédét és Hugó hasztalan próbálta meg, hogy ismét kapcsolást szerezzen. És a Ravengár telefonszámát se tudta megszerezni a postahivataltól.

- Furcsa világ, - mormogta, amikor újból az ágyba bujt. - Mi a szándéka ennek az embernek?

Bár még most is boldog volt ama reményben, hogy Camillát megtalálja, de már árnyék borult az örömére.

Az óra tizet ütött és Simon, kezében a teával és az ujsággal, belépett.

TITOKZATOS SAFE-BÉRLŐK

Az ujság Hugó kiárusításáról egész oldal terjedelmű jelentést hozott és egy vastagbetűs cikket «Elégtétel» címmel, amelyben Hugó a közönség bocsánatát kéri a tegnapi csalódásaiért és kijelentette, hogy az esetet a bíróság fogja tárgyalni. Reggeli 9 órától kezdődőleg tekintélyes számú ezüstróka árusítatik ki, jelentékenyen olcsóbb áron az előzően megállapított összegnél. Közölte a lap továbbá, hogy a tudakozódó iroda alosztályaként panaszhivatal létesített és hogy ama vevők panaszait, akik újév napján károsodást szenvedtek, gondosan meg fogják vizsgálni.

Egy találékony riporter a kiárusítás botrányjeleneteiről írott cikkét e címmel adta közre: «Interjú néhány élve menekülttel.»

Amikor Hugó mindezt elolvasta, mormogva szólt:

- Végül is jó reklám a számomra az egész ügy és szerencsére nem történt haláleset.

Most sietve felöltözködött, minthogy az üzlet már több, mint egy órája nyitva volt és a tegnapi csatateret még nem tekintette meg. Simon egy szót sem szólt, minthogy nem volt szokása beszélni, ha nem kérdezik és Hugó nem volt olyan kedvében, hogy kérdezősködjék, inkább ki akarta fürkészni a talajt. Majd ha már bizonyítva lesz, hogy minden rendben van, ráér Camillára gondolni. Ha mindent félretesz, elérhetné még őt, mielőtt este lesz. De rávihette-e erre a lelkiismerete? - E pillanatban a hidegfürdőjébe lépett. - Nem, első sorban üzletember volt, dacára Camilla iránti minden szerelmének, kötelessége még egy-két órára Londonhoz köti.

Ekkor hirtelen Ravengár jutott eszébe és ez összezavarta gondolatait.

Éppen, amikor mellényét öltötte magára, Simon lépett be és jelentette:

- Galpin ur van itt, nagyságos ur.

- Ki az ördög az a Galpin ur?

- Az az ur, aki tegnap megmentette az ön életét - szólt Simon, - a száz fontjáért jött.

- Vezesd be.

Galpin belépett és most még inkább valami kereskedelmi utazónak látszott, mint tegnap.

- Felesleges önnek mondanom, mily hálás vagyok önnek, - kezdte Hugó.

- Nem, - válaszolt Galpin, - erre nincs szükségem. Magam is ültem már lakat és zár mögött s így ismerem az ön érzelmeit.

- Szívesen ajánlanék önnek nagyobb summa pénzt, de jól tudom, hogy ön mindenkor képes magának annyi pénzt szerezni, amennyire szüksége van.

Galpin mosolygott, mint akinek hizelegnek.

- De bátor lennék, - folytatta Hugó, kivéve zsebéből az óráját, - egy emléket nyújtani át önnek, amely páratlan a maga nemében. Ez a világ leglaposabb órája, egy csudaszerkezet, amelyet Bréguet készített megrendelésemre, rue de la Paix, Párisban. Pontos, ötshilling-nagyságu, negyedóránként üt és négy európai főváros idejét mutatja, röviden mindent jelez, az időjárás és a politikai pártok kivételével. Egyébként van egy hátránya: csak maga Bréguet tudja tisztítani és ezért öt fontot számít.

Galpin az ékkövekkel diszitett órát egy meghajlás kíséretében vette át.

- Hogyan kell regulálni? - kérdé.

- Szükségtelen, - szólt Hugó, - erre nem szorul rá.

- Köszönöm és ha bármikor szolgálhatok önnek valamely munkával, amely szakmámba vág, mindenkor rendelkezésére állok.

Miközben Galpin mellényzsebébe dugta az órát, két részre szakította a százfontost, az egyiket jobb, másikat bal oldalsó zsebébe dugva. Hugó megkérdezte:

- Akkor is ki tudta volna nyitni a boltozatot, ha mindakét kulcs elveszett volna?

- Nem, Hugó ur, az olyan safe-ek, amilyeneket ön épít, rontják a mi hivatásunkat.

- Ön tehát bevehetetlennek tartja?

- Akárcsak Gibraltárt.

- Ugyanis csupán azt akartam tudni - no, de nem akarom önt fantazmagóriáimmal zavarni.

- Ahogy gondolja, Hugó ur. Adieu.

- Adieu, Galpin ur, köszönöm.

És Galpin eltávozott.

A reggel folyamán Hugó gondolatai messze kalandoztak. Többnyire Belgiumban, de eközben gyakran rándultak ki Ravengárhoz, a safe-boltozatba.

Miközben a kupolateremben ebédnél ült, Albert elhozta néki az «Evening Herald» új számát. A sürgönyök egyikének ez volt a címe: «Ravengár Louis ur öngyilkossága» és azt jelentette, hogy Ravengár előttevaló nap este Doverbe utazott és a Calaisbe induló hajó fedélzetén látják; de röviddel azután, hogy a hajó kiszaladt a tengerre, eltűnt szem elől. Kalapját, esernyőjét és felöltőjét megtalálták a fedélzeten, és minthogy a tenger teljesen csöndes volt, eltűnésének egyetlen magyarázata az öngyilkosság lehet. Az «Evening Herald» rövid életrajzát is közölte (egyik laptulajdonos-társunk) és lelki depressziót említett, amelyet ama alaptalan hírek okoztak, amelyek nevét belekeverték a Hugó-féle kiárusítás botrányába.

Minthogy Ravengár Louis reggel még Hugóval beszélt, teljességgel lehetetlen volt, hogy még előttevaló este a csatorna hullámaiba ölte volna magát. Mi célja volt ennek a komédiának? A hangja oly nyugodtan csengett a telefonban és csak a vége felé vett fel fatális színezetet.

Hugó végre elhatározta, hogy lemegy a safe-boltozatba és így szólt Albertnek:

- Ma este valószínűleg Belgiumba utazom és talán maga is velem jön.

- Ne feledje el, Hugó ur, hogy holnap lesz a vizsgálat a Bentley-ügyben; önnek ott jelen kell lennie.

Hugó sóhajtott. Bentleyről teljesen megfeledkezett.

Egy szelet papírra a következő szavakat róttá: «Darcy, Boulevard des Italiennes 16, Páris. Jöjjön azonnal. Sürgős eset. Hugó, London.»

- Adja fel rögtön ezt a táviratot, - szólt Albertnek és lassan lehaladt az acélkamrák felé.

- Nos, megszokta már? - kérdezte az új igazgatót, aki ma reggel foglalta el állását.

- Köszönöm, Hugó ur.

- Érkeztek új felek? - kérdé Hugó tettetett nyugalommal, míg belül reszketett a választól.

- Igen, ma reggel két ur jött és kibérelte a 39. számú boltozatot. Előre lefizették az egy évre járó bérösszeg fejében járó kétszáz fontot.

- Minek volt szükségük egy egész boltozatra?
 - Azt nem tudom, Hugó ur. Órákhosszat le-fel szaladgáltak, tele csomagokkal és többfelé telefonáltak a várószobába. Egyikük egy pohár vizet adott magának. Sokáig voltak itt.
 - Mikor mentek el?
 - Körülbelül féltizenegykor egyikük odahívott és előbb az ő kulcsával, majd az enyémmel lezártuk a boltozatot.
 - És a másik ur?
 - Az valószínűleg már előzőleg távozott, én legalább nem láttam többé.
 - Milyen volt a külseje?
 - Öregebb ur volt, ősz hajjal.
- Az igazgató kissé csudálkozni látszott a keresztkérdések fölött.
- És a neve? - kérdezte tovább Hugó.
 - Callear, C-a-l-l-e-a-r.
 - Megadta a címét?
 - Igen, a Hotel Cecil-ben lakik.

Hugó egy félóra múlva tudta, hogy ilyenü ur a Hotel Cecil-ben ismeretlen.

És most ime, Hugó teljesen tisztában volt a Ravengár telefon-fenyegetése jelentőségével. Elhatározta, hogy megöli magát és olyan halálnemet választott, amellyel Hugót örökre meg-rabolja lelki nyugalmától.

- Büntársa volt, - dadogta Hugó. - Ugyan ki vállalkozhatott ilyen rettenetes szerepre?

DARCY

Ugyanaznap este, amikor Hugó azzal volt elfoglalva, hogy egy játékonysági mozgalom számára csekkeket írjon ki, amely mozgalom élén lady Brice (szül. Kentucky-Webster) állt, Simon lépett be egy névjegyet adva át. Tizenegy óra mult.

Hugó elolvasta a nevet: Darcy doktor.

Már szinte megfedkezett a Darcy-nak küldött sürgönyről és már alig jutott eszébe, hogy miért küldte azt, minthogy az volt a szándéka, hogy mihelyt lehet, Belgiumba utazik.

- Ön a kelleténél is pontosabb, doktor ur, - mondta, amikor Darcy belépett. - Köszönet érte.

A kozmopolita orvos ugyanazt a szürke öltönyt látszott viselni, amelyet a Tudor halála napján, este hordott és arcának viaszápadt kifejezése is ugyanaz volt.

- Nemde? - szólt mosolyogva és megrázta Hugó kezét.

- A négyórai expresszen kellett jönnie, Boulogne-on és Folkstone-n át.

- Igenis, - szólt Darcy.

- És a táviratom csak alig két óra előtt érhetett önhöz.

- Amikor elutaztam, addig még semmiféle távirat sem érkezett öntől.

- Itléte tehát tiszta véletlen?

- Egyáltalában nem, kedves Hugó uram, hanem egy régi vágyam eredménye. Szeretnék önnel beszélni.

- Ez a vágy kölcsönös, - válaszolt Hugó és vendégét szivarral kínálta meg. - Szabad kérdeznem...

Darcy hirtelen idegessé lett és a szavába vágott:

- Ma reggel az összes párisi lapok közölték Ravengár öngyilkosságát és ez a hír az oka ide-utazásomnak.

- Én is... - kezdte Hugó.

- Azzal szeretném kezdeni - szakított ismét félbe Darcy Hugó szavait, - hogy első találkozásunk alkalmával a körülmények és elhalt barátomnak tett ígéretem arra kényszerítettek, hogy bizonyos módon ellenséges modort tanúsítsak ön iránt, Hugó ur, amit önmagam is utáltam. Hazudnom kellett önnek, megcsalnom, röviden... csupán arra kérem, képzelje magát a helyzetembe és meg fogja talán érteni, mily kinosan...

- Ha Tudor asszony állítólagos halálának históriájára céloz... - szólt Hugó.

- Tehát tudja? - szólt Darcy meglepődve.

- Igen, mindent tudok, vagy majdnem mindent.

- De honnan? - kérde Darcy.

- Azt máskor fogom önnel közölni, - válaszolt Hugó, - de mindenekelőtt meg kell önnek mondanom, hogy ön ama borzasztó éccakán kitűnően játszotta szerepét és hogy ezért őszintén bámulom önt. De meséljen róla valamit. Jól van? - És a Darcy vállára tette a kezét, egy székre nyomva őt.

- Remélem, hogy jól.

- Tehát nem gyakran látja?
- Ó igen, majd minden nap.
- Hogyan, minthogy ő Brüggeben lakik, ön pedig Párisban...
- Brüggeben?
- Igen, Place St. Etienne.

Darcy egy pillanatra gondolataiba mélyedt.

- Tehát ön volt az, aki a nyomát követte?

Most Hugó is elgondolkozott.

- Szeretném, ha mindent elmondana nékem, ami ama végzetes éjszaka óta történt, - kérte Darcy.

- Szívesen, - szólt Darcy; - mert, minthogy Ravengár halott és minden veszély elmúlt, nem látom okát, miért ne tudná meg ön a teljes valót. Á, Hugó ur, oly sok bajom volt azzal a lánnyal. Már úgy értem, hogy Tudorné asszonnyal - igazította ki a szavait, észrevéve Hugó egy csudálkozó pillantását.

- De előről akarom elkezdni. Camilla a párisi hotelből való szökése után Algirba ment, ahol Tudor a Mustapha Superieure-ön, a város legegészségesebb részén, villát bérelt. Tudor hirtelen halála után táviratoztam Camillának, hogy jöjjön Párisba, minthogy férje megbetegedett, mert nem volt szívem hozzá, hogy bevalljam néki az igazat. Eleinte nem akart jönni, minthogy a hír mögött csapdát sejtett, amelybe Ravengár akarja beleédesgetni, de végül mégis elhatározta magát, hogy utazik és én eléje mentem Marseilles-ig. Ön nem képzelheti, Hugó ur, mennyire megdöbbsent a férje halálhírére, bár sohasem mondta, hogy szereti. Borzalmas jelenetem volt Marseilles-ben, a Terminus-szállóban. Azzal vádolta magát, hogy eladta magát pénzért s hogy megveti magát ezért. Megesküdött, hogy a Tudor vagyonának egyetlen pfenning-jéhez se nyúl, még akkor se, ha az örökös hiányában a koronára szállna.

- Szegény teremtés, - szólt Hugó.

- Hogy Ravengár zaklatásaitól megszabaduljon, tovább is a halott szerepére kényszerült, legalább is Angliában. Ezért nem térhetett ide vissza. És Tudor igen kevés pénzzel hagyta el őt.

- Ez nem vall nagy elővigyázatra.

- Tényleg, de szükség esetére természetesen számított rám. Én persze annyi pénzt bocsátottam Tudorné rendelkezésére, amennyire szüksége volt és azt mondtam néki, hogy majd visszaadja, ha kezében lesz a Tudor vagyona. Minthogy azonban megesküdött rá, hogy nem nyúl ehhez a vagyonhoz, tőlem sem akart pénzt elfogadni és így szükségbe jutott. Borzasztó volt.

- De hát nem tudta Párisban megkeresni a kenyerét? - kérde Hugó.

- Nem, - szólt Darcy, - ez lehetetlen volt és pedig azért, mert ehhez tulságosan szép volt. Egyik állásból a másikba ment és mindegyiket ott kellett hagynia, mert sehol se hagyták békében. Végül mégis kénytelen volt tőlem fogadni el pénzt, de csupán kisebb összegeket, amelyeknek visszafizetését megígérte, ha Ravengár halála lehetővé fogja tenni, hogy Angliába visszatérjen. Egész bizonyos volt Ravengár közeli halálában, de nem akarta megmondani, miért. És most, ime, Ravengár halott.

- És Camillát immár mi sem gátolja abban, hogy visszatérjen Angliába?

- Semmi. Azaz...

- Mire gondol? - kérdezte Hugó.

- Egy kevésbé kínos ügyről van szó, - mondta Darcy. - Látta, én mindent megtettem érte, amit megtehettem, nem reá való tekintetből, hanem a Tudor iránti barátságból. Hisz Camilla nagyon szép és nincs is ellene semmi kifogásom. De, ugy emlékszem, említettem már egy ízben önnek, hogy szerelmes voltam már egyszer. És az elég volt nékem. Én végeztem az asszonyokkal, Hugó ur.

- De mi összefüggésben áll mindez Camillával? - kérde Hugó ellenséges indulattal.

- Hát nem érti meg ön? Camilla nem akarja odahagyni Párist, mert - igazán nem az én hibám, de - belémszeretett.

- Kedves doktor uram, - szólt Hugó komolyan, - ha Camilla szereti önt, akkor el kell őt vennie feleségül és boldoggá kell őt tennie.

- De hisz ön azt mondta, hogy ön szereti őt, - sietett Darcy közbeszólni.

- Igen, - szólt Hugó őszinte közvetlenséggel, - szeretem őt.

És mindama gyász, kétségbeesés és csalódás, amit átszenvedett, semmi sem volt ahhoz a fájdalomhoz képest, amelyet az a tény okozott lelkében, hogy a nő Darcyt szereti.

- Párisban van még? - kérdezte végre, hogy megtörje a csöndet.

- Nem tudom. Amikor ma délben meg akartam látogatni, nem találtam és nem hagyott hátra semmiféle címet.

Hugó fölugrott.

- Csak nem tűnt el újból?

- Ó nem, bizonyára puszta lakásváltoztatásról lesz szó. Reméltem, mire visszatérek, már otthon vár rám a levele.

- Hát miért jött ön hozzám?

- Mert ön azt mondta nékem, hogy szereti őt, - szólt Darcy mesterkéletlenül, - és azt gondoltam, hogy ön talán átjöhetne Párisba, hogy lássa, mit lehetne cselekedni...

- Igaza volt. Jövök, - szólt Hugó.

A SZEMTELEN SIMON

Egy hét elmultával Simon és Albert együtt voltak a Simon szobájában, amely a kupolaterem mellett volt és csevegtek. Simonnak vidám, üde, jólápoltságú külseje volt, ami oly leverőleg hat olyan emberekre, akik kimerülve és piszkosan térnek meg valamely utazásról. Albert ugyanis épp az imént érkezett vissza Hugóval Párisból.

- Nos, jó utatok volt? - kérdezte Simon szeliden.
- No-no, - válaszolta Albert kitérőleg.
- Miért voltatok tulajdonképpen Párisban?
- Hát nem tudtad?
- Honnan tudtam volna?
- Hugó ur meg akarta keresni a lányt.
- Micsoda lányt?
- Ne akarj már butábbnak látszani, mint amilyen vagy, - szólt Albert bosszusan.
- Tudor asszonyt gondolod?
- Igen.
- Állítólag ismét eltűnt és, nemde, nem találtátok még?

Albert igenlőleg bólintott.

- Ugy hiszem, Albert, - szólt Simon, - hogy nem vagy éppen a legkiválóbb detektív. Én ellenben végeztem mostanában egy kis detektív-tevékenységet és nem valami nehéznek tartom; csak a szemét nyissa ki az ember.
- Ugy és mi után kémkedtél? - kérde Albert gunyosan.
- Ó, csupán egész ártatlanul körülnéztem egy kissé. Hisz nem vagyok detektív, csupán egy egyszerű inas, akit otthon hágy a gazdája, ha utrakel. És mégis fölkutattam valamit, amiért a lelked üdvösségét adnád, ha tudnád.
- Mi az?
- Menj most csak haza a kis feleségedhez. Hiszen hivatásos detektív vagy és néhány napon belül bizonyosan kisütöd, amit a magamfajta ember pusztán szemekkel meglát két perc alatt.

Simon szemei dühben égtek.

És amikor Hugónak bevitte az éccakára szükséges vizet, úgy tekintett rá, mint macska az egérre, amikor játszik vele, sajnálkozva és kegyetlenül.

- Ha akarnám, álomtalanná tehetném az éjszakádat, - mintha ezt mondaná a tekintete, de csak addig, amíg Hugó a hátával volt feléje fordulva.

Másnap reggel borus hangulatban ébredt Hugó, amely hangulata azonban Simon részéről könnyen találkozott.

- Tehát nem találta meg Tudornét, nagyságos ur? - kérdezte kihívó nyugalommal.
- Mi bajod? - mormogta fenyegető hangon Hugó.
- Nem találta meg Tudornét? - ismételte még Simon a kérdését.

- Törődj a magad dolgaival, barátom, - méltatlankodott Hugó.

- Hát persze, nagyságos ur, csupán azt a megjegyzést akartam kockáztatni, hogy én tudom, hol van Tudorné, vagy jobban mondva, tudom, hol lesz két óra múlva.

- Hol?

- A 42. osztályban, ahol azelőtt volt.

Hugó emberfeletti erővel igyekezett megőrizni a nyugalma.

- Simon, - szólt, - ne mulass rajtam, mert kicserzem a szűrődet és úgy doblak ki.

- Véletlenül tudtam meg az új igazgatótól, aki a Bentley helyére jött. Minthogy Bentley ur szobáját a rendőrség lepecsételte, az új igazgató az ön irodáját foglalta el, nagyságos ur, és amikor ma reggel oda beléptem, éppen egy fiatal hölgyet alkalmazott a pipereosztály számára. Nem ismerte őt, minthogy csak rövid ideje van itt, de én azonnal megismertem: Payne kisasszony volt.

- Lehetetlen.

- Pedig úgy van, nagyságos ur, Payne kisasszony volt, vagyis jobban mondva Tudorné és amikor távoztam, hallottam, hogy az igazgató így szólt hozzá: «Holnap reggel elfoglalhatja állását.»

- Vagyis ma reggel?

- Igenis, nagyságos ur.

- Miért nem mondtad meg ezt nekem tegnap este? - kiáltott fel Hugó dühösen.

- Elfelejtettem, - szólt Simon, megkoronázva kihívó szemtelenségét.

Hugó egy kézmozdulatával, némán az ajtó felé mutatva, kikergette.

EGY PISZKOS HÁZ

Mámoros volt attól a reménytől, hogy nemsokára látni fogja. A szívében forróan keringett a vére és fejében egymást hajsolták a kérdések. Miért jött vissza abba a házba, ahonnan a világ véleménye szerint eltemették? Talán azt gondolja, hogy háromezeröttszáz ember ily gyorsan megfélekezett a haláláról? - Nem talált erre más választ, mint azt, hogy az asszonyok csak asszonyok s így kiszámíthatatlanok.

- Eredj és nézd meg, hogy itt van-e, - parancsolta Simonnak öt perccel kilenc előtt.

Ez hamar visszajött és jelentette, hogy a nő az egyik munkateremben van, egymagában foglalatoskodik.

Hugó összeszedte minden önuralmát és így szólt Simonhoz:

- Mondd meg az új igazgatónak, hogy rendelje ma este hat órára az én irodámba Tudornét. De ő ne jöjjön el, egyedül akarom Tudornét fogadni. És ne mondd el senkinek, hogy visszajöttem Párisból. Most elmegyek és egész napra elmaradok.

- Parancsára, nagyságos ur.

Hugó most Ealingba kocsizott és innen, mélyen elmerülve gondolataiba, gyalog ment a hideg téli éccakában. Harrowból az expresszen Euston-állomásig ment, ahol öt óra huszkor érkezett meg, úgy, hogy pontosan hatkor otthon volt. Egyenesen az irodájába ment.

A nő már ott ült egy alacsony széken a kandalló mellett, mint rendesen: feketében. Ugyanaz a szép arc, a márvány vonásokkal, amelyet a koporsóban látott, sem öregebb, sem szomorubb, teljesen változatlan.

A nő föltekintett, amikor az ajtó kinyílt és megijedt, hogy Hugót látta belépni. Majd elpirulva felállt és halkán mondta:

- Jóestét, Hugó ur. Nem tudtam, hogy ön idejön.

Most itt lett volna a poétikus frázisokhoz való kellő alkalom, de Hugónak egy se jutott az eszébe és egyszerűen így szólt:

- Megijesztettem?

- Nem nagyon - válaszolta a nő. - Hisz tudtam, hogy egy napon viszontlátom önt és jobb előbb.

- Igen, - szólt Hugó. - Kérem, foglaljon helyet. Egész nap talpon voltam és már alig állok. - És szinte belerogyott egy székbe. - Tudja-e, nagyságos asszonyom, hogy Darcyval egész Párist fölkutattuk önért?

- Nem, - szólt a nő. - Ezt nem tudtam. Nagyon sajnálom.

- De hát miért nem tudatta Darcyt, hogy Londonba utazik?

- Megmagyarázom önnek, Hugó ur, - mondta a nő és oly mozdulattal huzta közelebb a székét, amely Hugót boldogsággal töltötte el. - Amikor az ujságban azt olvastam, hogy Ravengár meghalt, éppen elég pénz volt a zsebemben, hogy megfizethessem a londoni utazást, és olyan honvágyam volt, annyira vágytam ide. S így elutaztam. Darcy urat ide való megérkezésem után rögtön tudatni akartam, ha nem láttam volna meg a Sloane Street-en; de így céltalan volt, hogy Párisba irjak neki. Remélem, hogy eltünésem nem okozott önnek nyugtalanságot.

- Nyugtalanságot! - ismételte Hugó. - Ön nem is sejti, mikén mentem át; mert attól félttem, hogy Ravengár a halála előtt... röviden, kimondhatatlanul szenvedtem.

- Én is szenvedtem, mióta utoljára láttuk egymást, - szólt Camilla olvadékonny hangon.

- Tudom, - sóhajtott Hugó. - Láttam a koporsóban az ön képmását és hallottam az urának fonográf-följegyzéseit. De, minthogy minden elmúlt, felejtjük el mindeme borzalmakat.

- De én nem akarok megfeledkezni arról, hogy köszönetet mondjak önnek, - szólt Camilla bájos mozdulatával fejének. - Mondja meg, miképpen köszönjem meg önnek?

Hugó legszivesebben a karjaiba kapta volna, hogy magához szorítsa, amíg megfullad, de - Darcy jutott eszébe s így szólt:

- Mindenekelőtt mondja el, mily viszony füzte Ravengárhoz?

- Mindent megteszek, amit akar, - szólt a nő vidáman.

- No, ezt kétségbe vonom, - mosolygott Hugó; a nő bizalmas hangja végtelen boldogsággal töltötte el.

- Tehát, - kezdte el Camilla, hirtelen ismét elkomolyodva, - Ravengár ur gyakran jött el apámnak az Edgware Road-on volt üzlete előtt és néha be is lépett, hogy valamit vásároljon. Így ismerkedtem meg vele. Amikor azután szüleim meghaltak, felajánlott nékem egy állást üzletében és titkárnője lettem. Mindig udvarias volt és tapintatos irántam, kivéve, ha rosszkedvű volt; olyankor mindenkivel rosszul bánt. Az iroda előszobájában egy Powitt nevű öreg irnok ült, akinek szemmeláthatólag semmi dolga se volt. Egyetlen öröme a spekuláció volt és részvényekkel spekulált, amelyek a Ravengár alapította társaságokéi voltak. Egy izben elmondta nékem, hogy sok pénzt vesztett és haragudott Ravengárra, aki nem ad néki elég fizetést. Ravengár egyszerűen kinevette őt, durván és részvétlenül, ahogy már szokta. Powittnak volt egy fiatalabb fivére, aki hivatalnok volt a City-ben és ezzel együtt újabb spekulációba bocsátkozott, de nem volt szerencsájük és csakhamar komoly zavarba jutottak. Az öreg Powitt azt állította, hogy Ravengár pusztá rosszindulatból rossz tanácsokat ad néki és szerencsétlenségbe dönti.

- Az én szobámat egy üvegajtó választotta el a Ravengár privát irodájától. Egy este, amikor jóval üzletzárás után visszamentem, hogy elvigyem esernyőmet, amelyet otfeledtem, az ifjabb Powittot éppen azon kaptam rajt, hogy a szobámban levő pénztárat feltöri. Halálra rémült, amikor megpillantott, de én azt mondtam, csak távozzék, senkinek se fogok szólni a dologról. Hálásan megcsókolta a kezemet és távozni akart, amikor kinyílt az előszobaajtó és valaki belépett. Ravengár volt, aki privátirodájába igyekezett. Tüstént eloltottam a világot, úgy, hogy nem vett észre bennünket. Amikor nála világos lett, az üvegajtón át megláttam az öreg Powittot a függönyrudon függve. Amíg a fivére rablással akart a bajból menekülni, az öreg a rövidebbik utat választotta. Ravengár látta, ahogy a teste kapálódzik és nyugodtan így szólt:

- Ó!... - de egyébként egyetlen lépést se tett.

- Nagy isten! - kiáltotta Hugó, - mi mindenem kellett önnek keresztülmennie.

- Bizony, - szólt Camilla, - borzasztó volt. Ravengár aztán levágta a testet a rudról, kikutatta zsebeit és elővett onnan egy írást, elolvasta és azután zsebredugta. Ekkor hirtelen megmozdult az öreg ajka - még nem halt meg. Ravengár egy pillanatra arcába meredt, majd galléron ragadta és ugyanazzal a kötéllal ismét felakasztotta, amelyet az elébb elmetszett. Láthatja, hogy... megszakított öngyilkosság volt. Az ifjabb Powitt, aki a pamlag mögött bujt el, mind-ebből semmit sem vett észre.

- És ön mit cselekedett?

- Ájultan estem le a székről és a zajra figyelmes lett Ravengár és a szobámba lépett. Az ifjabb Powitt az ajtóban beléje ütközött és, hogy jelenlétét megmagyarázza, azt mondta, hogy fivérének akarja meglátogatni.

- A fivére itt a mellettünk levő szobában van, - szólt Ravengár; de Powitt, ahelyett, hogy odament volna, kiszaladt a házból. Ravengár a földön fekvő lelt rám. Az első szó, amit magamhoz térésemkor hozzá intéztem, ez volt:

- Miért akasztotta fel újra? Ravengár ur!

Ő megijedt, de megpróbálta, hogy védekezzen, azzal, hogy az öreg meg akart halni és senkinek sincs joga, hogy ebben meggátolja. Ravengár azt hitte, hogy az ifjabb Powitt is tanúja volt a jelenetnek. Másnap egy másik lopásból kifolyólag letartóztatták és csak később értesült fivére haláláról. Négy évi börtönre ítélték és amikor büntetését megkezdte, megesküdött rá, hogy mihelyt szabad lesz, megöli Ravengárt. Meg akarta akadályozni, hogy ez a gazember még másokat is tönkretegyen.

- De miért nem tett említést a tárgyaláson a Powitt haláláról?

- Mert akkor agyhártyagyulladásal feküdtem, súlyos betegen; és amikor felgyógyultam, már mindennek vége volt.

- Nem volt helyes, hogy hallgatott, - szólt Hugó.

- Képzeld magát akkori helyzetembe, - felelt Camilla, - minden oly különös volt és Ravengár Powittal egyedül talált a szobámban. Ha ő...

- Ne mondja tovább, - kérte Hugó. - Mennyi idő múlt el eme események óta?

- Három és fél év. A fiatal Powitt jövő nyáron kiszabadul.

Hugó felugrott székéből.

- És hogyha elengedték büntetésének egy részét és ő már szabadlábban van?

- Arra gondol, hogy akkor a Ravengár öngyilkossága nem öngyilkosság?

- Arra, - szólt Hugó és gondolataiba merült.

* * *

Hazakisérte Camillát és utközben Párisról és Darcyról csevegtek.

- Atyámon kívül nem ismertem Darcynél komolyabb és jóságosabb embert, - szólalt meg Camilla. - Nélküle már nem lennék életben.

- Jó fickó, - hagyta rá Hugó.

A nő oly pillantással tekintett rá, amely Hugót elkészerítette.

- Világos, - mondta magában, - hogy szereti. És ha Camilla nem volna elhatározva, hogy nőül megy hozzá, nem is volna hozzám ennyi bizalommal.

A Horseferry Road-ra értek, ahol a nő butorozott szobát bérelt. Megálltak egy magas, piszkos ház előtt és az a gondolat, hogy a nő ebben a szomorú épületben lakik, elszomorította Hugót.

- Melyik emeleten lakik?

- Öt lépcső magasságban a tető alatt, - szólt nevetve Camilla. - Jóéjt, Hugó ur! - És kinyitotta az ajtót a kulcsával és eltűnt a házban. Hugó elképedve bámult a csukott ajtóra és száz olyan dolog is eszébe jutott hirtelen, amit mondani akart neki. Elszántan becsengetett, de senki se jött, míg végre másodszor is becsengetett, most már erélyesebben. Ekkor az ajtó halkán kinyílt és abban egy öreg, hálóköntöst viselő ember jelent meg, kezében gyertyával.

- Tudornét szeretném meglátogatni.
- Nincs itthon, - szólt az öreg.
- Bocsásson meg, e pillanatban láttam őt belépni.
- Az lehetetlen, - szólt az öreg. - Én vagyok a tulajdonos és a szobámból jól kilátok mindenüvé. Egy félóra óta senki se jött be.
- Várjon egy pillanatra, - kérte Hugó és kilépett, hogy megnézzze, nincs-e az ötödik emeleten valahol világosság. Minden sötét volt.
- Talán jöjjön vissza később, - szólt a háztulajdonos.
- Nincs kiadó szobája? - kérde Hugó, aki sehogyse akarta magát elkergetni hagyni.
- Azt én nem tudom, minthogy a feleségem nincs itthon.
- És mikor jön vissza a felesége?
- Holnap! - És ezzel becsapta Hugó orra előtt az ajtót.

KLOROFORM

- Tessék, - kiáltotta Simon leereszkedően, amikor az ajtón halk kopogtatás hallatszott.

Gazdájának kényelmes íróasztalszékében ült a kupola alatt, amely ünnepélyesen ki volt világítva. A falióra kilencet ütött és belépett Albert.

- Egyedül vagy? - kérdezte. - Hol van Hugó ur?

- Nem tudom. Hét óra tájon az irodájában volt Tudornéval, de azóta...

Albert halkan füttyörészett, majd így szólt:

- Tehát telefonáltál?

- Igen, - válaszolt Simon, - Sajnálak nagyon, elvonni a családi tűzhely örömeitől, de szükségem van a tanácsodra egy Hugó urat érintő ügyben.

- Mit jelent ez az ünnepélyes kivilágítás?

- Világosságra volt szükségem, hogy megnézzem ezeket a képeket, - szólt Simon, egy nagy fényképre mutatva, amely az ölében volt.

Albert egy pillantást vetett a fényképre és így szólt:

- Az orvos-gyógyszerészeti osztály; nem rossz!

- Egyike az új katalógusunk számára készült fényképeknek. Tegnap vették fel az új világítási eljárás segélyével. Semmit se veszel észre rajta?

- Semmi különöset, - állította Albert.

- Majd megmutatom néked, - szólt Simon megfontoltan, miközben ama szárnyra ment át, ahol Albert rendszeren ülni szokott. - Balra látod a pénztárt és egy hölgyet, aki épp az imént fizetett. Mögötte egy öreg ember áll, akinek arcát a hölgy kalapja félig eltakarja. A férfinek számla van a kezében, karja alatt csomag. Kire emlékeztet?

- Talán Ravengárra?

- Helyes, - kiáltott Simon. - Ez Ravengár.

- De hisz Ravengár nyolc nap előtt a Csatornába fult.

- Olyan bizonyos vagy ebben?

- Nos, látták a hajón és az indulás előtt néhány perccel eltűnt.

- Talán azt a látszatot akarta kelteni, hogy meghalt. És aztán mondom néked még valamit. Amikor ma reggel bevittem Hugó ur teáját, hallottam, amint így morgott álmában: «Most mindenki azt hiszi, hogy a csatornába fultál, Louis. Bár így történt volna!» - Mit szólsz ehhez, fiam?

- Tehát Hugó nem hisz a Ravengár öngyilkosságában! Nékem egy szót se szólt erről. - Megmutattad néki ezt a fényképet?

- Nem, - mondá Simon nyersen.

- Miért nem?

- Mert előbb még utána akarok járni a dolognak, hogy Hugó urnak bebizonyítsam, hogy nem vagyok tökéletes idióta. Habár ezt már észre kellett volna vennie.

- Egyáltalában nem tart téged tökéletes idiótának, - vigasztalta Albert.
 - Akkor nem szabadna úgy cselekednie, mintha annak tartana, - szólt Simon, még a párisi ut leverő hatása alatt, amelyre Hugó nem vitte magával.
 - Természetesen érdeklődtem a gyógyszerészeti osztályban, de senki se emlékszik rá, hogy ezt az urat kiszolgált volna és az is lehetséges, hogy valami bizalmasa volt a személyzet tagjai között. - El tudod olvasni annak a nyugtának a számát, amely a hölgy kezében van?
 - Nem, - szólt Albert.
 - Én se, de megnagyítottam a képnek ezt a részét és itt van, - szólt Simon és nagyszerű mozdulattal elővett a zsebéből egy fényképet, amely a hölgy kezét és a nyugta egy részét ábrázolta.
 - Mintha 6,706 volna, - szólt Albert.
 - Igen, vagy 6,766 - hagyta helyben Simon. - Ravengár nyugtájának mindenesetre a következő számot kell viselnie és ha végignézzük a másolatokat...
 - Igen, - szólt Albert, miközben lejött helyéről.
 - Érdekes dolgokat süthetnénk ki.
 - Most? - kérde Albert.
 - Miért ne? Ha a pótkulcsok nálad vannak?
 - Azok mindig nálam vannak.
- És együtt lementek Hugó magánliftjén a földszintre, ahol a gyógyszerészeti-osztály helyiségei voltak.
- Mielőtt kiszálltak volna, Albert szaglálódni kezdett, mint valami kutya, ha jó falatot remél. Végül lehajolt és az ülés alól előhuzott egy csomagot, amelynek kartácsformája volt.
- Az ördög vigye el! - kiáltotta, miközben leejtette, - hisz ez forró! - És lábával kilökte a folyosó mozaikkövezetére.
- Simon bátran fölkapta zsebkendőjével a csomagot és a hal-osztályba vitte, ahol egy éjjel-nappal égő árva láng vetette le visszfényét az óriási márványlapokra, amelyekbe vízvezetéki csapok voltak alkalmazva. Simon letette a kis csomagot és vizet bocsátott rá. Ebben a pillanatban gőz keletkezett és a különös éccakai képet misztikus homályba burkolta.
- Remélhetőleg nem fog felrobbanni! - szólt Simon.
- Albert hozzálátott, hogy a cylindert valami szerszám segítségével megvizsgálja és megállapította, hogy az két részből áll, amelyek közül az egyik égő faszénnel van töltve, míg a másik paraffint tartalmaz. A kettőt vékony ólomlemez választotta el, amely mihamar a legmagasabb fokig emelte volna a hőt.
- Ha az ólom felolvad és a paraffin beleömlött volna az égő faszénbe, finom kis tűz lett volna, - magyarázta Albert és a nyelve hegyén volt a Ravengár-név.
 - De vajjon miért helyezte el a liftben? - kérde Simon, töprengő hangon.
 - Mert a tűznek itt van a legjobb esélye arra, hogy egyetlen pillanat alatt mind a kilenc emeletre átterjedjen.
 - Tizenöt lift van a házban, - mormogta Simon.
 - Tudom, - szólt Albert és beütött a falban egy kis üveglapot, megnézve óráját. - Alarmiroz-nunk kell a tüzoltókat.

Néhány perc múlva sietős lépteiket hallott a korridoron és elégtelenül szólt:

- Éppen pontosan hét perc, nem rossz.

És újabb hét perc múlva kilenc további cylinder hányta ki veszedelmes tartalmát a vízvezetékbe. A többi öt lift, ügylátszott, nincs benn a rettenetes tervben, amely London városának pyrotechnikus látványt nyújtott volna, aminőt 1666 óta nem láttak. A tűzörség, amely ötven emberből állt, azt a parancsot kapta, hogy egész éccaka őrségen legyen.

Simon és Albert eközben lementek a gyógyszerészeti osztályba, amely a gyér világításban olyan volt üvegoltjaival és tarka üvegjeivel, mint valami kristálypalota.

Albert felnyitotta a könyvszekrényt és elővette a számlakönyveket, amelyeket közösen lapoztak végig.

- Itt van! - kiáltott föl Simon hirtelen. - Nyugták ujevőről.

És Albert olvasni kezdte: 6,766. szám Poidevin asszony, Prince's Gate 37, Vinolia-szappan. - 6,767. szám, Woolrich doktor: Horseferry Road 23, Kloroform. A mennyiség nincs bevezetve, de nagy adagnak kellett lennie, mert 18 shilling az ára.

- Woolrich doktor, Horseferry Road 23, - ismételte Simon gépiesen. - Megnézzük az orvosi cimtárban.

Ám ott sem találták meg a nevét és tanácstalanul bámultak egymásra.

Vajjon él-e Ravengár, vagy halott? És vajjon jó nyomon vannak-e?

Végre Albert elszántan így szólt:

- Most odamegyek, a Horseferry Road 23. alá és körülnézek ott. Mit szólsz a tervemhez?

- Veled megyek, - szólt Simon röviden.

Amikor a 23. szám előtt leszálltak, a szomszédos ház egyik ablakából füttyszót hallottak, amelyet mindketten jól ismertek és óriási bámulatukra megpillantották Hugót, aki kihajolt az ablakból és intett nekik, hogy jöjjenek közelebb.

AZ ÁL-ORVOS

- Jöjjetek föl! - suttogta Hugó. - Első ajtó jobbra, a lépcsővel szemben. - És ledobott egy kulcsot, amely csörögve hullt a járdára.

- Nos, Simon, hogy érzed magad? - szólt Albert, amikor felmentek a lépcsőn. - Valóságos detektívkaland.

Hugót egy közönséges butorzatu hálósobában találták. Kalapban, felöltőben volt és kihajolt a nyitott ablakon. Mintha nem is érezné a fagyos hideget, amely beáradt az ablakon, annyira figyelte a szomszédos házat, még akkor is alig fordult meg, amikor a két fivér belépett.

Megmondták néki, hogy mivégből jöttek.

- Elmondom néktek, hogy mi hozott ide s hogy mi történt velem, - kezdte Hugó és idegesen azzal a késsel játszadozott, amely még a vacsora maradékaival ott feküdt az asztalon. - Azután elhatározzuk, hogy mi a tennivaló. Ezt a szobát úgy béreltem.

A Simon híradása után egy pillanatig se kételkedett abban, hogy valóban nyomában vannak Ravengárnak és hogy az tényleg él.

Nem lehetett pusztán véletlen, hogy egy ember, aki megtévesztően hasonlít Ravengárra és, hogy kloroformot kaphasson, orvosnak adja ki magát, szobát bérelt abban a házban, amelyben Camilla lakik. Hugó a két fivér előadása közben bámulni kezdte Ravengár intrikus-talentumát.

Ám az olyan agyvelő, amely oly borzalmas öngyilkos-tervet tud kieszelni, mint a boltozattal kapcsolatos terv - olyan tervet, amelynek megvalósítása ugyan megnyugtatta Hugót a Camilla biztonsága szempontjából, de boldogságát örökre megmérgezte volna, - a legrémesebb dolgokra is képes és ennek az agynak a létezése, akár egészséges az, akár örült, borzalommal töltötte el Hugót. Nyilvánvaló, hogy Ravengár a halála hírével vissza akarta csalni Camillát Angliából, ami sikerült is néki. A nő szobát bérelt a Horseferry Road-on és Ravengár követte. Kétségtelen - Camilla a hatalmában van. És a kloroform? És a rémes robbanás lehetősége? Vajjon az a gigászi tűzveszedelem mind a Camilla halálát lett volna hivatalosan siettetni?

- Csak tudnám, hogyan juthatunk be a házba, - tünődött Hugó.

- Nálam van Wilbraham rendőrelőőr névjegye, az talán megnyitná előttünk az ajtót, ha azt mondjuk, hogy megbízatásunk, hogy a hamis néven vásárolt kloroform-ügyet földerítsük? - Albert ujabban jó viszonyban volt a rendőrséggel.

- Próbáljuk meg, - szólt Hugó. - Van önnél bilincs?

- Nincs, Hugó ur.

- Akkor szaladjon haza és hozzon és hozza el a revolveremet is.

Hugó, aki Simonnal ott maradt, egyetlen szót se szólt.

- Rendbe akarom hozni a szobát, - szólt kis szünet múltán Simon, már nem bírva el tovább a tétlenséget.

Hugó szórakozottan bólintott és Simon összeszedte egy teástálcára az egyszerű vacsora maradványait és az ajtó elé tette.

- Most világosság gyult az első emeleten, - sugta Hugó.

Ekkor Albert bilincsel és revolverrel visszatért és a három ember halkan átment az utca másik oldalára.

- Ha felnyilik az ajtó, - szólt Hugó, - mindnyájan hirtelen benyomulunk és csak akkor szólalunk meg, ha már benn vagyunk.

- Én és Albert talán a konyhaajtón át hatolhatnánk be. Mindig könnyebb cselédlányokkal boldogulni, mint a gazdáikkal. Magát aztán majd bebocsájtjuk az elülső ajtón.

Simon szinte önmagát multa felül találékonyságával és Hugó így szólt:

- Ez a terv nem rossz. Próbáljuk meg.

Mialatt a két fivér lefelé haladt a konyhához vezető lépcsőkön, Hugó egyedül maradt a ház ajtajában. Az első emeleten még világosság volt és most még egy másik fény is finom, gyenge kékéket vetett a lépcsőház ablakára. A következő pillanatban nyílt az ajtó és Hugó egy ugrással benn volt.

Az udvarban egy öreg asszony állt ott, kezében gyertyával, Simon és Albert társaságában.

- Maga a cseléd? - kérde Hugó.

- Nem, uram, én a háziasszony vagyok és szeretném tudni...

- Hiszen az ön ura azt mondta nékem, hogy csak holnap jön haza.

- Minthogy az uram tizenhárom éve halott, nem értem...

- Az az ember, aki önnek ajtót nyitott, - szólt Albert, - bizonyára az *ő emberei* közül való...

- Soha nem járt még a házamban a rendőrség, - siránkozott az asszony, mialatt a gyertya forró stearin-könnyeket hullatott a linoleumra. - Még az a szerencse, hogy sötét van és hogy az urak nincsenek egyenruhában. Woolrich doktor egy emelettel feljebb lakik, amiről önök személyesen is meggyőződhetnek. Hogyan tudhatnám én, hogy nem igazi orvos?

Amíg az asszony beszélt, az első emeleten lépések nesze hallatszott és egy ajtó becsapódása.

- Adja ide a gyertyát, jó asszony, - szólt Hugó gyorsan és kiragadta a világot az asszony kezéből.

Most mindhárman felsiettek a lépcsőn, de utközben Hugó kiejtette kezéből a gyertyát, úgy, hogy az utolsó lépcsőfokokat teljes sötétben kellett megmászniuk. Csupán egy gyenge fény-sugár szűrődött ki egy betámasztott ajtóból. Ez az ajtó Woolrich doktor szobáiba vezetett, amelyek fényesen meg voltak világítva. A szoba asztalán ott feküdt Quain «Orvosi lexikon»-a, fellapozva az «Anästhetika» című cikkével, a 22. oldalon, amit Hugó sohasem fog elfelejteni.

Albert így szólt:

- A hálószoba mögött egy öltöző-kamrának kell lennie, de el van zárva.

Míg Simon az ablakon a ház bejáratát figyelte, Hugó és Albert az öltöző-szoba ajtaját iparkodtak kifeszíteni, de hasztalan. Végre sikerült azt egy álkulccsal felnyitniuk. A szoba üres volt.

Tanácsztalanul bámultak egymásra, de e pillanatban Simon izgatottan odasugta nekik:

- Láttam őt. A konyhaajtó felől jött föl a lépcsőn, de ahogy' meglátott, visszafordult.

- Ravengár?

Simon bólintott. Ez volt győzelmének órája, amely bebizonyította, hogy az ő teóriája volt a helyes.

Amikor amazok hárman le akartak szaladni, kitünt, hogy a szoba ajtaja, a lépcsőház egyetlen bejárata, kívülről zárva van.

Hugó és Albert nekifeszítették a vállukat, míg Simon az ablakból ezt kiáltotta:

- Egy kocsi érkezett és egy ur szállt ki belőle. - Most valami nagy, nehéz holmit cipelnek ki!
Okvetlen le kell mennünk!

És egyesült erővel végre sikerült nekik feltörni az ajtót.

Hanyatthomlok gurultak le a lépcsőkön.

De a kocsi éppen abban a pillanatban száguldott el, amikor ők leértek.

- Gyorsan utána! - kiáltotta Hugó és üldözőbe vették.

A következő pillanatban egy második kocsi ért a ház elé és Ravengár egy másik ember segítségével egy nőt hurcolt ki a kocsira. Majd ők is beültek és a kocsi elhajtott.

A SIRBOLTBAN

Simon és Albert csakhamar utolérték Hugót és a Viktória-Street sarkán a kocsit is. Itt a kocsis egy vigyázatlan fordulattal oly közel hajtott el egy rendőr mellett, hogy ez oldalvást elvágódott. Minthogy még új rendőr volt és vadonatúj egyenruhát hordott, nagyon ünnepélyesen fogta fel az esetet, megállította a kocsit, és megállapította a számát és a kocsis adatait és egy kis beszédet tartott néki az óvatos hajtásról. Simon és Albert csalódottan álltak ott, mert látták, hogy a kocsi üres és Hugóval, aki elfuló lélekzettel ért oda, közölték megfigyelésük eredményét.

- Csak csapda volt, hogy eltávolítsanak bennünket a házból, - kiáltotta dühösen Simon.

Ebben a pillanatban feltűnt a második kocsi és az embertömeg által megakasztva, fölfelé hajtott a Viktória-Street-en.

- A második kocsiba ülnek, - suttogta Simon. - Láttam őket.

Most gyorsan beugrani egy bricskába és megparancsolni a kocsisnak, hogy kövesse azokat, egy pillanat művének kellett volna lenni, de, mint rendesen, amikor sürgős szükség van egy kocsira, egytlenegy se volt található.

- Szaladjatok utána, amíg kocsit kerese! - parancsolta Hugó.

Amikor a két fivér kimerülten beugrott Hugóhoz a kocsiba, az első kocsi a Fulham Roadra ért és meg kellett állania, minthogy az ut félig fel volt szakítva a csatornázási munkálatok következtében. Ám, miután a rendőr néhány szót váltott a kocsissal, útjára bocsátotta és a kocsi a szanaszét heverő kövek és gerendák közt folytatta útját. Most a bricska utasai hirtelen észrevették, hogy a bricska megállt és a kocsis az ajtó elé lépve, így szólt:

- A rendőr tudni kívánja, hova igyekeznek az urak.

Ki kellett szállniok. Ezzel az akaratlan idővesztéssel és a kocsis bérének kifizetésével elvesztették a kocsit szemük előtt, hogy aztán csak akkor fedezzék fel újra, amikor már üresen és döcögve érkezett vissza egy magányosan álló ház felől, amelyet kis kert választott el az uttól. Egy piros cégtáblán fekete betűkkel e szavak álltak: «Kiadó». Az ajtó zárva volt és úgy a csengő, mint a zár pókhálószerűen borítva. A ház mögött nagyobb kert húzódott, ahonnan üvegajtó vezetett be a házba, amely egy erélyes nyomás alatt könnyen engedett. A három férfi átkutatta a földszintet, de semmit sem talált. Az emelet is üres volt és már hónapok óta lakatlannak látszott. Hugó bátorságát veszítve nézett ki az ablakból és a távolban néhány megvilágított házat pillantott meg, míg körülötte mély sötétség uralkodott.

- Mi fekszik köztünk és e házak között? - kérdezte.

- A kromptoni temetőnek kell lennie, Hugó ur, - szólt Albert.

Alig hallotta meg Hugó e szavakat, amikor, mintegy démonoktól üzetve, lerohant a kertbe és átmászott az alacsony falon, amely azt a temetőtől elválasztotta.

A kaland hátralevő része úgy él Hugó emlékezetében, mint valami éjjeli kép, amelyen az egyes részletek szürke, bizonytalan homályba vannak burkolva és csupán a főalakok rajzolódnak rá világosan, fénylően a misztikus háttérre.

Tájékozódni próbált és a sötétség dacára sikerült néki megtalálni a középső allét, amely délről északra keresztezi a temetőt. Északnak tartott, bekanyarodott egy mellékutra és tovább szaladt északnak.

- Itt kell lennie, - mormogta magában.

Kellős közepén volt a megsemmisülés és némaság e birodalmának, amelyet minden oldalról Londonnak lüktető élete határol. Nappal eljönnek az élők, hogy meglátogassák a holtakat, de éjjel magukra maradnak a halottak, és még a virágok is, melyek sirjaikon nyílnak, bezárulnak és elfelejtik őket. A fák ágai halkán zörögtek az éjszakai szélben és a sirkövek elrejtették a sötétben jóhiszemű hazugságaikat. A távolban köröskörül meleg szobák fényei villództak és az élőkről regéltek, akik annyira el vannak foglalva az étellel, hogy elfelejtik a halált.

A vak biztosságával, aki bizalmas környezetben van, Hugó a Tudor sirboltja felé tapogatózott. A kis rácsajtót s a sirbolt oldalfalában álló vasajtót is nyitva találta és beléptekor penetráns kloroformszag csapta meg. Gyufát gyújtott és a gyenge világnál egy gyertyát pillantott meg és egy csavarhuzót. Majd a gyufa kialudt és egy másodikkal meggyújtotta a gyertyát. A boltozat táncoló árnyakkal telt meg és ott a sarokban... igen, ott feküdt ő, hidegen és holtan. Csak az arca látszott a nőnek és a csukott szemek, mert a testét köpeny takarta el. Reszketve közeledett és rátekintett. És e pillanatban hirtelen megértette, hogy az nem az igazi, hanem annak viaszmasa, amelyet már a koporsóban látott. De miért nem fekszik már a koporsóban? És hol van a koporsó?

Körülvilágított a pislogó gyertyával és ott látta lábainál a koporsót a már kissé oxidált sárgaréz földővel, amelyen a felírás állt. Alatta Tudor szarkofágja.

A másik koporsón egész csomó csavar, míg csak egyetlen csavar volt a helyén. Megragadta a csavarhuzót és az volt az érzése, hogy az néhány collal hosszabb, mint az, amelyet egy más alkalommal már használt. Gyorsan meglazította az utolsó csavart és felemelte a fedelet. A kloroformbüz szinte teljesen elkábitotta...

Előtte a koporsóban ott feküdt Camilla, fekete ruhájában, amely hirtelen, rendetlenségben volt a koporsóba gyömszölvé; arca piros volt, meleg és ajka reszketett. Ügyesen kiemelte a testet a koporsóból és kivette onnan. Azután zokogva térdre hullott mellette. És sirt, de nem fájdalomában, vagy örömeiben, sem az idegesség, hanem csupán a Ravengár rettentő kegyetlensége miatt.

És már egész tervét érteni kezdte. Azt akarták Ravengárral elhitetni, hogy a Camilla teste pihen a koporsóban és amikor felfedezte, hogy ez nem igaz, beteg agya nem nyugodott addig, amíg ki nem gondolt egy módot, hogy a tévedést borzalmas valósággá változtassa. És az ő kegyetlen fantáziáját egy egyszerű gyilkosság nem elégítette volna ki. Elve akarta őt eltemetni és e célból elkábitotta őt. De a tervét oly nyugalommal, bátorsággal és logikával hajtotta végre, amíg csak a zavart elméjük képesek. Ha Hugó, szerelmének hatalmas erejével hirtelen át nem látja a helyzetet, úgy a terv kétségtelenül végig sikerült volna.

Camilla értelmetlen szavakat dadogott és sóhajtozott ott a kavicsos uton hanyattfekve. A hideg éjszakai levegőben felébredt mély kábultságából. Hugó hallgatott, minthogy nem tehetett egyebet és csak azt remélte, hogy Simon és Albert keresésére indulnak majd és rátalálnak a temetőben.

Ekkor neszt hallott a boltozatból és összeszedte minden akaraterejét, újból lement a lépcsőhöz. Ott megpillantotta Ravengárt, aki azzal volt elfoglalva, hogy a viaszszobrot ismét visszahelyezze a koporsóba és ráerősítse a fedelet. Mintha rettenetes szándékát egy magasabb hatalomnak áldozná fel, amelyet nem ismer. Mintegy fatalizmusból cselekedett, amint az örültek és a gyermekek szokták. Amikor meghallotta Hugót, feltekintett és a gyertya pislogó fényében egymásba furódott a tekintetük.

- Hol van az az ember, aki segítségedre volt? - kérde Ravengár fáradtan.

Ravengár szemei, amelyek üresek és mélyek, de egyben tompák is voltak és borzasztó kifejezéssel meredtek Hugóra, erőinek utolsó maradványától is megfosztották. Bilincs és revolver volt a zsebében és képtelen volt azokat használni.

Ravengár egy lépést tett feléje és Hugó meghátrált.

- Hagyj elmennem, - szólt Ravengár az oly ember hangján, aki nagyon szenvedett és már nem sokat tudna elviselni.

Hugó távozni engedte és a meggörnyedt alak eltűnt a sötétben. Majd zajt hallott, dulakodás-félét és közben Albert és Simon hangja csendült fel ifjan, üdén, földiesen és egészségesen. Majd a lépések elhaltak a távolban.

Camilla felegyenesedett és megdörzsölte szemeit.

- Már minden jól van, - szólt Hugó vigasztalólag.

FÉRJ ÉS FELESÉG

- Feleségül veszi, - szóltak Albert és Simon és Lily vállvonogatva válaszolta:

- Ezt már régen tudtam.

Amikor Hugó öt hónap múlva elutazott, a kupola körüli szobákat pompásan restaurálták.

De már tizennégy nap múlva visszatért, ragyogva ugyan a boldogságtól, de egyedül.

- Valamire kérnélek, Simon, - szólt, szinte zavarban az inasához.

- Parancs, nagyságos ur?

- Átengednéd a szobádat?

- A szobámat, nagyságos ur?

- Igen, egy hölgy kedvéért, vagy jobban mondva: egy hölgy hölgye kedvéért.

Simont bántotta a dolog, de nem akarta ezt mutatni és így szólt:

- Örömmel, nagyságos ur.

- Ma este, - folytatta Hugó, - az én ágyamban alhatol a kupola alatt; - és ama pontra mutatott a padlón, ahol az ágya nappal el szokott rejtve lenni. - Nincs többé szükségem rá. Holnap aztán más hajlékot keresünk néked.

- Rendben van, nagyságos ur.

- És vidd el, kérlek, ezt a cédulát a «Morning Post» szerkesztőségébe. Husz shillinget kell majd fizetned.

- Parancsára, nagyságos ur.

- Olvasd el, - mondta röviden Hugó és átadta Simonnak a cédulát.

És Simon olvasta:

«Mint értesültünk, Owen Hugó ur, Sloane Street, London, ma tartotta meg esküvőjét, Tudor Camilla asszonnyal, az elhalt Tudor Francis ur özvegyével.»

- Te vagy az első, aki erről értesülsz, Simon.

- Megengedi, hogy alázattal szerencsét kívánjak önnek, nagyságos ur? - szólt Simon a legelőírásosabb meghajlással.

- Nem, de megszoríthatod a kezemet, - mondta Hugó. - És azután telefonálj Tortonihoz, hogy azonnal jöjjön fel. Két személyes diner-t kell rendelnem, mert a feleségem és a szobalánya egy félóra múlva ittlesznek. Ma este tiz előtt nincs rád szükségem.

- Parancsára, nagyságos ur. De a szobalány?

- Szivességet tennél nekem, Simon, ha meghívnád őt ebédre a központi étterembe és egyáltalában törődnél vele ma este egy kisé. Hisz magaddal is viheted, ha a «Morning Post»-hoz mégy. Itt van! - És ezzel odadobta inasának ama arany jegyet, amely őt e ház összes kincseinek urává tette.

Simon ugyan kissé kényelmetlenül érezte magát uj társa miatt, mert még nem látta őt, de remélte a legjobbat és Hugót elragadtatásáról biztosította.

- Elfeledtem önnek megmondani, nagyságos ur, - szólt kimenet, - hogy Darcy doktor ma reggel kérdezősködött ön felől. Az utóbbi napokban több izben itt járt és azt mondta, ma este újból eljön.

- Ha eljönne, - szólt Hugó, - ne mondd meg, hogy itthon vagyok, mielőtt nékem szólnál.

- Parancsára, nagyságos ur.

Három órával később az ifju pár már a Tortoni kitünő ebédjét elfogyasztva, ült az asztalnál. Tortoni a rendelkezésére álló igen rövid idő alatt csudát művelt. A pincérek eltávoztak és Camilla tetőtől talpig patyolatfehérben, beöntötte a kávé, míg Hugó szivarra gyújtott. Nem beszéltek, tele voltak érzéssel. A rövid mézesheteknek vége volt és esteledett. A kupola keleti ablakán át a felkelő hold sütött be. Előttük állt az egész élet és meg voltak róla győződve, hogy addig a pillanatig, amely életüket egyesítette, nem tudták, mi az élet. Elégedetten tekintettek egymásra, csudálattal és boldogan és mindent a sorstól vártak.

Amikor aztán Simon belépett, Camillát megpillantva, mintegy elbűvölve állt meg. És igaza volt, mert nem minden halandónak jut osztályrészül: ennyi szépséget láthatni. Barátságosan rámosolygott és megkérdezte, hogy megy a dolga. Majd így szólt Hugóhoz:

- Itt van a kávé, drágám.

Simon megértette, hogy a kupolaterem mától fogva megváltozott. Hisz ez a csudálatos teremtés mindig itt lesz már és meseszerű ruhái itt fognak repdesni. Nem tudta, örül-e, vagy bánkódik, csak nagy zavart érzett és megfeledkezett bejövételének okáról.

- Nos, Simon, megebédeltél és voltál a «Morning Post»-nál? - segítette ki zavarából Hugó.

- Igenis, nagyságos ur.

- Egyedül?

Simon elpirult.

- Nem, nagyságos ur.

- Jó.

- Itt van Darcy doktor ur, nagyságos ur. Itthon tetszik lenni?

Hugó, aki egészen megfeledkezett Darcyról, kérdő tekintetet vetett feleségére, aki éppen kitekintett az ablakon.

- Öt perc múlva bevezetheted ide Darcy doktort, - mondá Hugó.

- Szegény Darcy! - kiáltott fel Camilla, amikor magukra maradtak. - Tudja, hogy...

- Hogy megesküdünk? Nem. Öt hónapja irtam néki, hogy meg vagy mentve és mindent, ami ezzel összefügg és ő levelezőlapon válaszolt. Majd megküldtem neki a pénzt, amellyel tartoztál néki, amire nyomtatott nyugtát küldött nékem.

- Darcy nem hozta érzelmeit nyilvánosságra, - mondta Camilla. - Kemény csapás lehetett a számára.

- Miért?

- Nem mondta el néked, hogy Párisban fülig szerelmes volt belém?

- Nem, - szólt Hugó. - Neked talán elmondta?

- Persze, hogy nem, - válaszolta Camilla, - mert sokkal is félénkebb volt, semhogy függő helyzetemet kihasználva, arra birjon, hogy a felesége legyenek.

- És honnan tudod, hogy annyira szeretett?

- Édes fiam, honnan tudja egy asszony az ilyesmit?

Ezzel odament Hugóhoz és megcsókolta.

- Beszélj előbb te velem, én később jövök be, - mondta Camilla.

- Vajjon elkövetett a kedvéért olyan örütséget, mint én, amikor egy nap az egész üzletet becsukattam, mert úgy tetszett nékem, hogy egy ifjú hölgy kissé fáradt?

Camilla lehajolt hozzá.

- Darcy képtelen egy asszonyért örütségre, épp ezért nem illetem volna hozzá. Aki maga is balga, az csak balga élettársat választhat. Gondolj az én balgaságomra, amikor visszatértem a 42. osztályba, mert nem tudtam elfelejteni az arcodat.

- Hisz ezt sohase mondtad nekem.

- De te eltaláltad.

- Talán.

Elengedték egymás kezét és Camilla elsuhant, ruhájának drága libbenésével.

- Azt hiszem, mindnyájunknak szívből gratulálhatok, - szólt Darcy, amikor Hugó minden ujságot elmondott néki. - Egy ideig azt reméltem, hogy önök megtalálták egymást, de aztán ismét attól féltem, hogy ő nem tud engem elfelejteni. És tulajdonképpen avégből jöttem Londonba, hogy szükség esetén felajánljam néki... Hisz ön érti?

Hugó megértette és nevetve arra kérte Darcyt, menjen ki vele a kupolára.

Ebben a pillanatban jelent meg Camilla. Nem volt teljesen elfogulatlan és kis idő múlva azt mondta, a köpenyéért akar menni és aztán kijön hozzájuk a kupolára. Azok ketten felmentek és lábuk alatt feküdt az óriási város. Keletre, fehér holdfényben ragyogott a tetőterem sok lámpája és nyugat felől idelátszott az óriáskerék.

Hugó elbeszélte Darcynak a temetőben történeteket és hogy Ravengár röviddel azután meghalt a tébolydában, Brown ur Caracasban a földi igazságszolgáltatás kezébe került és így mindenki van derítve a Ravengár büntársa kivételével.

Darcy szórakozottan hallgatta, aztán így szólt:

- Csudálatos.

- Ki?

- Az ön felesége. Egyszerűen csudálatos. Sejtelmem se volt róla... Párisban...

- Barátom, gondolja meg, hogy ön nem szereti, - szólt nevetve Hugó.

- Nemes vér csörgedezhet az ereiben. Ezzel a stilussal, ezzel a bájjal...

- Kedves Darcym, - szólt Hugó, - a szépségnek nincsen rangja, csak virágzik és nekünk hálásaknak kell lennünk, ha illata megtölti életünket.

Az ajtó keretében egy fehér alak jelent meg.

- Miről beszéltek? - kérde Camilla.

- Asszonyokról - felelte Hugó.